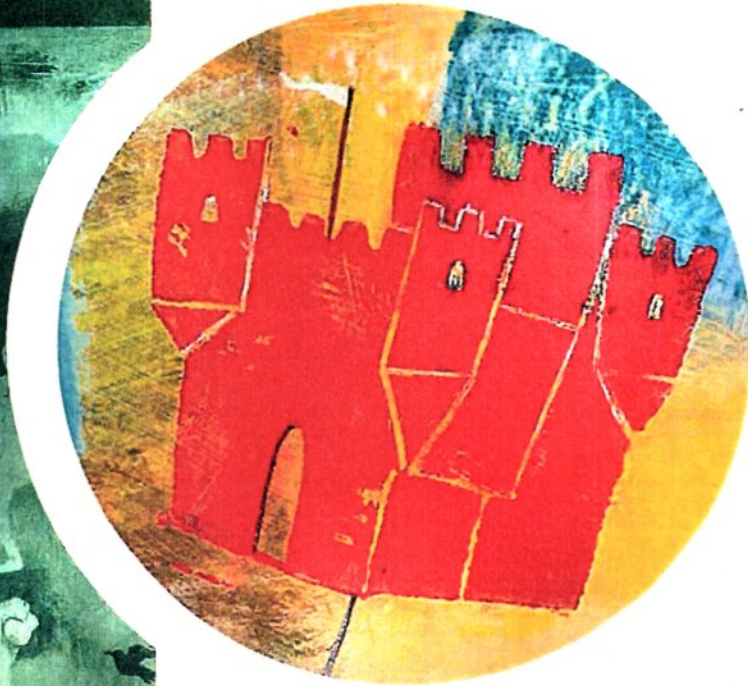

Veiledning

**Veiledning til forskrift om
godkjenning av foretak for
ansvarsrett (GOF)**

Forskrift 22. januar 1997 nr. 35,
endret sist 24. juni 2003 nr. 0750.
Gitt av Kommunal- og regionaldepartementet

GOF

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Norsk Byggtjenestes Forlag

Haakon VII's gate 5
Postboks 1575 Vika
0118 Oslo

Trykk og innbinding

Melsom Grafisk AS, 1658 Torp

Illustrasjon: Anne Kristin Hagesæther (unntatt side 33)

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Møllergt. 16 • Pb. 8742 Youngstorget 0028 Oslo

Tlf. 22 47 56 00 • Telefaks: 22 47 56 11

E-post: be@be.no • URL: <http://www.be.no>

Veiledning

Veiledning til forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF)

**Forskrift 22. januar 1997 nr. 35,
endret sist 24. juni 2003 nr. 0750.**

Gitt av Kommunal- og regionaldepartementet

Innhold

Innledning	6
Kap I	
Innledende bestemmelser	10
§ 1 Formål	10
§ 2 Virkeområde	10
§ 3 Definisjoner	11
§ 4 Foretak og andre som kan gis godkjenning	16
§ 5 Godkjenningsområde	16
§ 5 a Fastsetting av blanketter	17
Kap II	
Krav til foretakenes system	18
§ 6 Generelle krav for oppfyllelse av plan- og bygningslovgivningen	19
§ 7 System for kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen	22
§ 8 Tilleggskrav for de enkelte funksjonene	22
§ 9 Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav. Tilsyn	24
Kap III	
Krav til utdanning og praksis - faglige ledelse	26
§ 10 Utdanningsnivåer	26
§ 11 Krav til utdanning og praksis innen det enkelte godkjenningsområdet	27
Kap IV	
Oppdeling i tiltaksklasser	30
§ 12 Tiltaksklasser	30
§ 13 Tiltaksklasse 1	31
§ 14 Tiltaksklasse 2	31
§ 15 Tiltaksklasse 3	32

Kap. V

Lokal godkjenning av foretak mv for ansvarsrett.....	34
§ 16 Lokal godkjenning av foretak (ansvarsrett)	34
§ 17 Personlig ansvarsrett. Selvbygger.....	37
§ 18 Gebyr for lokal godkjenning	38
§ 19 Foretakets opplysningsplikt. Endringer m m	38
§ 20 Tilbaketrekking av lokal godkjenning for ansvarsrett	38
§ 21 Klage - lokal godkjenning for ansvarsrett	41

Kap VI

Sentral godkjenning av foretak	42
§ 22 Sentral godkjenning	42
§ 23 Godkjenningens varighet. Fornyelse	43
§ 24 Søknad om sentral godkjenning av utøvere for ansvarsrett	44
§ 25 Sentral godkjenning av foretak innen tiltaksområder som behandles etter annen lovgivning..	48
§ 26 Foretakets opplysningsplikt om endringer av betydning for den sentrale godkjenningen	48
§ 27 Tilbaketrekking av sentral godkjenning	48
§ 28 Register over foretak med sentral godkjenning	50
§ 29 Gebyr for sentral godkjenning	51
§ 30 Klage	51

Kap VII

Ikraftsetting og overgangsregler	52
§ 31 Ikrafttreden	52
§ 32 Overgangsbestemmelser	52

Vedlegg 1 Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF)	55
--	-----------

Vedlegg 2 Blankett for søknad om sentral godkjenning av foretak	65
--	-----------

Innledning

Godkjenningsforskriften gjelder både ved søknad om ansvarsrett i konkrete byggesaker (lokal godkjenning) og søknad om sentral godkjenning. Kap. I-IV er felles for søknad om ansvarsrett og sentral godkjenning. Særskilte regler for søknad om lokal godkjenning for ansvarsrett er gitt i kap. V. Regler for sentral godkjenning er gitt i kap. VI.

Denne veiledningen omhandler forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF) av 22. januar 1997 nr. 35. Forskriften stiller krav til tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner og krav til styringssystemer hos de foretak som påtar seg ansvar i byggesaker etter plan- og bygningsloven.

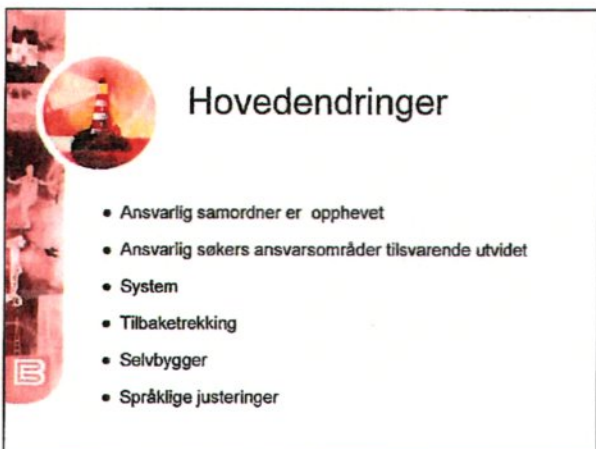
- Melding HO-2/99 Godkjenningskatalogen Del-A Temaveiledning

Godkjenningsforskriften - endringene som trådte i kraft 1. juli 2003

§ 3 m.fl. Ansvarlig samordner er fjernet. Tilsvarende er ansvarlig søkers ansvarsområde utvidet. Ansvarlig samordners oppgaver er nå overført til ansvarlig søker. Det betyr at søker nå har et koordineringsansvar også under utførelsen. Denne oppgaven kan deles opp slik at et foretak er søker i prosjekteringsfasen mens et annet påtar seg søkerrollen i utførelsesfasen.

I GOF § 3 nr. 5 er det tatt inn en definisjon av ansvarsrett. Innholdet i begrepet er ikke endret. Dette er kun gjort for å belyse hva ansvarsrett innebærer.

§ 6 Det er i § 6 bokstav a tatt inn en presisering om at et styringssystem også skal omfatte styring av underleverandører (underentreprenører og rådgivere). Bestemmelsen skal sikre at et foretak

Hovedendringer

- Ansvarlig samordner er opphevet
- Ansvarlig søkers ansvarsområder tilsvarende utvidet
- System
- Tilbaketrekking
- Selvbygger
- Språklige justeringer

Denne veiledning erstatter:

- Veiledning til forskrift om godkjenning av foretak 1997, 4. utgave

er i stand til å administrere andre oppgaver som det selv ikke gjennomfører.

- § 11 Etter § 11 nr. 3 må praksis være forsvarlig gjennomført for å kunne anses som relevant. Ved søknad om sentral godkjenning eller ansvarsrett til kommunen (lokal godkjenning) skal det ikke legges vekt på praksis som ikke har vært tilstrekkelig faglig tilfredsstillende eller som på annen måte er i strid med regelverket.
- § 17 § 17 nr. 2 om personlig ansvarsrett for selvbyggeren utvides til å gjelde innenfor alle tiltaks-klasser. Videre er begrensingen til «små tiltak» fjernet for ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende. Så lenge selvbyggeren kan sannsynliggjøre at han eller hun er i stand til å gjennomføre oppgavene, bør ansvarsrett gis.
- § 20 Det er i § 20 nr. 1 tatt inn en tilføyelse for å understreke at manglende ivaretagelse av søkerfunksjonen vil kunne føre til tilbaketrekking av ansvarsretten. Bestemmelsen klargjør også at det ikke er krav om at kommunen først har gitt pålegg om retting før ansvarsretten kan trekkes tilbake.
- § 27 Tilbaketrekking av sentral godkjenning er i § 27 nr. 1 skjerpet ved at alvorlige eller gjentatte overtredelser medfører at den sentrale godkjenningen skal trekkes tilbake. I tillegg er det gitt adgang til å trekke tilbake godkjenningen når foretaket ikke oppfyller krav til pålitelighet eller dugelighet. Det betyr at den sentrale godkjenningen kan trekkes tilbake hvor foretaket oppfyller de formelle kravene men likevel ikke har evne eller vilje til å gjennomføre oppgavene sine etter bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Det er også gjort en del mindre redaksjonelle endringer.

Den sentrale godkjenningsordningen - Godkjenningskatalogen er fjernet

Godkjenningskatalogen av 19. november 1999 erstattes av denne veiledningen. Det som er nødvendig av hensyn til den sentrale godkjenningsordningen er tatt med under de

respektive kapitler. Søknad om sentral godkjenning er omtalt i kap. VI, mens kravene til system, utdanning og praksis følger av kap. II og III. Endringen skal gjøre det enklere for foretak og bygningsmyndigheter. Det er kun den sentrale godkjenningsordningen som endres. De øvrige krav til godkjenning av foretak etter lov og forskrift er de samme som tidligere.

Antall godkjenningsområder er redusert fra 548 til 30. Kodene er fjernet og godkjenningsordningen bruker nå tekst for å beskrive et godkjenningsområde. Færre koder kan også være med på å forhindre en oppsplitting av byggesaken.

Endringen er en praksisendring og i hovedsak en videreføring av «byggkomplett»-prinsippet, som har vært en del av godkjenningsordningen siden 1999, og som nesten 80 % av de godkjente foretakene allerede har godkjenning innenfor.

Den sentrale godkjenningsordningen tar utgangspunkt i de søknadspliktige tiltakene (§ 93 i plan- og bygningsloven). Godkjenningsordningen fokuserer på tiltaket i sin helhet, og at foretak får ansvarsrett for å forestå hele eller deler av et søknadspliktig tiltak. Med utgangspunkt i tiltakene i § 93 kan foretak få sentral godkjenning for ansvarsrett innenfor to tiltakstyper:

- Bygninger og installasjoner
- Anlegg, konstruksjoner og installasjoner

Som lov og forskrift spesifiserer godkjenningen også funksjon og tiltaksklasse. En godkjenning vil etter dette bestå av en tekst som suppleres med den avgrensning og beskrivelse av egne arbeider som foretaket oppgir å ha angitt i sitt styringssystem. Sentral godkjenning forutsetter at foretaket har system etter GOF kap II. Foretakets system må avgrense foretakets arbeidsområde, samt vise hvordan eventuelle underentreprenører styres.

Ved søknad om sentral godkjenning må foretaket også angi arbeidsområde(-ne) som det etter systemet sitt kan gjøre med egne ressurser. Begrepene er nye, men er kun ment å avspeile den avgrensning alle foretak må gjøre i sine systemer. Et foretak med ansvarsrett skal beskrive hva det selv utfører, og hva det må hente inn av annen kompetanse. En slikt avgrensning og beskrivelse av egne arbeider har vært et forskriftskrav fra 1997. Arbeidsområder blir også en del av det sentrale registeret, og gjør det mulig for andre foretak og bygningsmyndigheter å se hva foretaket selv utfører.

Introduksjon

Etter at praksis er endret i den sentrale godkjenningsordningen, kan et foretak eksempelvis ha godkjenning som lyder slik:

“...er i dag gitt sentral godkjenning til å forestå oppgaver som omfatter

- ansvarlig utførende for bygninger og installasjoner i tiltaksklasse 2
- ansvarlig kontrollerende for utførelse av bygninger og installasjoner i tiltaksklasse 2

Foretaket har oppgitt at det i system etter godkjenningsforskriften § 6 fastslår at det med egne ressurser arbeider innen følgende arbeidsområder: tømrerarbeider, antikvarisk rehabilitering.”

Foretak må ha de nødvendige rutiner i systemet for å sikre at de knytter til seg kompetente foretak eller personer for oppgaver de ikke selv utfører. Faglige ferdigheter forutsettes dekket gjennom at foretaket selv har nødvendig personell, eller at det systematisk skaffer seg slikt personell eller bistand fra andre foretak. Dette gjelder også for ferdigheter som det finnes tvungne eller frivillige sertifikater for.

Foretak som hadde sentral godkjenning etter den gamle Godkjenningskatalogen vil få tilsendt et nytt godkjenningsbevis som er konvertert til den nye praksisen. De detaljerte fagkodene er da gjort om til arbeidsområder. I byggesaker kan foretaket velge å bruke det gamle beviset eller det nye. I registeret på web vil bare ny praksis være synlig. Det konverterte godkjenningsdokumentet får samme utløpsdato som det gamle. Før fornyelse må foretaket angi i systemet sitt hvilke arbeidsområder det virker innenfor, det vil på en eller annen form fremgå allerede i dag. For mange blir det ikke ekstra arbeid. Foretak som endrer seg og tar opp flere arbeidsområder må få det innarbeidet i systembeskrivelsen etter § 6. Foretaket kan selv angi endringer i arbeidsområder direkte i det sentrale registeret på web.

Kap I

Innledende bestemmelser

Forskriftens innledende bestemmelser er felles for sentral og lokal godkjenning for ansvarsrett. De angir forskriftens formål, virkeområde og har en rekke viktige definisjoner. De ulike funksjonene det kan søkes ansvarsrett innenfor, er beskrevet nærmere. Videre er det redegjort for hvem som kan gis godkjenning for ansvarsrett.

§ 1 Formål

Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF) har som formål å sikre at de byggverk som oppføres blir av god kvalitet. Dette gjøres ved å stille krav til organisasjon, styringssystem og tilstrekkelige kvalifikasjoner hos de foretak som søker om ansvarsrett.

Plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter må ses på som en helhet. Teknisk forskrift (TEK) stiller tekniske krav til byggverket, saksbehandlingsforskriften (SAK) stiller krav til prosessene i byggesaken, og godkjenningsforskriften (GOF) stiller krav til aktørene i byggesaken.

§ 1 Formål

- Krav til ansvarlige foretak gir bedre bygg
- Samlet vurdering av foretaket
- Organisasjon, system, utdanning og praksis

Sentral godkjenning og ansvarsrett i en byggesak gis på bakgrunn av en helhetsvurdering av foretakets organisasjon, styringssystem og faglig ledelse. Foretakets pålitelighet og dugelighet vil også være av betydning.

§ 2 Virkeområde

1. Ansvarsrett (lokal godkjenning) er en forutsetning ved søknad om tillatelse

Tiltak som er søknadspliktig skal underlegges ansvarsrett. Hva som er søknadspliktig fremkommer av plan- og bygningsloven § 93 første ledd, med unntak for de tiltak som er nevnt i § 93 annet ledd og SAK kap II og III.

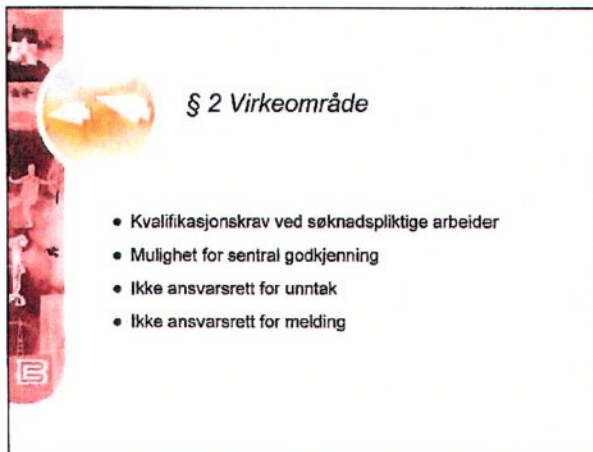
Ansvarsretten er en del av byggesaken, og avgjøres av kommunen. Med utgangspunkt i de krav som følger av denne forskrift må kommunen avgjøre om foretaket har sannsynliggjort at det har kompetanse til å forestå de arbeider som er beskrevet i ansvarsrettssøknaden.

Et unntak fra denne hovedregelen fremkommer av SAK § 13 annet ledd: «Kravet om ansvarsrett gjelder ikke der et slikt krav er unødvendig. Kommunen avgjør om ansvarsrett er nødvendig, og unntak skal fremgå av tillatelsen.» Mer om

hva som ligger i denne bestemmelsen fremkommer av veiledningen til SAK, men det er altså mulig for kommunen å se bort fra kravet om ansvarsrett f.eks. hvis tiltaket følger annet regelverk, eller det ikke er krav til tiltaket etter teknisk forskrift.

2. Sentral godkjenning

Ved sentral godkjenning vurderes et foretaks kvalifikasjoner i forhold til generelle godkjenningsområder. Sentral godkjenning er en frivillig ordning. Det er et tilbud til foretak som søker ansvarsrett, ofte i mange kommuner, om å få sine kvalifikasjoner vurdert på forhånd. Den sentrale godkjenningsordningen er lagt til Statens bygningstekniske etat. Sentral godkjenning kan gis for de godkjenningsområder som fremkommer i kap. VI og viser at foretaket er kvalifisert til å påta seg ansvarsrett i en byggesak.

§ 2 Virkeområde

- Kvalifikasjonskrav ved søknadspåtlktige arbeider
- Mulighet for sentral godkjenning
- Ikke ansvarsrett for unntak
- Ikke ansvarsrett for melding

Foretak med sentral godkjenning må også søke om ansvarsrett i hver enkelt sak. Ansvarsrett gjelder kun for en konkret byggesak. Dersom foretaket har sentral godkjenning skal denne normalt legges til grunn uten ytterligere vurdering når den samsvarer med oppgavene foretaket skal forestå i byggesaken. Kommunen skal påse at den sentrale godkjenningen er relevant og dekkende for de oppgaver foretaket søker ansvarsrett for i den konkrete byggesaken.

3. Sentral godkjenning for arbeider med tiltak unntatt søknadspåtlkt

Foretak som gjennomfører tiltak som er unntatt byggesaksbehandling (jf f.eks. SAK § 7) kan også søke om sentral godkjenning. Foretaket vil likevel måtte tilfredsstille forskriftens krav til system og kompetanse.

4. Meldeplåtlktige tiltak

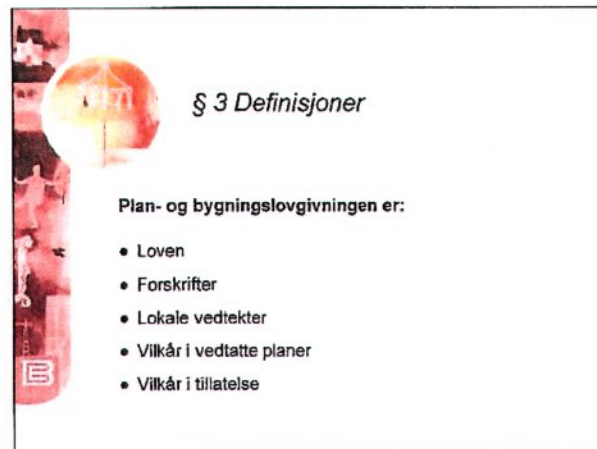
Reglene om ansvarsrett (lokal godkjenning) gjelder ikke for tiltak som er meldeplåtlkt etter pbl §§ 81, 85, 86 a og 86 b,

jf. SAK kap. III. Likevel kan foretak som forestår slike oppgaver søke om sentral godkjenning. Foretaket vil da måtte tilfredsstille forskriftens krav til system og kompetanse.

§ 3 Definisjoner

1. Plan- og bygningslovgivningen

Med plan- og bygningslovgivningen menes bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, herunder forskrifter til loven, bindende arealplaner (utferdiget i medhold av pbl. § 18, kap. VI og kap. VII) og kommunale vedtekter (gitt i medhold av § 3).

§ 3 Definisjoner

Plan- og bygningslovgivningen er:

- Loven
- Forskrifter
- Lokale vedtekter
- Vilkår i vedtatte planer
- Vilkår i tillatelse

De mest relevante forskrifter til pbl. i denne sammenheng er:

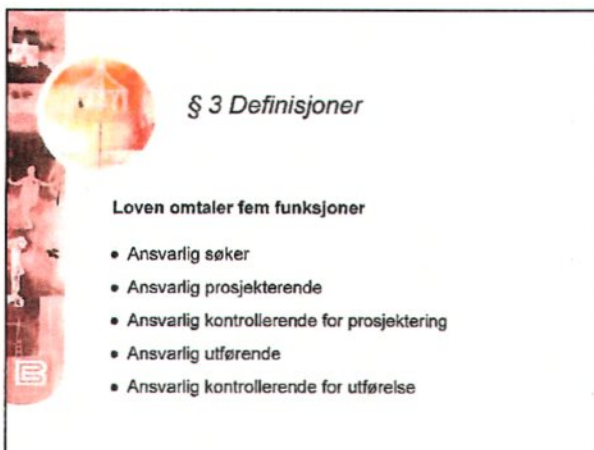
- forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (TEK) av 22. januar 1997 nr. 33
- forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK) av 24. juni 2003 nr. 749
- forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF) av 22. januar 1997 nr. 35 (denne forskrift)

2. Funksjon

Funksjoner er de oppgaver i en byggesak hvor det er krav om ansvarsrett. Plan- og bygningsloven krever i utgangspunktet at gjennomføring av et tiltak skal fordeles i fem funksjoner. Funksjonene er:

- Ansvarlig søker
- Ansvarlig prosjekterende
- Ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen
- Ansvarlig utførende
- Ansvarlig kontrollerende for utførelsen

Funksjonene kan deles opp eller slås sammen slik at ansvaret fordeles på ett eller flere foretak slik tiltakshaver finner det mest hensiktsmessig. Det kan være en fordel at ansvaret for funksjonene har sammenheng med entreprisen. Ansvaret i forhold til bygningsmyndighetene bør så langt det er mulig avspeile kontrakten mellom tiltakshaver og foretakene i entreprisen.

§ 3 Definisjoner

Loven omtaler fem funksjoner

- Ansvarlig søker
- Ansvarlig prosjekterende
- Ansvarlig kontrollere for prosjektering
- Ansvarlig utførende
- Ansvarlig kontrollere for utførelse

Ansvarlig søker

Når det er tatt beslutning om gjennomføring av et tiltak som er søknadspiktig etter plan- og bygningsloven, må tiltakshaver engasjere et foretak som kan stå som ansvarlig søker. Ansvarlig søker skal koordinere hele byggesaken og har i den sammenheng en rekke oppgaver. Ansvarlig søker skal sørge for:

- utforming av søknad med underlag
- varsling og informasjon om det planlagte tiltaket til naboer og gjenboere
- å begrunne plassering i tiltaksklasse
- å forestå søknad om tillatelse og at den er fullstendig og inneholder alle nødvendige opplysninger, herunder:
 - søknad om rammetillatelse og igangsettingstillatelse ved trinnsvis behandling
 - søknad om igangsettingstillatelse
 - motta naboprotester og innarbeide disse i søknaden
 - søknader om ansvarsrett
 - kontrollplan
 - oppgi kontrollform (uavhengig eller dokumentert

egenkontroll for hele eller deler av tiltaket)

- koordinering av hele byggesaken fra søknad til ferdigattest, dvs. å:
 - være kommunens kontaktperson i byggesaken og bindeledd mellom utbygger og kommunen både under prosjektering og utførelse
 - formidle henvendelser og pålegg fra kommunen
 - koordinere de ansvarlig prosjekterende hvor det er flere av dem
 - koordinere de ansvarlig utførende hvor det er flere av dem
 - sørge for at alle deler av tiltaket er belagt med nødvendig ansvar og at fordelingen av ansvaret fremgår av søknaden
 - se til at foretakene som søker om ansvarsrett har nødvendige kvalifikasjoner
 - sørge for nødvendig informasjonsflyt mellom de prosjekterende og utførende
 - samle opp kontrollerklæringer fra alle de kontrollere
- at tiltaket er ferdig prosjektert før det søkes om igangsettingstillatelse
- at de ansvarlige kontrollforetakene til enhver tid er kjent med kontrollplanene
- å rapportere ulovlige forhold i byggesaken til kommunen
- å være mottaker av pålegg og andre sanksjoner fra kommunen og videresende disse til det ansvarlige foretak de er rettet mot
- å kreve ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse når byggearbeidene er ferdige.

Ansvarlig for prosjektering

Prosjekteringen skal utføres av ett eller flere ansvarlige foretak. Ansvarlig for prosjektering skal sørge for:

- at løsninger innen eget ansvarsområde tilfredsstiller myndighetskrav og vilkår i tillatelsen
- å dokumentere løsningene med beregninger, tegninger og beskrivelser
- å påse at de produkter som spesifiseres i prosjekteringsfasen har tilstrekkelig dokumentasjon

- at tiltaket får en best mulig estetisk, teknisk, funksjonell og miljøriktig utforming
- å bidra til samordning i forhold til andre fag
- å sørge for nødvendig avviksbehandling og at denne blir dokumentert
- å informere ansvarlig søker om endringer i prosjekteringen
- å kvalifisere/styre rådgivere der enkelte prosjekteringsoppgaver er satt bort.
- å utføre arbeidet i henhold til prosjekteringsgrunnlaget (tegninger, beskrivelser etc.) og tillatelsen
- å kvalifisere/styre underentreprenør der enkelte oppgaver er satt bort
- å identifisere og rapportere ved oppdagelse av prosjekteringsfeil

Ansvarlig for kontroll av prosjektering

Kontroll av prosjektering gjennomføres som dokumentert egenkontroll eller som uavhengig kontroll av et annet foretak. Ansvarlig for kontroll av prosjektering skal sørge for:

- at det blir gjennomført kontroll av tegninger, beregninger og beskrivelser i henhold til kontrollplanen
- å avdekke om dette materialet er i samsvar med offentlige krav eller ikke
- å bistå ved utarbeidelse av kontrollplan
- å sørge for at avvik blir lukket i samarbeid med den som er ansvarlig for prosjekteringen
- å dokumentere all kontroll og avviksbehandling
- å kontrollere om prosjekterende foretak har styringssystem og at det er i bruk
- å melde fra til kommunen dersom prosjekterende ikke retter ulovlige forhold og avvik
- å gjennomgå kontrolldokumentasjonen
- å utarbeide kontrollerklæring for videresendelse til ansvarlig søker

Ansvarlig for utførelse

Utførelsen skal forestås av ett eller flere ansvarlige foretak. Ansvarlig for utførelse skal sørge for:

- at beskrivelser og arbeidstegninger ligger på byggeplassen
- at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for de produkter som inngår i arbeidet
- at sikkerhetskravene er ivarettatt på byggeplassen
- nødvendig avviksbehandling og at denne dokumenteres
- at utførende foretak har styringssystem og at det er i bruk
- å rette ulovlige forhold og lukke avvik
- at det ferdige tiltaket tilfredsstiller kravene i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

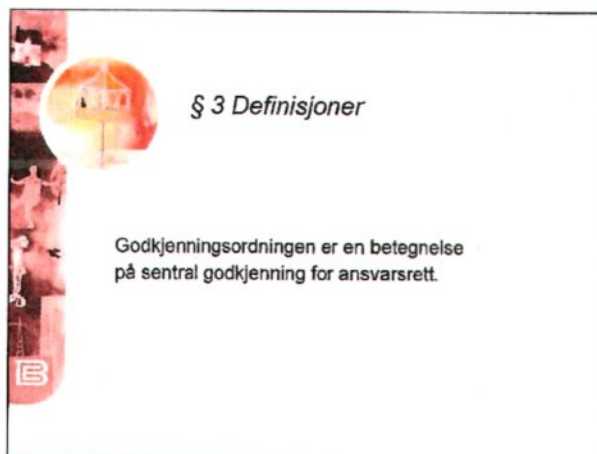
Ansvarlig for kontroll av utførelse

Kontroll av utførelse gjennomføres som dokumentert egenkontroll eller som uavhengig kontroll av et annet foretak. Ansvarlig for kontroll av utførelse skal sørge for:

- at det blir gjennomført løpende kontroll av utførelsen og det ferdige produktet for å avdekke om produktet blir i samsvar med produksjonsgrunnlaget
- å bistå ansvarlig søker ved utarbeidelse av kontrollplan
- å sørge for at avvik blir lukket i samarbeid med den som er ansvarlig for utførelsen
- å dokumentere all kontroll og avvik
- å melde fra til kommunen dersom utførende ikke retter ulovlige forhold og avvik
- å utarbeide kontrollerklæring for videresendelse til ansvarlig søker

3. Godkjenningsordningen

Myndigheten til å forvalte den sentrale godkjenningsordningen er lagt til Statens bygningstekniske etat, se kap VI.

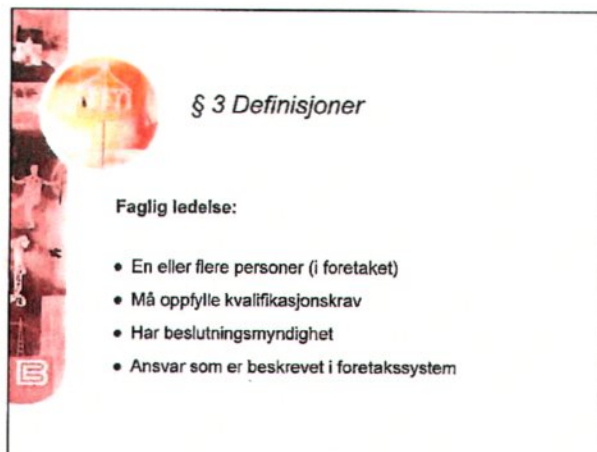

§ 3 Definisjoner

Godkjenningsordningen er en betegnelse på sentral godkjenning for ansvarsrett.

4. Faglig ledelse

Foretak som søker om ansvarsrett må ha en faglig ledelse med samlet kompetanse, både teoretisk og praktisk, for de oppgaver de selv skal utføre.

§ 3 Definisjoner

Faglig ledelse:

- En eller flere personer (i foretaket)
- Må oppfylle kvalifikasjonskrav
- Har beslutningsmyndighet
- Ansvar som er beskrevet i foretakssystem

Den faglige ledelse skal ha reell innflytelse over arbeidene i konkrete prosjekter. Faglig ledelse skal også ha beslutningsmyndighet for forhold av betydning for oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen.

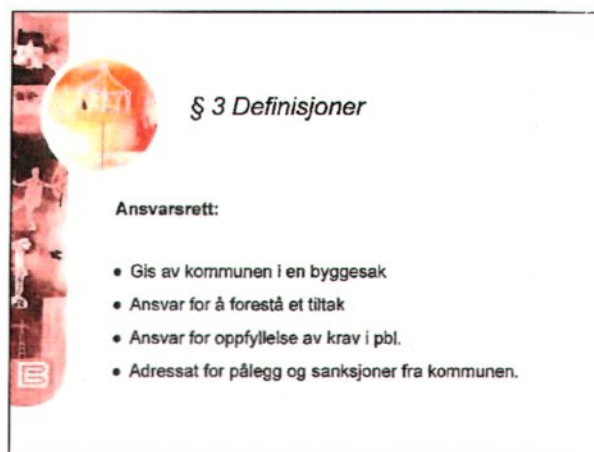
Kvalifikasjonskravene som stilles til den faglige ledelse er gitt i kap. III. Styringssystem etter kap II er den faglige ledelsens pålagte styringsverktøy.

Ansvarsretten innehas av foretaket og ikke dens faglige

ledere. Eventuelle sanksjoner og pålegg skal rettes mot foretaket.

5. Ansvarsrett

Det er et hovedprinsipp at alle oppgaver i et søknadspliktig tiltak skal belegges med ansvar. Ansvarsrett gis av kommunen i den enkelte byggesak. Det ansvarlige foretaket er forpliktet til å forestå sine oppgaver i samsvar med plan- og bygningsloven, tilhørende forskrifter og tillatelsen.

§ 3 Definisjoner

Ansvarsrett:

- Gis av kommunen i en byggesak
- Ansvar for å forestå et tiltak
- Ansvar for oppfyllelse av krav i pbl.
- Adressat for pålegg og sanksjoner fra kommunen.

Krav om ansvarsrett i en byggesak (lokal godkjenning) er med på å sikre at de foretak som forestår søknadspliktige arbeider etter plan- og bygningsloven § 93, har tilstrekkelige forutsetninger for å ivareta bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Det stilles krav til den faglige sammensetning og organiseringen i foretaket. Det stilles også krav til kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen og at foretaket har et styringssystem.

Krav som følger av annet regelverk eller privatrettslige forhold omfattes ikke av ansvarsretten.

Foretak med ansvarsrett er ansvarlige for brudd på plan- og bygningslovgivningen, uavhengig av om bruddene skyldes foretaket eller dennes underentreprenører. Ansvar overfor bygningsmyndighetene er begrenset til de oppgaver som fremgår i søknaden om ansvarsrett. Det er ikke nødvendigvis noen sammenheng mellom et foretaks ansvar overfor bygningsmyndighetene og et foretaks kontraktsrettslige ansvar.

Betegnelsen "lokal godkjenning" er i praksis det samme som ansvarsrett. Et foretak som har fått ansvarsrett i en konkret byggesak har også fått lokal godkjenning. De plikter som

følger av ansvarsretten er nærmere beskrevet under § 3 nr. 2 i denne veiledningen.

Søknad om ansvarsrett

Ansvarsrett i en byggesak gis av kommunen som en del av tillatelsen. Kommunen skal gi foretaket ansvarsrett når det oppfyller kravene i forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22. januar 1997 nr. 35 (GOF). I søknaden må det spesifiseres hvilke oppgaver foretaket ønsker å påta seg ansvar for.

Som hovedregel gis ansvarsrett bare til foretak, ikke enkeltpersoner. Det er foretaket som juridisk person som er ansvarlig. Det gis ikke ansvarsrett for enkeltpersoner i foretakets faglige ledelse, øvrige ledelse, dets ansatte eller de som gjennomfører oppgavene i eller på vegne av foretaket. Godkjenningsforskriften (GOF) § 17 åpner unntaksvis for at det likevel kan gis personlig godkjenning i særlige tilfeller og for bygging (selvbygger) av egen bolig. I slike tilfeller ligger ansvaret hos vedkommende person.

Ansvarsretten gjelder bare i forhold til krav som følger av plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Den omfatter ikke krav som er gitt i annen lovgivning som f.eks. forurensningsloven eller arbeidsmiljøloven.

Ansvaret er offentligrettslig og omfatter heller ikke privatrettslige krav i entreprise eller annen kontrakt. De kommunale bygningsmyndigheter skal ikke påse at oppgavene gjennomføres etter kontrakten. Dette er et forhold kontraktspartene må løse seg imellom. De kommunale bygningsmyndigheter kan heller ikke håndheve brudd på annen lovgivning enn plan- og bygningsloven og dennes forskrifter. Brudd på annen lovgivning håndheves av den myndighet som forvalter vedkommende regelverk, mens brudd på kontraktsrettslige forpliktelser må løses av kontraktspartene. Det anbefales at ansvarsretten følger entreprisen fordi det vil gjøre ansvarsforholdene i prosjektet mer oversiktlige.

Bytte av ansvarlig foretak

Et foretak med ansvarsrett kan når som helst i byggeprosessen byttes ut med et annet foretak. Grunner til bytte av foretak kan f.eks være at tiltakshaver ønsker at et annet foretak skal påta seg oppgaven, foretak vil etter eget ønske trekke seg ut av byggeprosjektet eller det kan ha gått konkurs.

Foretaket som skal overta oppgaven må søke om ny ansvarsrett. Arbeidene for vedkommende oppgave må stanses inntil ny søknad om ansvarsrett er godkjent av kommunen. Det

nye foretaket som trer inn vil ikke være ansvarlig for forgjengerens feil men kun for det videre arbeidet, mens det forrige foretaket er ansvarlig overfor bygningsmyndighetene for de tidligere arbeidene.

Ved bytte av ansvarlig foretak bør det lages en oversikt over de arbeidene som allerede er gjennomført for å klarlegge hvor ansvaret ligger.

Bruk av underentreprenører, leverandører m.m.

Det foretak som har ansvarsrett er ansvarlig for de oppgaver som gjennomføres innenfor sitt ansvarsområde. Selv om oppgaver overlates til et annet foretak, er det foretaket med ansvarsrett som står ansvarlig overfor bygningsmyndighetene for brudd på plan- og bygningsloven. Ansvarsforholdet som følger av kontrakten har ingen betydning for bygningsmyndigheten.

Foretak med ansvarsrett plikter å sørge for at de under hele byggesaken oppfyller kvalifikasjons- og systemkravene i GOF. For arbeider der det ansvarlige foretaket ikke selv står for den faglige ledelsen, men hvor arbeidene går inn under foretakets ansvarsrett, må det stilles de samme krav til kvalifikasjoner og system som det gjøres til et ansvarlige foretak. Det betyr at underleverandører må ha en faglig ledelse, organisering og system som tilfredsstiller kravene i GOF. Kravene gjelder ikke der det ansvarlige foretaket knytter til seg foretak eller rådgivere, men selv står for den faglige ledelsen. I slike tilfeller må det ansvarlige foretak ha system for å kunne styre sine underentreprenører og sørge for at disse arbeider etter det ansvarlige foretakets eget system.

Mislighold av ansvarsretten

Kommunen kan føre tilsyn med at det ansvarlige foretaket oppfyller kravene til ansvarsrett og gjennomfører oppgavene sine etter plan- og bygningsloven. Kommunen kan gå direkte på det foretak som har ansvarsrett dersom det konstateres brudd på plan- og bygningslovgivningen. Aktuelle sanksjoner kommunen kan iverksette overfor det ansvarlige foretaket er pålegg om retting, tilbaketrekking av ansvarsrett, krav om annen kontrollform, stans i arbeidet, tvangsmulkt m.m. Ansvarsretten kan også trekkes tilbake på grunn av manglende oppfyllelse av forutsetningene for godkjenningen. Kommunen skal rapportere tilbaketrekking av ansvarsrett til Statens bygningstekniske etat som vil vurdere om forholdet skal få konsekvenser for foretakets sentrale godkjenning.

§§ 4 og 5

Det samme gjelder advarsler kommunen gir foretaket. Også andre brudd på regelverket, forhold som ikke kvalifiserer for tilbaketrekking, kan kommunen rapportere om.

Ansaret er uavhengig av skyld. Det er tilstrekkelig at det kan dokumenteres brudd på plan- og bygningsloven og dennes forskrifter.

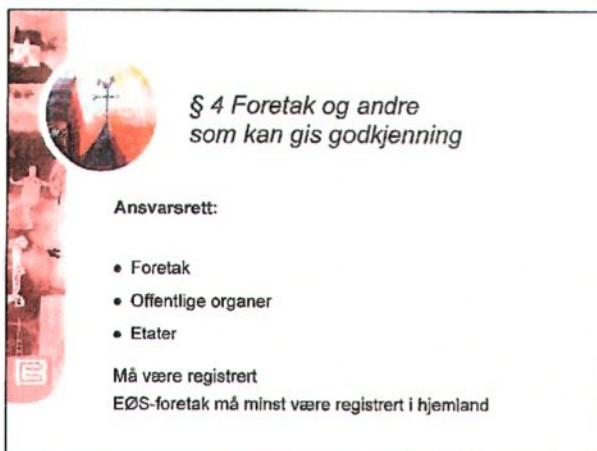
6. Godkjenningsområde, fagområde, foretaksklasse og tiltaksklasse

Begrepene i denne bestemmelsen er nærmere definert i egne bestemmelser i denne forskriften. Godkjenningsområder er beskrevet i § 5 nr. 1, fagområde i § 5 nr. 3, foretaksklasse i § 5 nr. 4, mens tiltaksklasse er beskrevet i kapittel IV.

§ 4 Foretak og andre som kan gis godkjenning

1. Sentral godkjenning og ansvarsrett

Sentral godkjenning gis kun til foretak og ikke til personer. Kommuner, statlige etater eller andre offentlige organer kan registreres som foretak og få sentral godkjenning.

§ 4 Foretak og andre som kan gis godkjenning

Ansvarsrett:

- Foretak
- Offentlige organer
- Etater

Må være registrert
EØS-foretak må minst være registrert i hjemland

Det samme gjelder ved søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning), men her åpner GOF § 17 for at det kan gis personlig ansvarsrett.

2. Foretaket må være registrert

Kun foretak som er registrert i foretaks- eller enhetsregisteret kan gis sentral godkjenning eller ansvarsrett. Se Brønnøysundregistrene på internett www.brreg.no

3. Norske og utenlandske foretak

Foretak fra en EØS-stat som ikke er registrert i foretaksregisteret eller i enhetsregisteret, må dokumentere at det er registrert i tilsvarende register i sitt eget land.

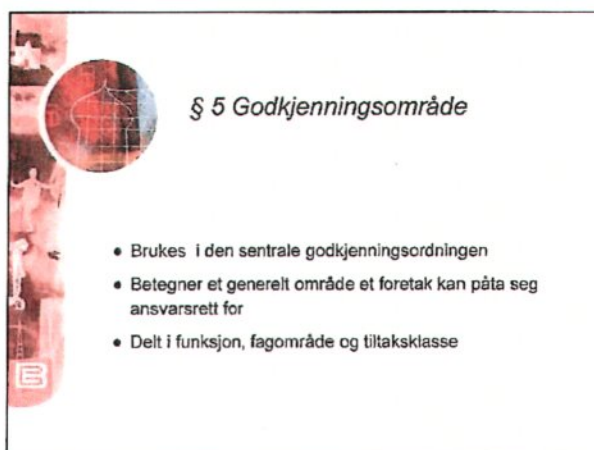
Det følger av lov om registrering av foretak (foretaksregisterloven) av 21. juni 1985 nr. 78 § 1-2 at norske foretak er foretak med hovedkontor i Norge. Andre foretak regnes som utenlandske.

All dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning og lokal godkjenning for ansvarsrett må være på norsk, dansk eller svensk eller det kan vedlegges oversettelse til et av disse språkene. Se GOF §§ 16 nr. 1 og 24 nr. 2.

§ 5 Godkjenningsområde

1. Foretakenes godkjenningsområder

Godkjenningsområdene angir hvilke funksjoner, tiltakstype og tiltaksklasse foretaket har sin kompetanse innenfor.

§ 5 Godkjenningsområde

- Brukes i den sentrale godkjenningsordningen
- Betegner et generelt område et foretak kan påta seg ansvarsrett for
- Delt i funksjon, fagområde og tiltaksklasse

Et godkjenningsområde består av tre elementer:

- funksjon
- tiltakstype/oppgave
- tiltaksklasse

Ved tildeling av ansvarsrett i byggesaken skal området foretaket ønsker å påta seg ansvarsrett for, beskrives og avgrenses så presist som mulig. Ansvarsrett i en byggesak kan ikke beskrives kun med godkjenningsområder fra den sentrale godkjenningsordningen dersom ansvarsrett skal tildeles flere foretak for samme funksjon.

2. Funksjoner som foretak kan godkjennes for

Søknadspliktige tiltak i henhold til plan- og bygningslovens § 93 består vanligvis av en rekke oppgaver som utføres av en eller flere aktører. Arbeidsoppgavene inndeles som tidligere nevnt i tiltakstype, tiltaksklasse og funksjon.

Det er fem funksjoner: ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig kontrollere for prosjekteringen, ansvarlig utførende og ansvarlig kontrollere for utførelsen.

I en byggesak skal i utgangspunktet alle fem funksjoner belegges med ansvarsrett. Det følger av SAK § 13 annet ledd at det ikke stilles krav om ansvarsrett hvor dette er unødvendig.

3. Funksjoner delt i fagområder

Ansvarsrett for en funksjon i et tiltak kan deles mellom flere foretak. Alle funksjonene kan belegges med flere ansvarsretter. Ansvarsrettene kan i prinsippet deles slik tiltakshaver finner det mest hensiktsmessig.

I den sentral godkjenningsordningen opererer man nå kun med to fagområder eller tiltakstyper. Det er hovedgruppene som er fastslått som søknadspliktige tiltak etter pbl. § 93 som er lagt til grunn for inndelingen. Sentral godkjenning kan gis for følgende to tiltakstyper:

- Bygninger og installasjoner
- Anlegg, konstruksjoner og installasjoner.

Det anbefales at ansvarsrettene så langt det er mulig tilpasses entreprisen. F.eks kan utførelsen deles slik at ansvarsrett for utførelse av grunnarbeider tildeles et foretak, men ansvarsrett for de øvrige oppgavene tildeles et annet foretak. Søkerfunksjonen kan f.eks deles i skjæringspunktet mellom prosjekteringsfasen og utførelsesfasen.

Beskrivelser av området og eventuelt avgrensning av ansvarsrett i en byggesak skal defineres presist i søknaden til kommunen. Det skal framgå klart hva ansvarsretten omfatter. Vurderingen av foretakenes kvalifikasjoner skal knytte seg til de konkrete oppgaver foretaket ønsker å gjennomføre i tiltaket.

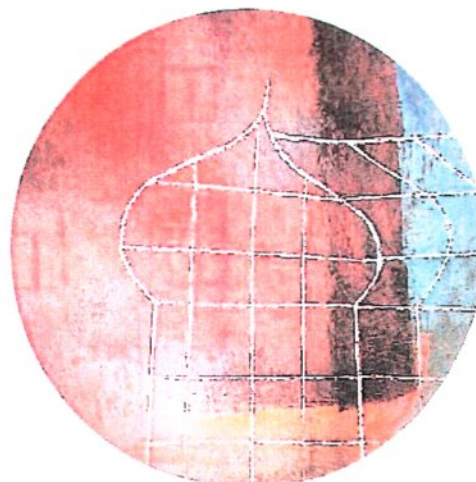
4. Foretaksklasse

Foretaksklasse beskriver foretakets evne til å forestå arbeidet i en bestemt tiltaksklasse.

§ 5 a Fastsetting av blanketter

Bestemmelsen gir departementet adgang til å fastsette blanketter til bruk ved søknad om sentral godkjenning og søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning) for tiltak. Departementet har til nå ikke gitt bestemmelser om bruk av blanketter.

Se side 46 - 47 for eksempel på blankett for søknad om sentral godkjenning.

Kap II

Krav til foretakenes system

Alle foretak som søker ansvarsrett skal ha et system som tilfredsstiller krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Dette kapittel tar for seg kravene til system for foretak med ansvarsrett. Hovedhensikten med systemkravene er å sørge for bedre dokumentasjon og bedre styring i byggeprosessen. Et godt system som er i bruk og tilpasset bedriftens behov vil gi bedre kvalitet på byggverk og anleggstiltak.

Kravene til et foretakssystem er nedfelt i plan- og bygningsloven § 98 a og er nærmere spesifisert i GOF kapittel II og i denne veiledningen til GOF.

kravene til styringssystem etter plan- og bygningsloven. Det skyldes at internkontrollsystemet sikrer HMS og ikke byggeprosessen.

§ 6 Generelle krav

- Krav om system hos alle foretak med ansvarsrett
- Skal sikre etterlevelse av krav
- Systemet må tilpasses foretaket, og arbeidsområdet

Nærmere om styringssystem

Kravene til styringssystem er begrenset til det som fremgår i og i medhold av plan- og bygningsloven. For foretak vil det være nødvendig å forholde seg til flere offentlige regelverk under byggeprosessen. F.eks. vil et internkontrollsystem som ivaretar helse, miljø og sikkerhet på bygge- og arbeidsplasser i utgangspunktet ikke være tilstrekkelig i forhold til

Et styringssystem er først og fremst utviklet for å sikre at kundene får riktige produkter og at bedriftene sikrer nødvendig inntjening ved at de unngår kostnadskrevende feil og misfornøyde kunder. Ofte er det slik at de kontraktmessige forpliktelser går lenger i forhold til bygningstekniske løsninger enn det som kreves av offentlige myndigheter. Plan- og bygningslovens systemkrav bør ikke behandles isolert. Både offentlige og privatrettslige krav bør integreres i et helhetlig kvalitetssystem. På den måten kan det bli et effektivt hjelpemiddel for bedriften. Erfaring viser at gode og effektive systemer bedrer kvaliteten på arbeidet og er lønnsomme for både bedrift og forbruker.

I et system skal foretaket systematisere og dokumentere det de gjør og etablere gode rutiner for alle aktiviteter. Ansvarlig søker trenger rutiner for søkeprosessen, den prosjekterende for sine aktiviteter osv. Systemet må f.eks. ha rutiner som fanger opp avvik og metoder for å hindre at avvik gjentar seg. Forståelsen av avviksbegrepet kan være forskjellig og vil variere mellom ulike bransjer. Avvik i denne sammenheng vil være feil og endringer i forhold til det som

følger av plan- og bygningslovens bestemmelser. Det som myndighetene er opptatt av er at det prosjekteres og bygges i henhold til pbl og dennes forskrifter, samt de tillatelser som er gitt. Endret plassering, innbygd fuktighet, manglende tilgjengelighet for funksjonshemmede og igangsetting uten tillatelse er eksempler på avvik. Foretak må ha rutiner for å identifisere avvik i forhold til pbl., rette dem opp, rapportere der det er nødvendig og kunne dokumentere hva som er gjort i ettertid, jf. GOF § 6c.

Styringssystemet må være tilpasset foretaket

Styringssystemet skal være tilpasset virksomheten og de oppgaver det utfører. Hvilket innhold styringssystemet skal ha og hvilket omfang det må ha, vil variere fra foretak til foretak. Et styringssystem kan derfor ikke kjøpes som hyllevare. Det må utarbeides eller tilpasses spesielt for det enkelte foretak.

Mange foretak gjør den feilen at de anskaffer et system som er så tungt og komplisert at det aldri kommer i bruk. Systemet må brukes hver dag og være et ledelsesverktøy for bedre styring, bedre kvalitet og bedre lønnsomhet. Mange små foretak vil komme langt med sjekklister og noen enkle rutiner i forhold til bygningsmyndighetene og de andre aktørene i byggeprosessen.

Forskriften stiller høyere krav til foretak som utfører og prosjekterer i høye tiltaksklasser og foretak som gjør bruk av underentreprenører. Foretak som systematisk arbeider for å eliminere feil og for å blir mer effektive har en mer forutsigbar og stabil inntjening.

Utarbeidelse av system

Utarbeidelse av system er foretakets eget ansvar. Oppgaven løses best av foretaket selv, eventuelt med bistand fra eksterne krefter. Siden systemet gjelder foretakets egen oppgaveløsning frarådes kjøp av «system» som ikke har røtter i egen virksomhet. Erfaringsmessig blir slike systemer lite brukt i praksis og vil derved ikke tilfredsstillende lovens krav. Ubrukt system er intet system.

System etter plan- og bygningsloven bør ikke lages mer omfattende enn det foretaket trenger i forhold til oppgavene. Erfaring viser at store og tunge systemer ikke er så effektive som størrelsen kunne antyde. Små godt tilpassede systemer som ikke fyller stort i bokhyllen, kan ofte føre til bedre resultat.

En gruppe ledet av Boligprodusentene med deltakelse og vesentlig finansiering fra Statens bygningstekniske etat, skal

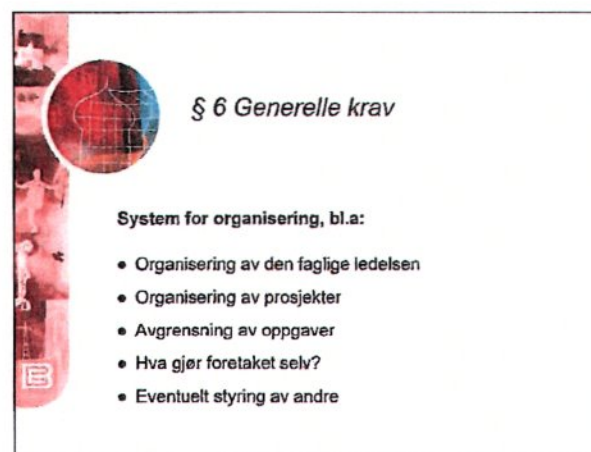
i løpet av høsten 2003 ferdigstille en temaveiledning som skal hjelpe foretak med å utarbeide prosjektsystem. Systemet skal ivareta både krav i plan- og bygningslovgivningen, arbeidsmiljøloven og byggherreforskriften. Krav som følger av lov og forskrift vil videre bli forsøkt integrert med kontraktsforpliktelser for prosjekter i størrelsen småhus til lavblokker. Temaveiledningen vil også bli gjort tilgjengelig på internett: www.be.no

§ 6 Generelle krav for oppfyllelse av plan- og bygningslovgivningen

Foretak som søker om ansvarsrett eller sentral godkjenning skal som nevnt ha et styringssystem som sikrer at bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven oppfylles. Systemet må være tilpasset foretakets oppgaver og organisasjon. Styringssystemet er beskrevet i §§ 6-8.

a. Organisasjonsplan mv.

En viktig del av styringssystemet er foretakets organisasjonsplan og plan for prosjektorganisering. Planene skal vise hvordan ansvaret for oppfyllelse av myndighetskrav er delegert i foretaket og i prosjektet.

§ 6 Generelle krav

System for organisering, bl.a.:

- Organisering av den faglige ledelsen
- Organisering av prosjekter
- Avgrensning av oppgaver
- Hva gjør foretaket selv?
- Eventuelt styring av andre

Organisasjonsplanen skal vise foretakets generelle ansvars- og myndighetsfordeling, kvalifikasjonene til den faglige ledelse, samt fagkompetanse hos andre nøkkelansatte.

I hvert tiltak/prosjekt skal det utarbeides en plan for prosjektorganisering som viser ansvarsfordeling for det konkrete tiltaket og eventuell tilknytting og styring av andre foretak. Planen må vise hvordan prosjektet faktisk styres og sikre at nødvendig kompetanse foreligger. Planen for prosjektorganisering skal sikre at alle oppgavene løses på kvalifisert måte.

Foretaket må i styringssystemet sitt avgrense eget arbeid og hvordan det eventuelt håndterer innkjøp og styring av andre personer eller foretak. Det er krav om at systemet angir hva foretaket gjør med egne ressurser før det må knytte til seg personer eller foretak.

Foretak som ikke baserer seg på innkjøp av kompetanse, enten fordi de dekker alle nødvendige deler av et tiltak med egne ansatte, er spesialister på et avgrenset område, eller rett og slett ikke ønsker å utføre visse oppgaver, må redegjøre for det i sitt system.

Foretak som bruker underentreprenører, underleverandører eller rådgivere under sin ansvarsrett, må i sitt system vise hvordan disse styres og hvordan aktører blir vurdert. Dersom man leier inn foretak der man selv ikke har egen kompetanse, må foretaket vurderes etter kravene i godkjenningsforskriften. Et byggmesterforetak som f.eks. leier inn en rørlegger, men selv står ansvarlig for bygningen med tekniske installasjoner, må forsikre seg om at arbeidet utføres av kvalifisert personell.

Et foretak som har tilstrekkelig faglig ledelse står friere til å hente inn arbeidskraft. Det er foretaket som er ansvarlig for at prosjektet har tilstrekkelig faglig ledelse. Foretak som får ansvarsrett i en byggesak er ikke ubetinget faglig godkjent for utførelse av tiltaket. Foretaket må selv vurdere hva det har kompetanse og mulighet til å gjennomføre og sørge for at øvrige oppgaver løses kvalifisert. Manglende faglig ledelse eller manglende kompetanse på deler av et tiltak anses som et alvorlig brudd på vilkårene for ansvarsrett.

Ved søknad om sentral godkjenning kreves det en egenerklæring på at systemkravene er tilstrekkelig beskrevet i foretakets system. For å avhjelpe foretakene i denne prosessen vil man ved søknad om sentral godkjenning kun være nødt til å krysse av for det eller de områder som ligger nærmest den beskrivelsen av arbeidsområder (kjerneområder/hovedområder) man etter systemet sitt kan utføre uten bistand fra andre personer eller foretak. Avkryssingen vil bli gjengitt på web i registret over godkjente foretak. Den angitte avgrensning kan foretak med sentral godkjenning ajourføre direkte på internett ved endringer av system og faglig kompetanse.

Avkryssingen må som nevnt på best mulig måte avspeile det foretaket gjør med egne ressurser. Foretakets system må inneholde en nærmere beskrivelse av hvordan foretaket sørger for at kravene i byggereglene følges. Dette gjelder uavhengig av foretakets størrelse og uavhengig av prosjek-

tenes omfang. Systemet må styre hvordan tilstrekkelig kvalifisert ledelse og personell brukes i de enkelte prosjektene. Dokumentasjonen for disse delene av systemet, og for at de følges, skal kunne finnes igjen ved tilsyn i byggesaken, og når Statens bygningsstekniske etat følger opp sentralt godkjente foretak.

Små foretak med avgrensede oppgaver og som utfører alt de påtar seg ansvar for med egne ressurser, må nødvendigvis ikke ha system for styring og kvalifisering av andre foretak og personell. Det er et krav at foretaket gjør en klar avgrensning i sitt system. Dersom det ved tilsyn blir klart at foretaket likevel har satt bort oppgaver eller hentet inn personell, vil det kunne føre til tap av sentral godkjenning og andre reaksjoner fra de lokale bygningsmyndigheter.

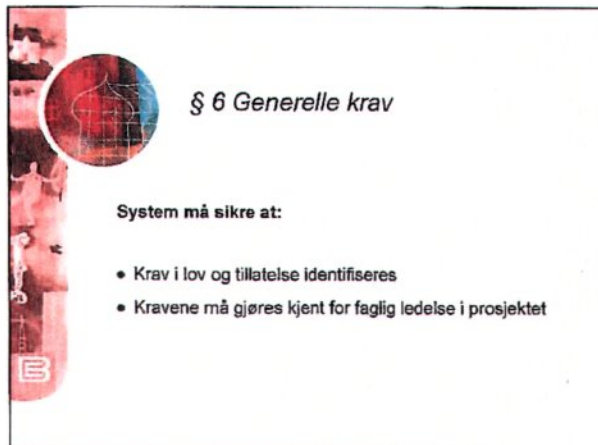
Arbeidsområdene som brukes i godkjenningsordningen er gjengitt nedenfor. I søknadsblanketten for sentral godkjenning er områdene gitt en mer utvidet forklaring. Foretakene kan selv endre sine arbeidsområder i registret over godkjente foretak. En forutsetning for dette er at arbeidsområdet er beskrevet nærmere i foretakets system og at angivelsen bare avspeiler dette. Ved tilsyn fra kommunen, eller oppfølging fra Statens bygningsstekniske etat, kan foretaket måtte redegjøre nærmere for hvordan avgrensingen er beskrevet. Dersom nødvendige kvalifikasjoner mangler innen et oppgitt arbeidsområde, vil det normalt føre til tap av sentral godkjenning.

De arbeidsområdene som kan oppgis for sentral godkjenning er:

- arkitektur,
- brannsikkerhet,
- byggeteknikk,
- geoteknikk,
- energiinstallasjoner,
- grunn og terreng,
- løfteinnretninger,
- mur og betong,
- rørinstallasjoner,
- samferdselsanlegg,
- stål og metall,
- tømmerarbeider,
- vannforsynings-, avløps- og rensesanlegg,
- ventilasjon og klimateknikk,
- antikvarisk rehabilitering.

b. Identifikasjon av gjeldende krav i plan- og bygningslovgivningen

En forutsetning for at foretak skal kunne oppfylle myndighetskrav er at kravene er synliggjorte og kjent på rett nivå i organisasjonen. Foretak må innen sitt spesielle fagområde skaffe seg oversikt over de krav og retningslinjer som gjelder etter plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter (SAK, GOF og TEK). Identifikasjon av gjeldende krav og sporbarhet til regelverket er en forutsetning for enkelt å kunne tilpasse og oppdatere systemet ved endringer i regelverket.

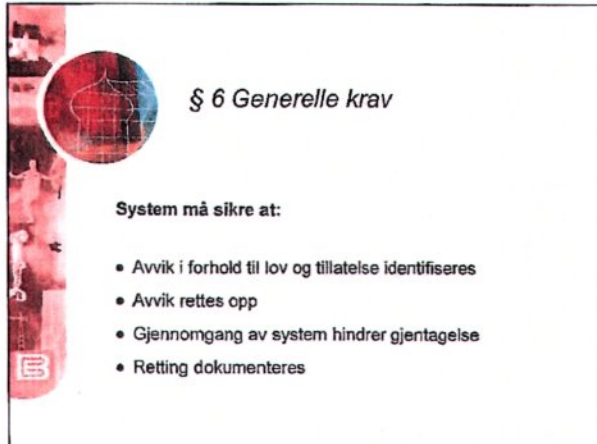
§ 6 Generelle krav

System må sikre at:

- Krav i lov og tillatelse identifiseres
- Kravene må gjøres kjent for faglig ledelse i prosjektet

c. System for å identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik

Ansvarlige foretak skal ha rutiner for å identifisere og rette opp avvik. Ansvar er begrenset til avvik fra tillatelsen og eventuelle vilkår i tillatelsen, og generelle krav i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.

§ 6 Generelle krav

System må sikre at:

- Avvik i forhold til lov og tillatelse identifiseres
- Avvik rettes opp
- Gjennomgang av system hindrer gjentakelse
- Retting dokumenteres

For at avvik skal kunne avdekkes er det nødvendig med gode kontrollrutiner. Videre må systemet ha rutiner for rapporte-

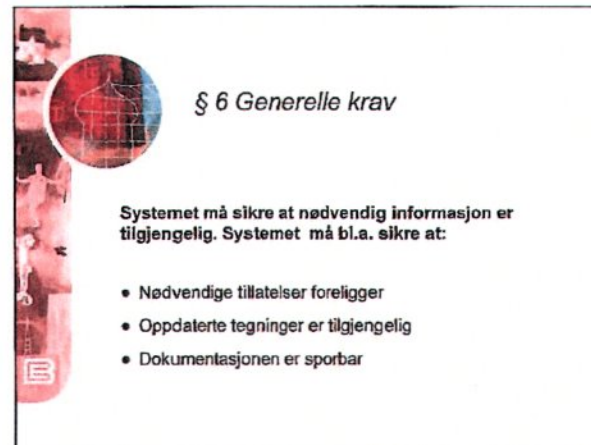
ring og retting av avvik. Årsaken til at avviket oppstod må avdekkes og dersom avviket skyldes en systemfeil, må det kartlegges hvilke endringer i systemet som er nødvendig for at lignende avvik ikke skal gjenta seg. Endringen i systemet må så innarbeides og følges opp. Dersom avviket skyldes feil bruk av systemet, må dette følges opp med opplæring.

Avviksbehandlingen skal være sporbar og tilgjengelig for bygningsmyndighetene på forlangende.

d. Styring av dokumenter

Ansvarlige foretak skal ha system for registrering, revidering, distribusjon og arkivering av dokumenter.

Systemet skal inneholde rutiner som sikrer at aktørene i et prosjekt til enhver tid har oppdaterte, relevante og nødvendige dokumenter for å kunne gjennomføre sin del av tiltaket i henhold til plan- og bygningslovgivningen og gitte tillatelser.

§ 6 Generelle krav

Systemet må sikre at nødvendig informasjon er tilgjengelig. Systemet må bl.a. sikre at:

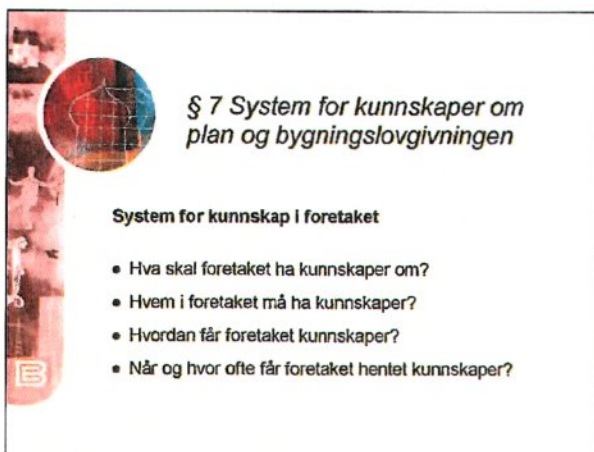
- Nødvendige tillatelser foreligger
- Oppdaterte tegninger er tilgjengelig
- Dokumentasjonen er sporbar

System for styring av dokumenter omfatter både kommunikasjonen med de kommunale bygningsmyndighetene og distribusjon av prosjektmateriale, samt andre nødvendige dokumenter som sendes mellom ansvarlige foretak og underentreprenører eller underrådgivere. Videre skal systemet sikre at dokumentene er datert og arkivert og er lett tilgjengelige for bygningsmyndighetene ved tilsyn.

Eksempelvis skal ansvarlig søker ha rutiner for å sikre at myndighetene får nødvendig dokumentasjon og at vilkår i tillatelsen bringes videre til prosjekterende og/eller utførende. Videre skal det sikres at ansvarlig utførende får melding om igangsettingstillatelse og har de siste oppdaterte tegninger og beskrivelser o.a.

§ 7 System for kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen

Aktuelle bestemmelser i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter (SAK, GOF og TEK) og standarder må gjøres kjent og tilgjengelig i foretaket. Dette er en forutsetning for at kravene i regelverket skal kunne oppfylles. Foretakets personell skal ha kjennskap til krav som er relevante for deres oppgaver.

§ 7 System for kunnskaper om plan og bygningslovgivningen

System for kunnskap i foretaket

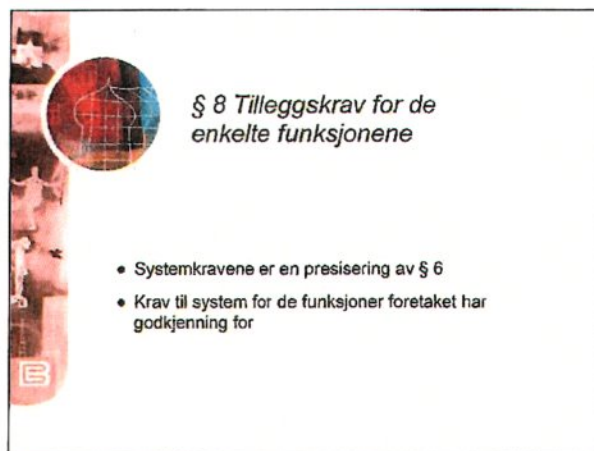
- Hva skal foretaket ha kunnskaper om?
- Hvem i foretaket må ha kunnskaper?
- Hvordan får foretaket kunnskaper?
- Når og hvor ofte får foretaket hentet kunnskaper?

Det er videre et krav at styringssystemet sikrer opplæring for å fornye og vedlikeholde kunnskap som er relevant for foretakets virksomhet. Det er viktig at foretaket har en klar oppfatning av hvordan man skal sørge for at faglig personell til enhver tid har nødvendig kompetanse og system for å følge opp dette.

§ 8 Tilleggskrav for de enkelte funksjonene

Oppgaveløsning skal fremgå av rutiner. Foretaket må beskrive hvordan det løser oppgaver som er typiske innen dets virksomhetsområde. Det må være referanse til generelle krav som stilles til oppgaven, metoder og utstyr som anvendes og hvordan en kan sikre og dokumentere tilfredsstillende resultat. Det bør også angis rutiner for ansvarsfordelingen for oppgavene i foretaket og i prosjektet.

§ 8 Tilleggskrav for de enkelte funksjonene

- Systemkravene er en presisering av § 6
- Krav til system for de funksjoner foretaket har godkjenning for

1. Ansvarlig søker

Oppgavene for ansvarlig søker kan bl.a omfatte:

- å utarbeide søknader med nødvendige opplysninger i henhold til kravene i saksbehandlingsforskriften (SAK) til plan- og bygningsloven herunder søknader om ansvarsrett. Ansvarlig søker skal ha rutiner for å utarbeide og sende varsel til naboer og gjenboere og håndtere eventuelle protester
- å påse at eventuelle grensesnitt mellom ansvarlige foretak er klart definert i prosjektet samt at alle oppgaver er belagt med ansvarsrett
- å sikre helhetlig organisering av ansvar i prosjektet.
- å sikre en helhetlig organisering av hele prosjektet helt frem til ferdigattest
- kommunikasjon med bygningsmyndigheten
- å være tiltakshavers bindeledd til både bygningsmyndighetene og de øvrige ansvarlige foretak
- å sørge for koordinering av de enkelte ansvarlige foretak både i prosjekteringsfasen og utførelsesfasen i

prosjekter hvor flere foretak har ansvarsrett. Eksempelvis skal ansvarlig søker sørge for at ansvarlig utførende får melding om igangsettingstillatelse og at bygningsmyndighetene får eventuelle avviksrapporter der avvik ikke rettes innen frist satt av bygningsmyndigheten

- å sørge for ivaretagelse av helheten i prosjektet med hensyn til intensjonene og bestemmelsene i tillatelsen. Oppfyllelse av bestemmelser innen enkelte kravsområder, som f.eks. konstruksjonssikkerhet eller bygnings-teknisk brannvern, kan være delt på flere utførende. Ivaretagelse av helheten, tverrfaglig kontroll og grensesnittene er derfor svært viktig
- å ivareta koordinering og samordning av de ansvarlige kontrollforetakene slik at kontrollen blir helhetlig
- å sikre sporbarheten til myndighetskrav.

2. Ansvarlig prosjekterende

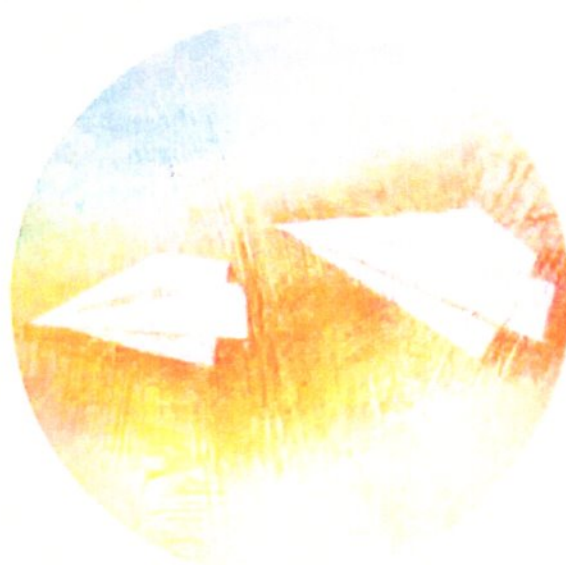
Oppgavene for ansvarlig prosjekterende kan bl.a omfatte:

- ivaretagelse av krav og vilkår i tillatelsen og i plan- og bygningslovgivningen generelt
- å påse at byggevarer og produkter har dokumentasjon i henhold til TEK kap 5
- å definere grensesnitt til eventuelle andre ansvarlig prosjekterende
- å sikre faglig gjennomføring og tverrfaglig gjennomgang av prosjekteringen
- å tilrettelegge for kontroll av prosjekteringen
- kommunikasjon med ansvarlig søker
- å sikre sporbarheten til myndighetskrav
- å kvalifisere og styre eventuelle underrådgivere der enkelte prosjekteringsoppgaver er satt bort.

3. Ansvarlig utførende

Oppgavene for ansvarlig utførende kan bl.a omfatte:

- utførelse i henhold til prosjekteringsgrunnlaget

- å ivareta generelle utførelsesmetoder og spesifiserte krav til utførelsen i tillatelsen. Innen de fleste fagområder finnes det standardiserte krav til materialer og utførelse, eksempelvis Byggforskeren fra NBI. Ansvarlig utførende skal ha rutiner for å undersøke utførelsesforutsetninger for å bestemme utførelsesmetode
- å påse at byggevarer og produkter har dokumentasjon i henhold til TEK kap 5
- å sikre lovlig fremdrift i utførelsesfasen, f.eks. ikke starte arbeider før igangsettingstillatelse er gitt
- kommunikasjon med ansvarlig søker
- å sikre sporbarheten til myndighetskrav
- å kvalifisere og styre eventuelle underentreprenører der enkelte utførelsesoppgaver er satt bort.

4. Ansvarlig kontrollerende

Oppgavene for ansvarlig kontrollerende kan bl.a omfatte:

- å sikre ivaretagelse av krav og vilkår i tillatelsen og plan- og bygningsregelverket generelt
- hvordan kontrollen vil bli organisert, gjennomført og dokumentert i den enkelte byggesak, herunder bl.a. organisering av kontroll, oppbygging av kontrolldokumentasjon og rapporteringsrutiner, sjekklister til bruk for detaljkontroll, varslingsrutiner, avviksbehandling og

§§ 8 og 9

rutiner for hvordan foretakets ledelse fører tilsyn med dokumentert egenkontroll.

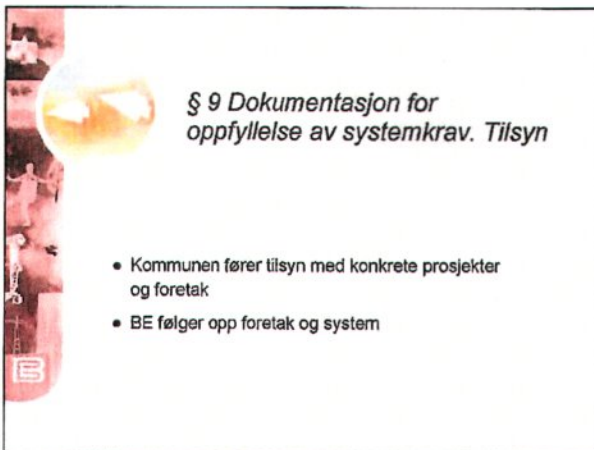
- å forholde seg til ansvarlig søker som den koordinerende i byggesaken og bindeleddet til bygningsmyndighetene.
- å bistå ansvarlig søker ved utarbeidelse av kontrollplan
- å sikre sporbarheten til myndighetskrav.
- å kvalifisere og styre eventuelle andre kontrollforetak der enkelte kontrolloppgaver er satt bort slik at kontrollen blir helhetlig.

Styringssystemets dokumenter skal være tilgjengelig og legges frem dersom kommunen krever det.

Statens bygningstekniske etat følger opp sentralt godkjente foretak uavhengig av pågående prosjekter. Praxis for Statens bygningstekniske etat har vært å følge opp kommunenes tilsyn med en mer generell gjennomgang av foretakets system.

§ 9 Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav. Tilsyn

Det er et absolutt vilkår for å kunne få ansvarsrett at foretaket har et styringssystem som oppfyller kravene i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og at systemet benyttes aktivt som et ledelsesverktøy. Ved søknad om ansvarsrett vil det normalt være tilstrekkelig med egenerklæring som dokumentasjon for oppfyllelse av kravet.

§ 9 Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav. Tilsyn

- Kommunen fører tilsyn med konkrete prosjekter og foretak
- BE følger opp foretak og system

De kommunale bygningsmyndighetene og Statens bygningstekniske etat kan kreve å få hele eller deler av systemet fremlagt før vedtak fattes.

Kommunen skal føre tilsyn med at foretakene har systemer som oppfyller kravene i godkjenningforskriften (GOF) kap. II, jf. pbl. § 10-1 og SAK § 35. I et konkret prosjekt må foretaket kunne dokumentere at alle krav til system og kompetanse, samt andre krav i lov og tillatelse, er oppfylt. Det skal også føres tilsyn med at systemet er i bruk og følges.

Kap III

Krav til utdanning og praksis - faglige ledelse

Dette kapittel inneholder krav til utdanning og praksis. Foretaket må sørge for at det oppfyller disse kravene under hele byggeprosessen. Utdanning og praksis må ses i sammenheng. Lang praksis kan redusere kravet til formell utdanning, og høyere utdanning kan redusere kravet til praksis.

§ 10 Utdanningsnivåer

Fire utdanningsnivåer
Utdanning som svarer til:

- Fag eller svennebrev
- Mesterbrev eller teknisk fagskole
- Ingeniørhøgskole
- Sivilingeniør eller tilsvarende

§ 10 Utdanningsnivåer

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning eller ansvarsrett (lokal godkjenning) at foretaket har en faglig ledelse med formell utdanning på et nivå slik det er spesifisert i bestemmelsen. Utdanningen skal være relevant i forhold til søknaden. Utdanning må dokumenteres ved søknad om sentral godkjenning eller ansvarsrett, jf. GOF § 11 nr. 4.

Formell utdanning

Med formell utdanning menes eksamen eller annen bestått

prøve. Det er fire referansenivåer for teknisk utdanning. Utdanningsnivåene er beskrevet i denne bestemmelsen bokstaven a til d.

Utdanningsnivåer

Bestemmelsen angir visse utdanningsnivåer, og må sammenholdes med GOF § 11 nr. 1 og 2. Utgangspunktet er at foretakets faglige ledelse skal ha en formell utdanning slik det er beskrevet i § 10, som igjen må ha sammenheng med tiltaks-klasse og praksislengde slik det er beskrevet i GOF § 11 nr. 1. Der den faglige ledelsen ikke oppfyller kravene til formell utdanning, vil foretaket vurderes etter GOF § 11 nr. 2.

Begrepet «svarer til», som brukes for å beskrive de ulike nivåene, åpner for også å godta eksempelvis relevante fagkurs og sertifikater. De som ikke kan vise til f.eks. fag-, mesterbrev, ingeniørutdanning eller lignende formell utdanning, må sannsynliggjøre at de har utdanning som svarer til et av disse nivåene. Praksis alene vil ikke kunne gi noe utdanningsnivå i forhold til forskriftens krav. Foretak med faglig ledelse helt uten formell utdanning kan i utgangspunktet ikke gis sentral godkjenning.

Ved søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning) i en byggesak, kan kommunen vurdere om det er adgang til å gi

dispensasjon etter pbl. § 7 fra utdanningskravet. Det vil kunne være aktuelt hvor foretakets ledelse kan vise til spesielt lang og relevant erfaring innen den aktuelle oppgaven. Se forøvrig departementets rundskriv H-12/97 s. 12 - 14 om dispensasjon fra kvalifikasjonskravene.

søkes ansvarsrett for. For søknad om sentral godkjenning må utdanning og praksis være relevant i forhold til det godkjenningsområdet det søkes godkjenning for.

§ 11 Krav til utdanning og praksis innen det enkelte godkjenningsområdet

Denne bestemmelsen inneholder de nærmere kravene til utdanning og praksis.

1. Kvalifikasjonskravene, hovedregel

Kvalifikasjonskravene som stilles til foretakets faglige ledelse fremgår dels av tabellen nedenfor og dels av GOF § 11 nr. 1 bokstav a og b. De ulike utdanningsnivåene er beskrevet i GOF § 10.

§ 11 Krav til utdanning i praksis

- Faglig ledelse må ha relevant utdanning og praksis
- Praksislengde avhenger av funksjon og tiltaksklasse
- Relevant praksis regnes i utgangspunktet etter utdanning
- Praksis må være forsvarlig gjennomført

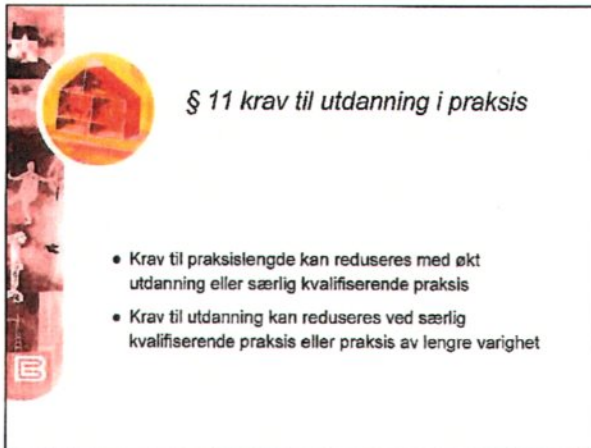
Ved søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning) må utdanning og praksis være relevant i forhold til de oppgaver det

Tiltaks-klasse	Funksjon	Nødvendig utdanningsnivå	Arbeids-klasse
1	Ansvarlig søker, Ansvarlig prosjekterende, Ansvarlig for kontroll av prosjektering	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til mesterbrevutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	4 år
	Ansvarlig utførende, Ansvarlig for kontroll av utførelse	Fagopplæring som svarer til fagprøve hhv. svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov av 23. mai 1980 nr 13 om fagopplæring i arbeidslivet.	2 år
2	Ansvarlig søker	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til mesterbrevutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	6 år
	Ansvarlig prosjekterende, Ansvarlig for kontroll av prosjektering	Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole	6 år
	Ansvarlig utførende, Ansvarlig for kontroll av utførelse	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til mesterbrevutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	3 år
3	Ansvarlig søker, Ansvarlig prosjekterende, Ansvarlig for kontroll av prosjektering	Utdanning på universitetsnivå som sivilingeniør, sivilarkitekt eller tilsvarende grad.	8 år
	Ansvarlig utførende, Ansvarlig for kontroll av utførelse	Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole	5 år

§ 11

2. Unntak fra krav til utdanningsnivå eller praksistid i § 11 nr. 1

Manglende utdanningsnivå i henhold til GOF § 10 kan kompenseres med økt praksis. Tilsvarende kan manglende praksistid kompenseres med et høyere utdanningsnivå. Praksis alene er i utgangspunktet ikke nok for sentral godkjenning, mens kommunen kan gi dispensasjon i enkelte tilfeller etter plan- og bygningsloven § 7.

§ 11 krav til utdanning i praksis

- Krav til praksislengde kan reduseres med økt utdanning eller særlig kvalifiserende praksis
- Krav til utdanning kan reduseres ved særlig kvalifiserende praksis eller praksis av lengre varighet

Reduksjon av krav til praksislengde

Ved relevant utdanning på et høyere nivå, eller ved særlig kvalifiserende praksis, kan kravene til praksislengde reduseres.

For ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i tiltaks-klasse 1 kan kravene til praksistid helt bortfalle ved relevant utdanning på høyere nivå.

Ved særlig kvalifiserende praksis kan kravene til praksislengde reduseres. Dette vil kunne være tilfelle for smale og spesialiserte oppgaver der faglig leder innehar en svært konsentrert og spesialisert praksis, eksempelvis der faglig leder utelukkende har arbeidet med tilsvarende oppgave.

Reduksjon av krav til utdanningsnivå

Langvarig relevant praksis kan oppveie for manglende utdanningsnivå. Kravet er at praksis har gitt tilsvarende kompetanse som formell utdanning med etterfølgende praksistid. Særlig kvalifiserende praksis kan også kompensere for manglende utdanningsnivå. Kravene til utdanning kan i slike tilfeller reduseres, men vil ikke bortfalle helt. Praksis kan med andre ord ikke kompensere for totalt fravær av utdanning.

Det er opp til foretaket å sannsynliggjøre hvordan praksis kan redusere kravet til utdanningsnivå.

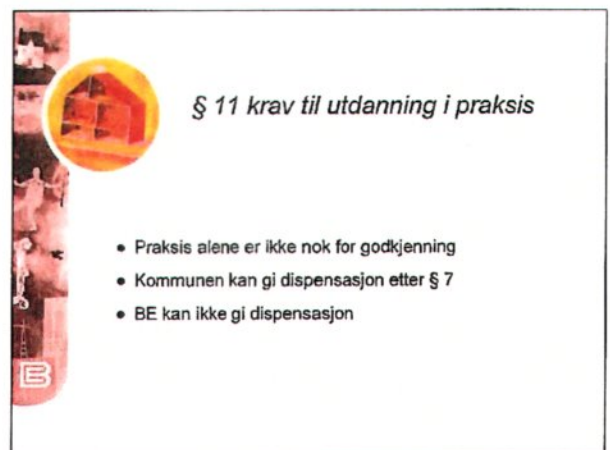
I de tilfeller der faglig ledelse ikke kan vise til relevant formell utdanning, vil kommunen kunne gi dispensasjon etter pbl. § 7 når særlige grunner foreligger. Den sentrale godkjenningsordningen har ingen dispensasjonsmyndighet.

Sentral godkjenning gjelder for generelle godkjenningssområder og skal legges til grunn uten nærmere vurdering i en byggesak. Derfor må det ligge sikre og klare vurderingskriterier til grunn for en slik godkjenning.

Kommunen skal vurdere et foretak med utgangspunkt i det konkrete tiltaket det søkes ansvarsrett for. Den kommunale saksbehandlingen er nærmere beskrevet under kapittel V.

3. Praksis må være relevant

Praksis må være relevant i forhold den sentrale godkjenningen eller til den ansvarsrett det søkes om. For søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning) må det kunne vises til praksis fra lignende arbeider. Vurderingen bør knyttes til de oppgavene som faktisk skal utføres i det konkrete prosjektet. Det er samtidig rimelig å legge vekt på behovet for fremvekst av nye foretak innen næringen og utvikling av foretaks arbeidsområder, gjerne i kombinasjon med uavhengig kontroll.

§ 11 krav til utdanning i praksis

- Praksis alene er ikke nok for godkjenning
- Kommunen kan gi dispensasjon etter § 7
- BE kan ikke gi dispensasjon

Ved vurdering av om praksis er relevant, kan det bl.a. legges vekt på:

- varighet og hvor oppdatert den er. Praksis av nyere dato tillegges større vekt enn eldre. Dette begrunnes med at nyere teknologi og metoder for utførelse kan gjøre at eldre praksis innenfor et godkjenningssområde anses foreldet.
- tilknytning til godkjenningssområdet/tiltaket. Faglig ledelse må selv ha utført arbeider innenfor området

eller vært reell faglig leder for arbeidene, herunder ledet, fulgt opp eller kontrollert arbeidene.

- hvorvidt den er forsvarlig gjennomført. Arbeidene må være forsvarlig gjennomført med hensyn til de krav som følger i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Praksis som underentreprenør eller underrådgiver uten ansvarsrett er også relevant.

4. Dokumentasjon av utdanning

Utdanningen skal dokumenteres ved kopi av eksamensvitnemål, fagbrev, svennebrev, mesterbrev e.l. Dokumentasjon som ikke er på norsk, dansk eller svensk skal ledsages av en oversettelse til et av disse språkene.

Statens bygningstekniske etat vil så langt det er mulig gjøre bruk av eventuelt tidligere innsendt dokumentasjon ved endring av foretaksnavn, organisasjonsnummer o.l. Mange kommuner har også utstrakt gjenbruk av dokumentasjon for å lette arbeidsbyrden for de ansvarlige foretakene.

Både kommunen og Statens bygningstekniske etat vil føre tilsyn med at den dokumentasjonen som er levert inn er korrekt. Uriktig dokumentasjon kan rammes av bl.a. straffeloven og pbl. § 110 nr. 7, og vil føre til reaksjoner fra bygningsmyndighetene.

5. Dokumentasjon av praksis

Praksis kan dokumenteres gjennom tidligere ansvarsretter, referanseprosjekter, cv, attester fra arbeids- eller oppdragsgiver o.l.

Statens bygningstekniske etat vil så langt det er mulig gjøre bruk av eventuelt tidligere innsendt dokumentasjon ved endring av foretaksnavn, organisasjonsnummer o.l. Mange kommuner har også utstrakt gjenbruk av dokumentasjon for å lette arbeidsbyrden for de ansvarlige foretakene.

Både kommunen og Statens bygningstekniske etat vil føre tilsyn med at den dokumentasjonen som er levert inn er korrekt. Uriktig dokumentasjon kan rammes av bl.a. straffeloven og pbl. § 110 nr. 7, og vil føre til reaksjoner fra bygningsmyndighetene.

6. Dokumentasjon av utdanningsnivå der faglig leder er fra annen EØS-stat

Ved søknad om sentral godkjenning eller ansvarsrett (lokal godkjenning) skal utenlandsk faglig kompetanse fra annen EØS-stat godtas. Et utenlandsk foretak skal på denne bakgrunn og på lik linje med norske foretak gis sentral godkjenning eller ansvarsrett dersom det oppfyller kravene i GOF. Dokumentasjonsplikten påhviler imidlertid den utenlandske søker. EØS-avtalen omfatter bl.a. direktiver på spesielle og generelle utdanningsområder.

Kap IV

Oppdeling i tiltaksklasser

Et tiltak skal deles i tiltaksklasser avhengig av oppgavens vanskelighetsgrad og konsekvens av feil. Det er vanskelig å gi helt presise definisjoner på hva som ligger i de ulike tiltaksklassene, men veiledningen gir et utgangspunkt og eksemplifiserer hvordan et tiltak kan plasseres i tiltaksklasse.

Kommunen fastsetter tiltaksklasse etter forslag fra ansvarlig søker. Hvilke krav som skal stilles til foretakets kvalifikasjoner, beror på tiltaket eller oppgavens vanskelighetsgrad og eventuelle konsekvenser som følge av feil og mangler. Det er tre tiltaksklasser. Fig. 12.1 viser hvordan tiltaksklassene er definert i forhold til vanskelighetsgrad og konsekvenser av feil.

Tiltaksklassen kan omfatte hele eller deler av tiltaket. Den er m.a.o. knyttet til oppgaver og ikke nødvendigvis til hele byggverket. Innvendige vegger i et byggverk som ellers ligger i tiltaksklasse 3 kan f.eks. være tiltaksklasse 1. Et småhus hvor alle oppgavene normalt ville ha ligget i tiltaksklasse 1, kan ha en tomt med geotekniske forhold som tilsier at fundamenteringen kommer i tiltaksklasse 2.

Ved søknad om ansvarsrett må foretaket dokumentere at faglig ledelse har relevant utdanning og praksis for den tiltaksklassen det søkes om. Bestemmelsene om utdanning og praksis er gitt i GOF kap. III.

§ 12 Tiltaksklasser

Det er tre tiltaksklasser. Tiltaksklasse 1 er de enkleste arbeidene og tiltaksklasse 3 er de mest kompliserte. Ansvarlig søker skal vurdere oppgavene og foreslå hvilken tiltaksklasse oppgaven skal plasseres i. Det er imidlertid kommunen som endelig fastsetter tiltaksklasse. Kommunens avgjørelse om plassering i tiltaksklasse kan ikke påklages. Se § 16 nr. 3.

§ 12 Tiltaksklasser

- En skjønsmessig vurdering
- Deler av et tiltak kan være i ulike tiltaksklasser
- Ulike funksjoner i et tiltak kan være i ulike tiltaksklasser

Et tiltak kan bestå av forskjellige oppgaver og ansvarsområder som hver for seg kan klassifiseres etter funksjon, fagområde og tiltaksklasse.

Kontrolloppgaven og oppgaven med selve prosjekteringen eller utførelsen anses å være av samme vanskelighets- og konsekvensgrad og legges derfor i samme tiltaksklasse.

Prosjektering og utførelse trenger ikke nødvendigvis å ligge i samme tiltaksklasse. Eksempelvis kan prosjektering ved kompliserte lastoverføringer ligge i tiltaksklasse 2 eller 3, mens montering av bærekonstruksjonene kan plasseres i tiltaksklasse 1.

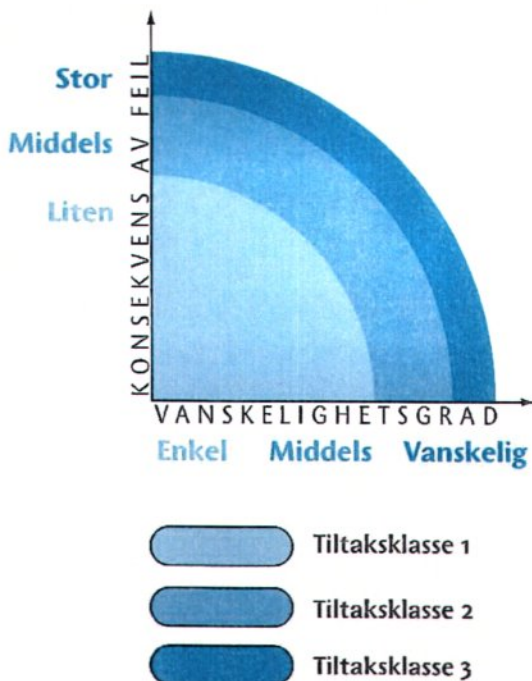

Fig. 12.1
Definisjon av tiltaksklasse i forhold til vanskelighetsgrad og konsekvens av feil. De fleste tiltak vil ligge i tiltaksklasse 1

§ 13 Tiltaksklasse 1

Tiltaksklasse 1 omfatter de fleste tiltak:

- Tiltak av liten vanskelighetsgrad, og hvor mangler eller feil kan føre til mindre konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet
- Prosjektering skjer ved bruk av enkle beregninger, enkel dimensjonering, bruk av tabeller og forhåndsaksepterte løsninger.

- Utførelse skjer uten at vesentlig prosjektering gjenstår og uten at det kreves spesielle metoder.

§ 13 Tiltaksklasse 1

- Liten vanskelighetsgrad-mindre konsekvenser
- Forskriften bruker begrepet «enkle tiltak»
- "Enkle tiltak" må ikke forveksles med "enkle tiltak" i pbl § 95b!

Tiltak innen tiltaksklasse 1 er f.eks småhusbebyggelse med tilhørende arbeider som grunnarbeider, tømmerarbeider, sanitær- og ventilasjonsarbeider.

Tiltaksklasse 1 omfatter ellers byggverk i brannklasse 1 og pålitelighetsklasse 1 hvor man kan dimensjonere ved hjelp av enkle beregninger eller tabeller og bruke løsninger som er dokumentert i anerkjent litteratur.

§ 14 Tiltaksklasse 2

Tiltaksklasse 2 omfatter:

- Tiltak av liten vanskelighetsgrad, men hvor mangler eller feil kan føre til middels store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller

§ 14 Tiltaksklasse 2

- Liten vanskelighetsgrad-middels store konsekvenser
- Middels vanskelighetsgrad-små til middels konsekvenser

§§ 14 og 15

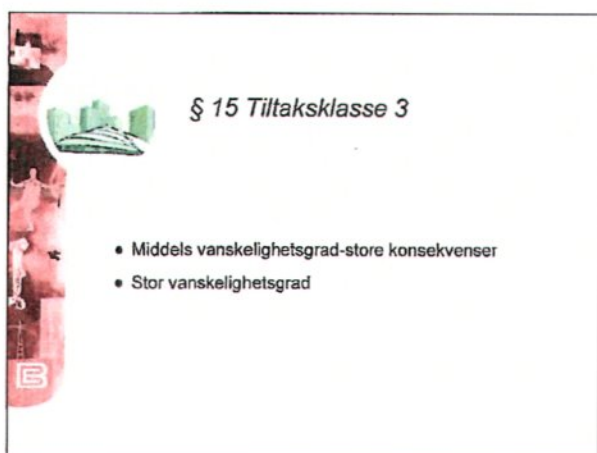
- Tiltak av middels vanskelighetsgrad hvor mangler eller feil kan føre til små eller middels store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.
- Prosjektering skjer etter anerkjente forutsetninger, standarder og tekniske prinsipper. Oppfyllelse av krav i teknisk forskrift skjer ved alment akseptert teknisk analyse eller beregningsmetode.
- Utførelse omfatter store tiltak der prosjektmaterialer for utførelse må utfylles med beregninger basert på normer eller der utførelse skjer under forhold som til en viss grad vanskeliggjør utførelsen eller krever spesielle metoder.
- Typisk tiltaksklasse 2 tiltak er boligblokker, forretningsbygg og skoler.
- Tiltak i tiltaksklasse 3 kan være sykehus, hoteller, større forretnings- og kontorbygg.
- Deler av et tiltak kan uavhengig av tiltaket som sådan plasseres i tiltaksklasse 3 pga. vanskelighetsgrad og konsekvens ved feil og mangler, eksempelvis vanskelige fundamenteringsarbeider og kompliserte lastoverføringer.
- Tiltak der prosjektering stiller krav til spesialiserte kvalifikasjoner eller bruk av alternative analysemetoder
- Store eller kompliserte tiltak og tiltak der usikre forhold krever supplerende tekniske undersøkelser eller spesielle prosedyrer/metoder for utførelse.

Tiltaksklasse 2 omfatter byggverk i brannklasse 2 og pålitelighetsklasse 2 der prosjekteringen skjer etter anerkjente forutsetninger, beregningsmetoder og tekniske prinsipper og store tiltak som krever spesielle utførelsesmetoder eller hvor forholdene til en viss grad gjør utførelsen vanskelig.

§ 15 Tiltaksklasse 3

Tiltaksklasse 3 omfatter:

- tiltak av middels vanskelighetsgrad hvor mangler eller feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller
- tiltak med stor vanskelighetsgrad.

Kap. V

Lokal godkjenning av foretak mv for ansvarsrett

Ansvarsretten er en integrert del av byggesaken. Ved tildeling av ansvarsrett er det kvalifikasjonene i forhold til det konkrete tiltaket som skal vurderes. Kapittelet har videre regler om personlig godkjenning, selvbygger, foretakets opplysningsplikt, gebyrer, tilbaketrekking av ansvarsrett og klage.

§ 16 Lokal godkjenning av foretak

- Samme krav ved lokal og sentral godkjenning
- Tiltakshaver v/ansvarlig søker foreslår tiltaksklasse
- Husk SAK § 13 annet ledd

§ 16 Lokal godkjenning av foretak (ansvarsrett)

Ansvarsrett (lokal godkjenning) gis av kommunen etter søknad. Ved søknadsbehandlingen er det de samme materielle krav som gjelder for ansvarsrett som for sentral godkjenning (GOF kap. II - IV). Forskjellen er at i den lokale godkjenningen skal kvalifikasjonene vurderes opp mot det tiltak eller den oppgaven det søkes om ansvarsrett for.

Det kan ikke stilles strengere krav enn det tiltaket eller oppgaven krever.

Ansvarsrett tildeles på bakgrunn av en helhetsvurdering av foretakets organisasjon, styringssystem og faglig ledelse. Foretakets pålitelighet og dugelighet er også av betydning. Formålet med godkjenning for ansvarsrett er å sikre at byggverk blir av god kvalitet.

1. Søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning)

Ansvarsrett er en del av søknad om tillatelse, jf. SAK §19 sjette ledd bokstav n og § 22. Ansvarsretten bør i størst mulig grad følge entreprisen, slik at foretak som har avtale med tiltakshaver også har et offentligrettslig ansvar overfor bygningsmyndigheten. Tiltakshaver står likevel fritt til å bestemme hvordan ansvarsretten skal deles opp.

Kommunen skal vurdere foretakets kvalifikasjoner opp mot de kvalifikasjoner tiltaket krever. Hvis foretaket har sentral godkjenning som omfatter den oppgaven foretaket ønsker å påta seg ansvar for, skal denne normalt legges til grunn uten ytterligere vurdering, jf. pbl. § 98 a tredje ledd.

Deling av oppgaver

Funksjonene kan deles opp etter fagdisipliner eller på annen måte slik det er vist i fig. 16.1. Det kan derfor være flere ansvarlige foretak i et konkret prosjekt som har sentrale

godkjenningsordning for samme tiltakstype, f.eks. bygning og tekniske installasjoner i tiltaksklasse 1. Av søknaden må det fremgå hvilken del av prosjektet de har ansvar for. Skjæringspunktene mellom ansvarsrettene må defineres klart.

Hvis foretaket ikke har sentral godkjenning, må kommunen selv vurdere foretakets kvalifikasjoner etter reglene i GOF. Finner kommunen at foretaket har tilstrekkelig kvalifikasjoner til å gjennomføre tiltaket, skal ansvarsrett gis.

Ansvarsrett for oppgaver i høyere tiltaksklasse

I en byggesak hvor det meste av tiltaket f.eks. er plassert i tiltaksklasse 1, kan kommunen gi ansvarsrett til et foretak med sentral godkjenning i tiltaksklasse 1 selv om en del av arbeidet ligger i tiltaksklasse 2. Et eksempel på dette kan være en enebolig i tiltaksklasse 1 hvor grunnforholdene er slik at prosjektering av fundamentene er plassert i tiltaksklasse 2. Ansvarsretten forutsetter under alle omstendigheter at foretaket benytter kvalifiserte utøvere, f.eks. foretak med godkjenning i tiltaksklasse 2, for de aktuelle oppgavene.

Prosjektorganiseringen

Informasjon om prosjektorganiseringen skal kun fremlegges når kommunen uttrykkelig ber om det, jf. § 16 nr. 5. Det kan f.eks. være tilfelle der faglige ledere kompletterer hverandre med hensyn til utdannings- og praksiskravene i kap. III. Det kan også være nyttig for større tiltak der kommunen er usikker på hvordan foretaket vil gjennomføre arbeidene. Hvorvidt prosjektorganiseringen legges til grunn for godkjenning beror på om den virker troverdig som grunnlag for å gjennomføre prosjektet med den nødvendige kvalitet.

Når praksis ikke er direkte relevant

Foretak som har tilstrekkelige kvalifikasjoner men hvor praksisen ikke nødvendigvis er direkte relevant for de oppgaver det søkes ansvarsrett for, bør ikke uten videre nektes godkjenning. Det er viktig å slippe til foretak på nye områder hvor dette anses faglig forsvarlig. I slike tilfeller bør kommunen kreve uavhengig kontroll for hele eller deler av tiltaket.

Tidligere erfaringer med foretaket

Kommunen kan ved behandling av søknad om ansvarsrett (lokal godkjenning) legge vekt på tidligere erfaringer med foretaket og hvordan foretaket har løst tidligere oppgaver. De forhold som er nevnt som grunnlag for tilbaketrekking i veiledningen under § 20 nr. 1 er også av betydning i kommunens behandling av søknad om ansvarsrett.

Søknadens innhold

Det må fremkomme entydig av søknaden hvilke foretak som søker ansvar for hva og hvordan «grensesnitt» mellom oppgavene blir ivaretatt. Der det er flere foretak som søker ansvarsrett innenfor samme funksjon, skal avgrensningen mellom foretakene beskrives, jf. SAK § 22

Bytte av foretak

Et foretak kan når som helst frasi seg ansvarsretten eller byttes ut med et annet foretak. Foretaket er likevel bundet av det ansvar det har påtatt seg for de oppgaver som allerede er utført. For disse arbeidene kan foretaket ikke trekke tilbake ansvarsretten. Tiltakshaver må da fremskaffe et nytt foretak som kan stå ansvarlig for de gjenstående oppgavene. Det nye foretaket vil ikke være ansvarlig for de tidligere oppgavene.

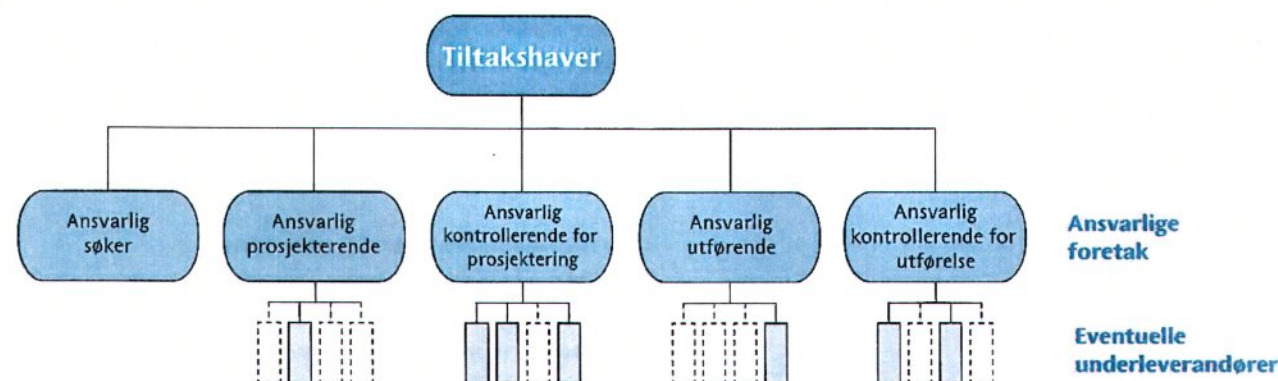

Fig. 16.1

Funksjonene for søker, prosjektering, utførelse og kontroll kan deles opp slik at ansvaret fordeles på flere foretak

§ 16

Ved bytte av foretak bør det lages oversikt over de oppgaver som allerede er gjennomført slik at det går klar frem hva det forrige foretaket er ansvarlig for og hva det nye har ansvar for. Dette vil særlig være av interesse for det foretaket som overtar oppgaven som ansvarlig foretak. Gjøres ikke dette, kan det bli tvist om hvem som har ansvaret for nye feil som avdekkes.

Forhåndsvurdering av kvalifikasjoner

Av forskjellige årsaker vil en del foretak velge å ikke bli sentralt godkjent. Kommunen skal da vurdere foretakets kvalifikasjoner i hver enkelt byggesak. Kommunen har ikke hjemmel til å utstede generelle ansvarsretter. For å spare tid kan kommunen lage et arkiv hvor de oppbevarer opplysningene om foretakenes kompetanse. Det er lite hensiktsmessig at foretaket sender inn styringssystemet og oversikt over den faglige ledelsens utdanning og praksis i hver enkelt sak.

Samme materielle krav til ansvarsrett som sentral godkjenning

Det er de samme materielle krav som gjelder ved lokal godkjenning for ansvarsrett som ved sentral godkjenning. Kravene til styringssystem (kap. II), utdanning og praksis hos faglig ledelse (kap. III) og inndeling i tiltaksklasse (kap. IV) gjelder både ved søknad om ansvarsrett og ved sentral godkjenning. Forskjellen er at kravene ved søknad om ansvarsrett skal vurderes opp mot de kvalifikasjoner det omsøkte tiltaket krever.

Kommunen kan gi dispensasjon hvor det foreligger særlige grunner, jf. plan- og bygningsloven § 7.

Ikke krav om ansvarsrett hvor dette er unødvendig

Kravet om ansvarsrett gjelder ikke der hvor et slikt krav er unødvendig, jf SAK § 13 annet ledd. En rekke oppgaver vil f.eks være så enkle at det er åpenbart unødvendig å stille krav om byggefaglig utdanning eller erfaring for å sikre at tiltaket blir utført i samsvar med tillatelsen eller bestemmelse gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Ansvarsrett vil heller ikke være nødvendig for tiltak eller deler av tiltaket som ikke omfattes av TEK. Ansvar for at oppgaven blir utført i samsvar med tillatelsen og regelverket vil da ligge hos tiltakshaver.

2. Saksbehandlingsfrist

Søknad om ansvarsrett er en del av søknad om tillatelse etter pbl § 93 og skal således behandles innen de frister som er fastsatt i SAK § 23.

3. Tiltaksklasse

Kommunen fastsetter tiltaksklasse i overensstemmelse med reglene i kap. IV. Ansvarlig søker skal i søknaden foreslå hvilken tiltaksklasse oppgavene befinner seg i. Tiltaksklassen vil være av betydning for kvalifikasjonskravene.

4. Foretak med sentral godkjenning

Sentral godkjenning skal normalt legges til grunn av kommunen uten ytterligere vurdering. Dette fordi foretakets kvalifikasjoner allerede er vurdert av Statens bygnings-tekniske etat. Foretakets styringssystem skal definere hvilke oppgaver foretaket kan påta seg ansvarsrett for, samt hva som kan utføres med egne ressurser og for hvilke oppgaver det må hente inn kompetanse. Kommunen kan ved tilsyn kreve å få se hele eller deler av systemet også før vedtak fattes, jf § 9.

Foretak med sentral godkjenning har ikke noe ubetinget krav på ansvarsrett. Dette følger av at godkjenningen «normalt» skal legges til grunn. Dersom kommunen sitter med opplysninger om at foretaket likevel ikke oppfyller forskriftens krav, skal søknad om ansvarsrett avslås. Kommunen må gi en begrunnelse for avslaget og den skal informere Statens bygnings-tekniske etat om forholdet.

5. Foretak uten sentral godkjenning

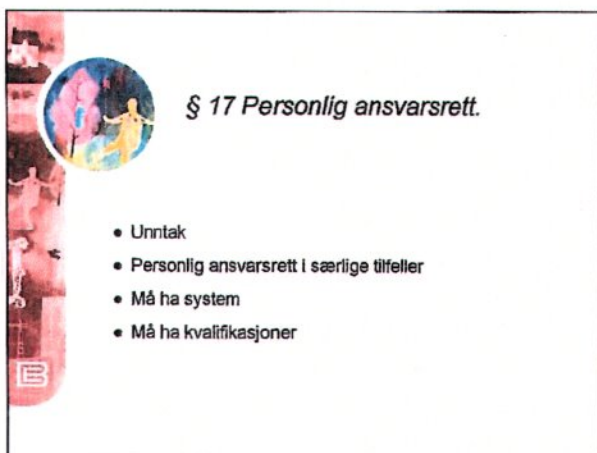
Ved søknad om ansvarsrett fra foretak som ikke har sentral godkjenning eller hvor foretakets sentrale godkjenning ikke dekker alle oppgaver i tiltaket, må kommunen vurdere foretakets kvalifikasjoner opp mot tiltaket og oppgavene. I denne vurderingen skal reglene i GOF følges. Dersom vilkårene i forskriften er oppfylt, skal godkjenning gis.

§ 17 Personlig ansvarsrett. Selvbygger

ovedregelen er at sentral godkjenning og lokal godkjenning av ansvarsrett kun gis til foretak. Imidlertid åpner § 17 for at kommunen kan gi personlig godkjenning.

1. Personlig ansvarsrett i særlige tilfeller

Bestemmelsen gir kommunen adgang til å gjøre unntak fra ovedregelen om at ansvarsrett kun skal gis foretak. Kommunen kan gi personlig ansvarsrett til faglig kvalifisert person. Kravene i forskriftens kap. II om styringssystemer og kap. III om utdanning og praksis gjelder tilsvarende ved personlig ansvarsrett.

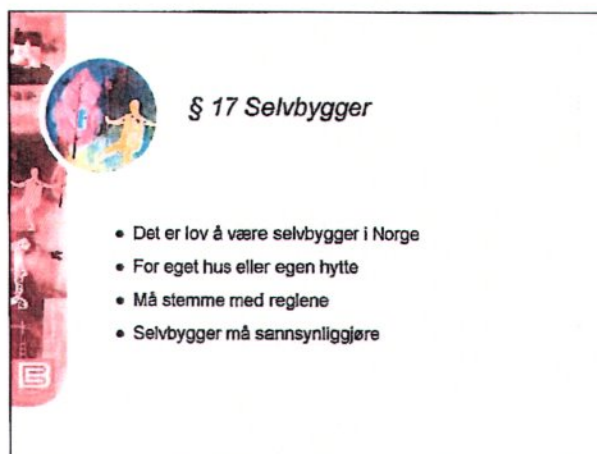

§ 17 Personlig ansvarsrett.

- Unntak
- Personlig ansvarsrett i særlige tilfeller
- Må ha system
- Må ha kvalifikasjoner

2. Personlig ansvarsrett for arbeid på egen eiendom til eget bruk (selvbygger)

Mange ønsker å være selvbyggere. Stortinget har fastslått at det er lov å være selvbygger i Norge. GOF § 17 nr. 2 åpner for personlig ansvarsrett for den som ønsker å bygge til eget bruk.

§ 17 Selvbygger

- Det er lov å være selvbygger i Norge
- For eget hus eller egen hytte
- Må stemme med reglene
- Selvbygger må sannsynliggjøre

Vilkårene er for det første at det dreier seg om bolig- eller fritidsbygning (helårsbolig, fritidsbolig og garasje, uthus, påbygg, tilbygg o.l.). Eiendom til annet formål (f.eks. næringsvirksomhet) faller utenfor.

Det er videre et vilkår at det gjelder byggverk til «selvbyggerens» eget bruk. Enebolig (eventuelt med sekundærleilighet) omfattes, mens tomannsbolig faller utenfor. Også rekkehus faller av samme grunn utenfor. Personlig godkjenning etter § 17 nr. 2 kan gis innen alle funksjoner (ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende og ansvarlig kontrollerende) og innen alle tiltaksklasser.

Den som søker om ansvarsrett etter § 17 nr. 2 må sannsynliggjøre at han har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Kompetanse og erfaring må tillegges vekt. Personer med generell bygningsteknisk utdanning og praksis bør kunne godkjennes.

Andre forhold som kan tillegges vekt er om vedkommende tidligere har bistått ved oppføring av byggverk e.l. Også relevante kurs som vedkommende har gjennomført kan tillegges vekt i vurderingen.

Forutsetningen er at vedkommende sannsynliggjør at arbeidet vil bli utført i samsvar med plan- og bygningsloven og dens underliggende regelverk. Det er viktig at tiltakshaver også er klar over forholdet til avhendingsloven.

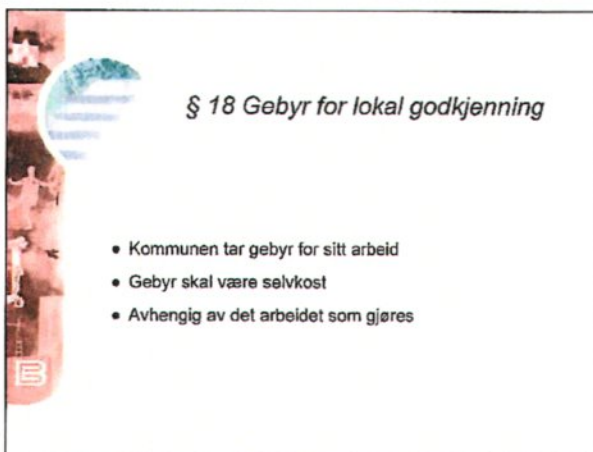
Kravene i kapitlene II (krav til foretakenes system) og III (krav til utdanning og praksis - faglige ledelse) kommer ikke til anvendelse for en selvbygger.

§§ 18, 19 og 20

§ 18 Gebyr for lokal godkjenning

Gebyr for ansvarsrett (lokal godkjenning) følger reglene for gebyrfastsettelse i plan- og bygningslovens § 109. Gebyret skal gå til hel eller delvis dekning av kommunens utgifter ved saksbehandlingen. § 109 gir ikke hjemmel til å kreve gebyr som overstiger kommunens gjennomsnittlige utgifter ved byggesaksbehandlingen, dvs selvkost.

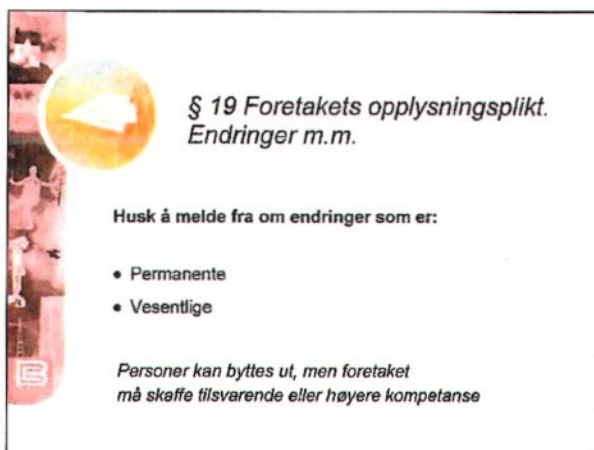
§ 18 Gebyr for lokal godkjenning

- Kommunen tar gebyr for sitt arbeid
- Gebyr skal være selvkost
- Avhengig av det arbeidet som gjøres

Gebyr for ansvarsrett må ta hensyn til om det foreligger sentral godkjenning, fordi kommunens arbeid med godkjenningen blir enklere når sentral godkjenning samsvarer med det tiltak det søkes ansvarsrett for. Statens bygningstekniske etat har da allerede vurdert foretaket.

§ 19 Foretakets opplysningsplikt. Endringer mm.

Foretak og andre med ansvarsrett plikter, inntil byggesaken er avsluttet, å melde fra til kommunen dersom de ikke lenger oppfyller forutsetningene for godkjenningen. Dette vil være aktuelt hvis personer innen den faglig ledelse slutter eller blir sykmeldt over så lang tid at de ikke kan øve innflytelse på prosjektet.

§ 19 Foretakets opplysningsplikt. Endringer m.m.

Husk å melde fra om endringer som er:

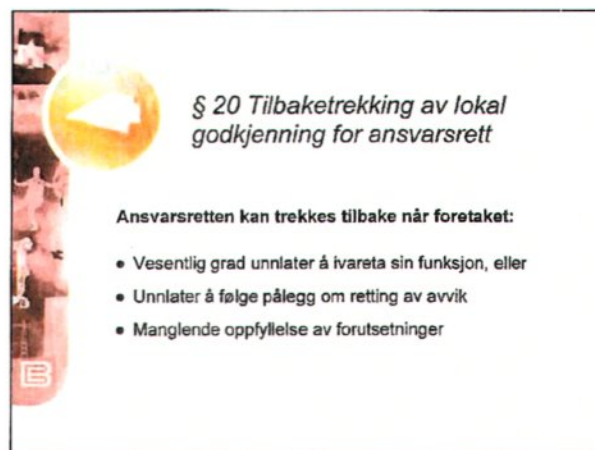
- Permanente
- Vesentlige

Personer kan byttes ut, men foretaket må skaffe tilsvarende eller høyere kompetanse

§ 20 Tilbaketrekking av ansvarsrett

1. Tilbaketrekking

Tilbaketrekking av ansvarsrett er hjemlet i plan- og bygningslovens § 93 b, nr. 3, 3. ledd for ansvarlig søker og prosjekterende, § 98 nr. 2 smh § 93 b, 3. ledd for ansvarlig utførende og § 97 nr. 1, 4. ledd smh § 93 b, 3. ledd for ansvarlig kontrollerende.

§ 20 Tilbaketrekking av lokal godkjenning for ansvarsrett

Ansvarsretten kan trekkes tilbake når foretaket:

- Vesentlig grad unnlater å ivareta sin funksjon, eller
- Unnlater å følge pålegg om retting av avvik
- Manglende oppfyllelse av forutsetninger

Vilkårene for tilbaketrekking

GOF § 20 nr. 1 inneholder 3 alternativer for tilbaketrekking av ansvarsrett.

Kommunen kan trekke tilbake ansvarsretten når det ansvarlige foretaket;

- i vesentlig grad har unnlatt å ivareta sin funksjon
- har unnlatt å følge pålegg om retting av avvik
- ikke oppfyller forutsetningene for ansvarsretten.

Videre kan kommunen trekke tilbake ansvarsretten i medhold av pbl § 93 b nr. 3, tredje ledd når kommunen finner at ansvarlig foretak;

- ikke fyller de krav som må stilles til pålitelighet og dugelighet, eller
- har vist seg (i denne eller tidligere sak) ikke å være faglig kvalifisert til oppgaven

GOF § 20, nr. 1, første alternativ - unnlatelse av å ivareta funksjon

Unnlatelse av å ivareta sin funksjon i byggesaken kan medføre tilbaketrekking av ansvarsretten.

Det kreves at vedkommende foretak i «vesentlig grad» har brutt sine plikter. Dette innebærer at ikke et hvilket som

helst brudd kan begrunne en tilbaketrekking. Hva som skal til, må baseres på en helhetsvurdering hvor flere forhold spiller inn. Et sentralt moment i vurderingen er overtredelsens art og grovhet. Eksempler på dette kan være:

- For søkerfunksjonen:
 - svært mangelfull søknad eller svært mangelfull dokumentasjon og vedlegg til søknaden
 - unnlatelse av å videreformidle nødvendig informasjon til de ansvarlige foretakene og kommunen
- For prosjekteringsfunksjonen:
 - feil i prosjektering som har vesentlig betydning for helse, miljø og sikkerhet
 - unnlatelse av å følge opp vilkår i tillatelsen
 - bruk av ukvalifiserte rådgivere
 - unnlatelse av å følge opp henvendelser ved kommunens tilsyn
 - manglende dokumentasjon for at valgte løsninger oppfyller kravene i TEK
- For utførelsesfunksjonen:
 - igangsetting av arbeider uten tillatelse
 - feil i utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø og sikkerhet
 - utførelse som i stor grad avviker fra det som er prosjektert
 - bruk av ukvalifiserte underentreprenører
 - unnlatelse av å følge opp henvendelser ved kommunens tilsyn
- For kontrollfunksjonen:
 - fravær av kontroll
 - svikt i kontrollen på viktige og kritiske områder
 - unnlatelse av å følge opp henvendelser ved kommunens tilsyn

Videre vil uriktige opplysninger til kommunen og forfalskning av dokumentasjon anses som tilbaketrekkingss grunnlag.

Flere feil og mangler i samme sak som isolert sett ikke gir grunnlag for tilbaketrekking av ansvarsrett, kan samlet sett være "vesentlige" og dermed begrunne tilbaketrekking.

Tilbaketrekkingen må ikke gå lenger enn nødvendig. I noen tilfeller kan f.eks. feilen ha sin årsak i manglende kompetanse på ett ansvarsområde eller i en funksjon, samtidig som det

ansvarlige foretak anses kompetent på andre områder det er godkjent for. En eventuell tilbaketrekking kan da begrenses til den funksjon og det godkjenningsområdet hvor ulovligheten er gjort. Et eksempel er der hvor det ansvarlig utførende foretak også er godkjent for egenkontroll, og kontrollen har sviktet. Da kan reaksjonen være begrenset til å trekke ansvarsretten for kontrollfunksjonen.

GOF § 20, nr. 1, annet alternativ - unnlatelse av å følge pålegg om retting av avvik

Dersom pålegg om retting av avvik ikke er etterkommet innen fristen kan ansvarsretten trekkes tilbake. Arbeidene må da stanses inntil kommunen har godkjent nytt ansvarlig foretak.

GOF § 20, nr. 1, tredje alternativ - manglende oppfyllelse av forutsetninger for ansvarsrett

Vilkårene for ansvarsrett følger av denne forskrift.

Vilkårene er kumulative, dvs at alle må være oppfylt.

Manglende oppfyllelse av kravene både til organisasjon, styringssystem og faglig ledelse kan medføre tilbaketrekking av ansvarsretten. Kravene til styringssystem følger av kap II og kravene til faglig ledelse følger av kap. III. Foretaket skal ha styringssystem og systemet skal være i aktiv bruk. Foretakets faglig ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis.

Tilfeller som kan medføre tilbaketrekking av ansvarsrett er f.eks der endringer i foretakets faglig ledelse i løpet av byggesaken fører til at foretaket ikke lenger er kvalifisert for ansvarsretten, typisk der nøkkelpersonell slutter i foretaket og ikke blir erstattet.

§ 20

Videre kan kommunen ved tilsyn avdekke at foretaket ikke har eller bruker tilfredsstillende styringssystem etter GOF kap. II og foretaket oppfyller således ikke vilkårene for ansvarsrett.

Oppdagelse av at foretaket har gitt uriktige opplysninger om forutsetningene for ansvarsretten kan innebære at foretaket verken oppfyller vilkårene for ansvarsrett etter GOF eller kravet til pålitelighet og dugelighet etter pbl § 93 b nr. 3 i tredje ledd. Kommunen kan trekke tilbake ansvarsretten.

Pålitelighet og dugelighet

At et foretak ikke oppfyller kravene til pålitelighet og dugelighet relaterer seg til vilje og evne til å gjennomføre tiltaket i samsvar med regelverket. Selv om foretaket oppfyller forskriftens formelle krav, forutsettes det at kommunen likevel trekker tilbake ansvarsretten når foretaket ikke gjennomfører oppgavene i henhold til ansvarsretten.

Tilbaketrekking og øvrige sanksjoner

Tilbaketrekking må videre sees i sammenheng med lovens øvrige sanksjoner, se plan- og bygningslovens § 116 b. Det må foretas en totalvurdering av overtredelsen før en enkelt sanksjon blir anvendt. Sanksjonen må stå i rimelig forhold til den foreliggende ulovlighet.

Utgangspunktet for bygningsmyndighetene bør være at tiltaket utføres med tilfredsstillende kvalitet. Dersom man avdekker feil eller mangler bør man i de fleste tilfeller gi pålegg om retting og gå i dialog med foretaket før tilbaketrekking av ansvarsrett vurderes.

Dersom det er liten grunn til å tro at foretaket har evne eller vilje til å sørge for at tiltaket svarer til lovens krav, kan ansvarsretten trekkes tilbake umiddelbart. Før arbeidene kan starte opp igjen må et nytt ansvarlig foretak godkjennes.

I avgjørelsen bør en ta hensyn til grad av uaktsomhet eller skyld hos aktøren. Relevante momenter vil også være overtredelsens grovhet, og de skadevirkninger den medfører. Likeledes bør en ta hensyn til hvilke fordeler tiltakshaver eller det aktuelle foretak har oppnådd ved det ulovlige.

Saksbehandling

Tilbaketrekking av lokal godkjenning er et enkeltvedtak. Det innebærer at forvaltningslovens regler om saksbehandling forut for et slikt vedtak gjelder.

Den ansvarlige skal gis anledning til å uttale seg før slikt vedtak treffes. Der det er anledning bør det opplyses i varselet om forhold av betydning for ansvarsretten som må rettes opp for at godkjenningen ikke skal tilbakekalles. Tilbaketrekking av ansvarsrett kan påklages til fylkesmannen.

Dersom godkjenningen blir trukket tilbake, må det ansvarlige foretaket stanse det aktuelle arbeidet inntil nytt foretak har fått ansvarsrett.

Når kommunen finner det nødvendig, kan den straks sette godkjenningen ut av kraft inntil spørsmålet om tilbaketrekking er endelig avgjort, jf. pbl § 93 b nr. 3 tredje ledd.

Kommunens plikt til å tilbaketrekke ansvarsrett

Etter plan- og bygningslovens § 10-1 har kommunen plikt og ansvar for å føre tilsyn med at loven overholdes i kommunen. I dette ligger det også i utgangspunktet en viss plikt til å anvende bestemmelsene når vilkårene for det er tilstede. Det er viktig at sanksjonsreglene brukes slik at systemet fungerer og en oppnår den tilsiktede virkning.

Foretak med ansvarsrett hvor den sentrale godkjenningen tilbaketrekkes

Dersom et foretak fratras sin sentrale godkjenning betyr ikke det at de ansvarsretter det innehar i et konkret prosjekt automatisk faller bort. Men kommunene bør i slike tilfeller føre tilsyn med foretaket og vurdere om det fortsatt innehar tilstrekkelige kvalifikasjoner for og eventuelt trekke ansvarsretten dersom dette ikke er tilfellet.

2. Varsel om tilbaketrekking

Før vedtak om tilbaketrekking fattes, skal kommunen «påse at saken er så godt opplyst som mulig», se forvaltningsloven § 17. Før det fattes vedtak om tilbaketrekking må derfor kommunen gi varsel med frist til å uttale seg.

Varsel bør gis så raskt som mulig etter at forholdene er oppdaget. Ved stans i arbeidene kan varsel innarbeides i eller sendes samtidig med pålegg om stans av arbeidene. I varselet skal det gis en frist til uttalelse. Hvor lang frist som skal gis vil bero bl.a på hvor mye saken haster og vanskelighetsgrad.

3. Rapport om tilbaketrekking og advarsel

Kommunen og fylkesmannen har plikt til å rapportere vedtak om tilbaketrekking av ansvarsrett til Statens bygningstekniske etat. Meldingen bør inneholde begrun-

nelsen for tilbaketrekkingen. Dette som grunnlag for nærmere oppfølging av foretaket. Kommunene vil sitte med omfattende opplysninger om hvordan foretakene fungerer i forhold til godkjenningskravene. Dette er opplysninger som også vil være av stor betydning for andre kommuner.

Ved mindre overtredelser vil det være tilstrekkelig å gi foretaket en advarsel. Gjentatte advarsler kan i sin tur gi grunnlag for tilbaketrekking av godkjenning. Slike gjentatte advarsler kan også føre til at foretaket ikke får godkjenning senere.

Advarsler skal alltid rapporteres til Statens bygningstekniske etat. En advarsel er ikke et enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages.

4. Ny ansvarsrett

Ny ansvarsrett kan gis dersom foretaket på ny dokumenterer at det oppfyller vilkårene etter denne forskrift. Det må da sendes inn en ny søknad hvor det legges fram opplysninger på hvilke endringer foretaket har gjennomført for å hindre at tilsvarende situasjoner oppstår. Det overordnede vurderingstemaet er om årsaken til ulovligheten er fjernet.

§ 21 Klage - lokal godkjenning for ansvarsrett

Kommunens avgjørelse om å godkjenne eller avslå søknad om ansvarsrett er et enkeltvedtak og kan påklages til fylkesmannen.

§ 21 Klage - lokal godkjenning for ansvarsrett

- Hvis du ikke er fornøyd kan du klage
- Følger også av forvaltningsloven

Klagen kan behandles som egen sak eller som del av byggesaken (tillatelsen), avhengig av om spørsmålet er skilt ut som

egen sak i kommunens behandling. Fylkesmannens vedtak er endelig og kan ikke påklages videre. Klagen til Fylkesmannen sendes til den kommunen som har truffet vedtaket.

Vedtaket kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse. Hvem som er å anse som part er definert i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e: "...person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder."

Rettslig klageinteresse

For å ha «rettslig klageinteresse» kreves at en har en viss tilknytning til vedkommende sak. Vedtaket trenger nødvendigvis ikke å ha rettslige konsekvenser for klageren. Det er tilstrekkelig at vedkommendes interesse er av en slik karakter og styrke at det er rimelig å gi ham rettskrav på å få vedtaket overprøvd. Gode grunner taler imidlertid for at klageinteressen vurderes strengt her. Det er forutsatt i Ot.prp. nr. 39 (1993-94) s. 103.

Klageinteressen må vurderes opp mot temaet for klagesaken. For klager som f.eks. åpenbart er av konkurransemessige hensyn bør det vurderes særskilt om rettslig klageinteresse foreligger. Dette gjelder f.eks. firma som ønsker å påklage et vedtak om godkjenning fordi de ønsker å styrke sin posisjon i markedet.

Advarsel, rapportering m.m. kan ikke påklages

Kommunale advarsler, innrapporteringer og andre henvendelser til Statens bygningstekniske etat er ikke å anse som enkeltvedtak og kan således ikke påklages.

Fylkesmannens behandling

Fylkesmannen skal i sin behandling vurdere både de rent rettslige spørsmål i forbindelse med klagen og de spørsmål som hører inn under forvaltningslovens frie skjønn, se forvaltningsloven § 34.

Kap VI

Sentral godkjenning av foretak

Den sentrale godkjenningen er en frivillig ordning og et hjelpemiddel i byggesaken og i søknadsprosessen. Foretak som skal være ansvarlig for søknad, prosjektering, utførelse eller kontroll kan søke sentral godkjenning for ansvarsrett. Søknad sendes til Statens bygningstekniske etat. Fremgangsmåten for å søke godkjenning er beskrevet i dette kapittelet.

Virkning av sentral godkjenning

Ved behandling av byggesøknaden skal kommunen normalt legge sentral godkjenning til grunn ved tildelingen av ansvarsrett. Kommunen skal i utgangspunktet nøye seg med å vurdere om den sentrale godkjenningen er i samsvar med kravene i det aktuelle prosjektet. Foretak som har sentral godkjenning slipper å dokumentere system og faglig ledelses kvalifikasjoner i hver enkelt byggesak. Dette er allerede dokumentert i den sentrale godkjenningen.

Hensikten med den sentrale godkjenningen er å:

- bidra til byggverk, anlegg og konstruksjoner av god kvalitet
- lette søknadsprosedyren for foretakene ved at de slipper å dokumentere kvalifikasjonene og systemet for hver gang det søkes om ansvarsrett i en byggesak
- bidra til en enklere og mer effektiv søknadsbehandling i kommunene
- bedre forutsigbarheten for foretakene
- sørge for lik behandling av søknader om ansvarsrett

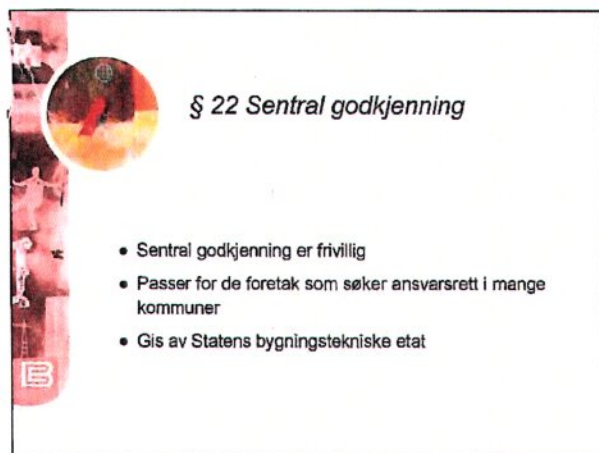
- en mer effektiv søknadsbeshandling, og dermed spare tid og redusere kostnader både for foretaket og kommunen
- bidra til at foretakene utvikler sine kvalitetssystemer og på den måten reduserer byggskader
- skape oversikt gjennom registrering av sentralt godkjente foretak i et åpent register

Sentral godkjenning varer i 3 år. Godkjenningen kan fornyes såfremt foretaket dokumenterer at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenning. Foretak som ønsker å opprettholde godkjenningen, må melde fra til Statens bygningstekniske etat innen 2 måneder før utløpet av godkjenningsperioden. Foretaket må ellers sende ny søknad. Sentral godkjenning gis av Statens bygningstekniske etat. Klager behandles av en egen klagenemnd.

§ 22 Sentral godkjenning

Sentral godkjenning er en forhåndsvurdering av om et foretak oppfyller kravene i godkjenningsforskriften for visse typer søknadspliktige tiltak innenfor bestemte funksjoner og tiltaksklasser.

Sentral godkjenning tildeles på bakgrunn av en helhetsvurdering av foretakets organisasjon, styringssystem og faglig ledelse. Foretakets pålitelighet og dugelighet er også av betydning.

§ 22 Sentral godkjenning

- Sentral godkjenning er frivillig
- Passer for de foretak som søker ansvarsrett i mange kommuner
- Gis av Statens bygningstekniske etat

1. Et hjelpemiddel som normalt legges til grunn ved søknad om ansvarsrett

Den sentrale godkjenningen innebærer at foretaket anses kvalifisert for ansvarsrett innenfor den tiltakstypen godkjenningen omfatter. Den skal normalt legges til grunn ved søknad om ansvarsrett i en byggesak.

Foretakets styringssystem skal definere hvilke oppgaver foretaket kan påta seg ansvarsrett for, samt hva som kan utføres med egne ressurser og for hvilke oppgaver det må hente inn kompetanse.

Sentral godkjenning gir ikke noe ubetinget krav på ansvarsrett, jf. at den skal «normalt» legges til grunn. Dersom kommunen sitter inne med opplysninger om at foretaket likevel ikke oppfyller kravene til ansvarsrett skal kommunen foreta en egen vurdering og eventuelt «overprøve» den sentrale godkjenningen. Dersom kommunen finner at det sentralt godkjente foretaket likevel ikke oppfyller kravene til ansvarsrett skal kommunen avslå søknad om dette, se § 16 nr. 4. Kommunen må i slike tilfeller underrette Statens bygningstekniske etat slik at den sentrale godkjenningen kan revurderes.

2. Den sentrale godkjenningsordningen ligger hos Statens bygningstekniske etat

Søknad om sentral godkjenning behandles av Statens bygningstekniske etat som forvalter den sentrale godkjenningsordningen. Statens bygningstekniske etat administrerer et register over sentralt godkjente foretak. Registeret ligger på internett www.be.no og oppdateres daglig. Statens

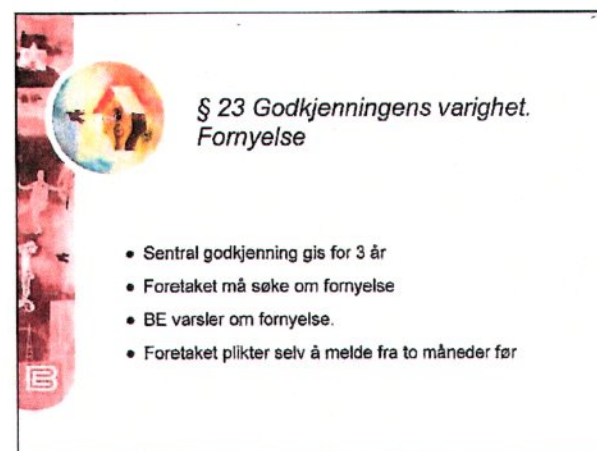
bygningstekniske etat følger opp foretak med sentral godkjenning og skal frata foretak godkjenningen dersom de ikke lenger oppfyller kravene til å inneha slik godkjenning.

Kommuner og fylkesmenn har plikt til å innrapportere vedtak om tilbaketrekking av ansvarsrett og andre forhold av betydning for den sentrale godkjenningsordningen, se § 20 nr. 3.

§ 23 Godkjenningens varighet. Fornyelse

1. Godkjenningens varighet og fornyelse

Sentral godkjenning gis for 3 år og fornyes såfremt foretaket dokumenterer at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenning.

§ 23 Godkjenningens varighet. Fornyelse

- Sentral godkjenning gis for 3 år
- Foretaket må søke om fornyelse
- BE varsler om fornyelse.
- Foretaket plikter selv å melde fra to måneder før

Godkjenningsordningen kan ved fornyelsen foreta en ny kvalifikasjonsvurdering basert på tidligere mottatt dokumentasjon. Statens bygningstekniske etat står fritt til å innhente nye opplysninger hvis dette anses nødvendig ut fra gjeldende dokumentasjonskrav. Fornyelse forutsetter at styringssystemet er oppdatert og i bruk.

2. Frist for fornyelse

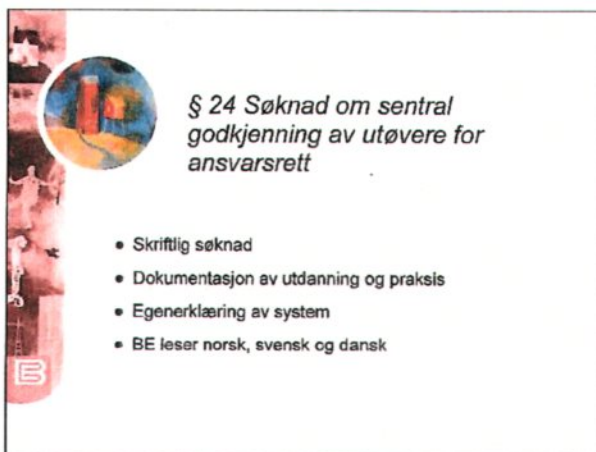
Dersom foretaket ønsker fornyelse av den sentrale godkjenningen må det melde fra til Statens bygningstekniske etat innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden om at det fortsatt oppfyller vilkårene for godkjenning. Dersom søknad om fornyelse av godkjenning ikke er mottatt innen denne fristen, risikerer foretaket å ikke få godkjenningen fornyet innen utløpsdatoen. Foretaket risikerer også å måtte sende inn en helt ny søknad for å oppnå sentral godkjenning.

§§ 23 og 24

Statens bygningstekniske etat sender ut varsel om fornyelse til alle foretak ca. 3 - 5 måneder før godkjenningen utgår. Det er likevel foretakene som skal sørge for at søknad om fornyelse kommer inn til rett tid uavhengig av om de har mottatt varsel eller ikke.

§ 24 Søknad om sentral godkjenning av utøvere for ansvarsrett

For å gjennomføre tiltak som er søknadspliktig etter plan- og bygningslovens § 93, er det en rekke oppgaver som skal belegges med ansvarsrett. Det skal være et eller flere foretak som har ansvar for at oppgavene blir gjennomført i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven.

§ 24 Søknad om sentral godkjenning av utøvere for ansvarsrett

- Skriftlig søknad
- Dokumentasjon av utdanning og praksis
- Egenerklæring av system
- BE leser norsk, svensk og dansk

I alle søknader om tillatelse til tiltak skal det oppgis hvilke foretak som har ansvar for de forskjellige oppgavene.

Foretak kan ha sentral godkjenning innenfor to tiltakstyper som er beskrevet nedenfor. Det de spesifikt har ansvar for i en konkret byggesak beskrives i søknaden til kommunen der det er nødvendig.

Et godkjenningsområde består av tre elementer:

funksjon	Loven fastslår at det er fem funksjoner; ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig kontrollerende for prosjektering, ansvarlig utførende og ansvarlig kontrollerende for utførelsen
tiltakstype	Loven angir i § 93 de tiltakene som er søknadspliktige og som skal omfattes av reglene om ansvar og kontroll. Det er to hovedkategorier: 1) bygninger og installa-

sjoner og 2) anlegg, konstruksjoner og installasjoner. Det er bare hovedkategoriene som blir brukt ved sentral godkjenning.

tiltaksklasse Plan- og bygningsloven angir at tiltak skal inndeles etter vanskelighetsgrad og de konsekvenser, feil og mangler kan medføre. I forskriften er tiltak inndelt i 3 tiltaksklasser. Tiltaksklasser brukes også i den sentrale godkjenningsordningen for å beskrive hva foretak kan forestå.

Det kan søkes sentral godkjenning for ansvarsrett innenfor de godkjenningsområdene som er vist i tabell 24.1

Funksjon	Tiltakstype	Tiltaksklasser		
Søker	Bygninger og installasjoner	1	2	3
Prosjektering				
Kontroll av prosjektering				
Utførelse				
Kontroll av utførelse				
Søker	Anlegg, konstruksjoner og installasjoner	1	2	3
Prosjektering				
Kontroll av prosjektering				
Utførelse				
Kontroll av utførelse				

Tabell 24.1 Områder for sentral godkjenning for ansvarsrett (godkjenningsområder)

Bygninger og installasjoner

Søker

Søkerfunksjonen er i hovedsak lik for de to tiltakstypene. Ansvarlig søker skal være tiltakshavers profesjonelle medhjelper og sørge for helheten i prosjektet og være bygningsmyndighetens kontaktpunkt helt frem til ferdigattest. Ansvarlig søkers rolle er beskrevet nærmere bl.a. under § 3 og § 8 i denne veiledning.

En følge av lovendringen som trådte i kraft 1. juli 2003 er at ansvarlig søker også må beskrive i sitt system om foretaket selv forestår søker-rollen frem til ferdigattest, om det knytter

til seg andre foretak eller personer, eller om det avgrenser sitt arbeid til f.eks. å gjelde frem til igangsettingstillatelse.

Prosjektering/kontroll av prosjektering

Denne tiltakstypen omfatter prosjektering av hele bygnings tiltaket. Foretak med en slik godkjenning skal i sitt system avgrense og beskrive sitt arbeidsområde og ha system for denne avgrensede del av godkjenningsområdet. Tiltakstypen omfatter bæreevne, stabilitet, klimaskall, all bygningsteknisk prosjektering og prosjektering av installasjoner inklusive tverrfaglig prosjektering av forhold knyttet til energi, innemiljø, brann og lyd. Den omfatter også estetisk, funksjonell og miljøriktig utforming av bygningen samt prosjektering av utomhusarealer knyttet til bygningen. I tillegg omfatter tiltakstypen prosjektering av riving, endring og rehabilitering.

Utførelse/kontroll av utførelse

Tiltakstypen omfatter utførelse av hele bygningen dvs. alle bygningsmessige arbeider og installasjoner samt utførelse av anleggsarbeider knyttet til bygget. Foretak med denne godkjenningen skal i sitt system avgrense sitt arbeidsområde slik at det kun arbeider med, og har system for denne avgrensede del av godkjenningsområdet. Den omfatter dessuten riving, endring og rehabilitering.

Anlegg, konstruksjoner og installasjoner

Søker

Søkerfunksjonen er i hovedsak lik for de to tiltakstypene. Ansvarlig søker skal være tiltakshavers profesjonelle medhjelper og sørge for helheten i prosjektet og være bygningsmyndighetens kontaktpunkt helt frem til ferdigattest. Ansvarlig søkers rolle er beskrevet nærmere bl.a. under § 3 og § 8 i denne veiledning.

En følge av lovendringen som trådte i kraft 1. juli 2003 er at ansvarlig søker også må beskrive i sitt system om foretaket selv forestår søker-rollen frem til ferdigattest, om det knytter til seg andre foretak eller personer, eller om det avgrenser sitt arbeid til f.eks. å gjelde frem til igangsettingstillatelse.

Prosjektering/kontroll av prosjektering

Tiltakstypen omfatter prosjektering av anlegg og konstruksjoner, eksempelvis terrenganlegg og vann- og avløpsanlegg. Den omfatter dessuten prosjektering av landskapsutforming samt riving, endring og rehabilitering av anleggskonstruksjoner. Foretak med denne godkjenningen skal i sitt system også avgrense og beskrive sitt arbeidsområde og ha system

for denne avgrensede del av godkjenningsområdet.

Utførelse/kontroll av utførelse

Tiltakstypen omfatter utførelse av anlegg og konstruksjoner, som f.eks. terrenganlegg og VA-anlegg. Den omfatter også endring, rehabilitering og riving av anleggskonstruksjoner. Foretak med en slik godkjenningen skal i sitt system også avgrense og beskrive sitt arbeidsområde og ha system for denne avgrensede del av godkjenningsområdet.

Spesielt om konstruksjoner og anlegg

Anlegg og konstruksjoner er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav a, jfr. bokstav b. Slike tiltak kan imidlertid være unntatt søknadsplikt etter SAK § 7 og da stilles det ikke krav til ansvarsrett.

Plan- og bygningslovens byggesaksbestemmelser gjelder både bygninger og andre byggverk. For konstruksjoner og anlegg passer ikke alltid alle bestemmelsene i plan- og bygningsloven like godt. Derfor bestemmer lovens § 84 at for slike tiltak gjelder bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven bare «så langt de passer». Det betyr at lovens regler må anvendes med sunn fornuft på slike tiltak. Regler som åpenbart ikke har noen nødvendig eller fornuftig funksjon på tiltaket, gjelder ikke. Hvilke regler som passer vil variere fra tiltak til tiltak. Ofte er tekniske krav for slike anlegg gitt i annet regelverk som ikke omfattes av ansvarsretten.

De kvalifikasjonskravene som bygningsmyndighetene stiller for å gi ansvarsrett skal derfor bare relateres til reglene i plan- og bygningsloven. Dette vil også variere med hvilket anlegg det er tale om og hvilke regler «som passer». Det skal med andre ord ikke stilles kvalifikasjonskrav for de deler av tiltaket som ikke omfattes av bestemmelsene gitt i plan- og bygningsloven med forskrifter.

Søknad om sentral godkjenning

Søknad om sentral godkjenning skal inneholde tilstrekkelige opplysninger til at Statens bygningstekniske etat kan behandle søknaden og fatte vedtak. Det er utarbeidet et søknadsskjema som følger vedlagt, samt mulighet for en elektronisk søknad på etatens hjemmesider www.be.no

Søknaden kan undertegnes av person som i kraft av sin stilling eller annen fullmakt er legitimert til å forplikte foretaket. Søknaden og vedleggene skal være på norsk, dansk eller svensk, eller vedlagt en oversettelse til et av disse språkene.

Søknad om sentral godkjenning av foretak etter plan- og bygningsloven (pbl) § 98 a

Internett søknad og informasjon finnes på www.be.no

Til

Statens bygningstekniske etat
Postboks 8742 Youngstorget
0028 Oslo

- Førstegangssøknad
- Endring av sentral godkjenning

Søker	
Foretak	Se side 16
Organisasjonsnr.	Se side 16
Adresse	Postnr. Poststed
Telefon	Telefaks
E-post for foretaket	
Webadresse	
Kontaktperson	Mobiltelefon
E-postadresse	

Søknaden gjelder følgende godkjenningsområder

Bygninger og installasjoner				Anlegg, konstruksjoner og installasjoner			
Funksjoner	Tiltaksklasser			Funksjoner	Tiltaksklasser		
	1	2	3		1	2	3
Ansvarlig søker	☐	☐	☐	Ansvarlig søker	☐	☐	☐
Ansvarlig prosjekterende	☐	☐	☐	Ansvarlig prosjekterende	☐	☐	☐
Ansvarlig kontrollerende for prosjektering	☐	☐	☐	Ansvarlig kontrollerende for prosjektering	☐	☐	☐
Ansvarlig utførende	☐	☐	☐	Ansvarlig utførende	☐	☐	☐
Ansvarlig kontrollerende for utførelse	☐	☐	☐	Ansvarlig kontrollerende for utførelse	☐	☐	☐

Foretakets styringssystem – GOF §§ 6-8

Foretaket skal ha et system for å identifisere gjeldende krav i plan- og bygningsloven, identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik, styre dokumenter, sikre at arbeidet i henhold til plan- og bygningsloven og sikre at oppgaveløsning skjer på kvalifisert måte gjennom organisasjonsplan og plan for prosjektorganisering.

Systemet er i aktiv bruk Fra dato og sist gjennomgått Dato

Det følger av GOF § 6 at foretak i sitt system må beskrive hvilke arbeider det gjør med egne ressurser og hvordan det sikrer at oppgaveløsning skjer på en kvalifisert måte. Kryss av for del/de arbeidsområder som ligger nærmest det foretaket etter styringssystemet gjør med egne ressurser:

☐ Arkitektur	Kan inneholde utforming av byggverk, plassering, terrengutforming, bygningsfysikk o.l.	☐ Rørinstallasjoner	Kan inneholde sanitæranlegg, stikkledning, vannbåren varme, het- og dampoljeanlegg, sprinkleranlegg o.l.
☐ Brannsikkerhet	Kan inneholde helhetlig konsept for sikkerhet ved brann, seksjonering, rømning, redning, slukking, brannalarm o.l.	☐ Samferdsels anlegg	Kan inneholde veianlegg, broer, kaianlegg o.l.
☐ Byggeteknikk	Kan inneholde stabilitet og bæreevne, lyd og vibrasjoner, bygningsfysikk o.l.	☐ Stål og metall	Kan inneholde konstruksjoner, elementer o.l.
☐ Geoteknikk	Kan inneholde kartlegging av grunnforhold, rasstabilisering o.l.	☐ Tømmerarbeid	Kan inneholde byggverk i tre, trekonstruksjoner, limtredragere o.l.
☐ Energi- installasjoner	Kan inneholde varmeanlegg, kuldeanlegg o.l.	☐ Vannforsynings-, avløps- og renseanlegg	Kan inneholde drikkevanns- og avløpsledninger, avløpsrenseanlegg, mekanisk utstyr, trykkledninger, stikkledninger, brønn, borede brønner o.l.
☐ Grunn og terreng	Kan inneholde terrengutforming, planering, forstøtning, byggegrop, komprimering, sprengning, fundamentering, forsterkning og bærelag, drenering, plassering o.l.	☐ Ventilasjon og klimateknikk	Kan inneholde ventilasjonsanlegg, varmegjenvinning, luftkvalitet, lys, fukt o.l.
☐ Løfteinnretninger	Kan inneholde heis, rulletrapper, rullefortau o.l.	☐ Antikvarisk rehabilitering	Kan inneholde tilbakeføring, materialbruk, byggeskikk o.l.
☐ Mur og betong	Kan inneholde vegger og gulv, konstruksjoner, fasader, skorsteiner, ildsteder, forskaling, armering, utsløping o.l.		

Forretakets styringssystem – GOF §§ 6-8 (forts.)

Påtar foretaket seg ansvarsrett for oppgaver som krever at det knyttet til seg andre rådgivere/entreprenører?

Ja, foretaket har system for kvalifisering og styring av disse

Nei

Se side 20

Utdanning og praksis – GOF §§ 10-11

Det følger av GOF §§ 10 og 11 at foretaket skal ha faglig ledelse med relevant utdanning og tilstrekkelig og relevant praksis innenfor de søkte godkjenningsområder. Dersom faglig ledelse ikke har utdanning og praksis iht. GOF § 11 nr. 1, må søknaden vurderes etter GOF § 11 nr. 2.

Oppfyller den faglige ledelsen kravene i § 11 nr. 1:

Ja (gå til A)

Nei (gå til B)

Se side 26

A Foretaket må redegjøre for faglig ledelses utdanning og praksis i søknaden, samt vedlegge dokumentasjon for enkelte i den faglige ledelsen. Hvilke personer som synliggjøres kan foretaket selv avgjøre.

Den faglige ledelsen i foretaket kan dokumentere formell utdanning etter GOF § 10 på nivå

Fag eller svennebrev

Mesterbrev eller teknisk fagbrev

Ingeniørhøgskole

Universitetsutdanning (sivilingeniør, sivilarkitekt o.l.)

Annløst år relevant praksis

Vedlegg

	Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Vedlegg nr. fra – til	Ikke relevant
GOF § 11 nr. 1	Redegjørelse for utdanning og praksis (utvidet CV e.l.)	A	–	☐
	Dokumentasjon av utdanning, bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.	B	–	☐

B Foretak som ønsker å bli vurdert etter GOF § 11 nr. 2 må selv sannsynliggjøre at de gjennom utdanning eller særlig kvalifiserende eller langvarig praksis kan kompensere for kravene i § 11 nr. 1.

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av langvarig praksis? Ja Nei

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av særlig kvalifiserende praksis? Ja Nei

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av økt relevant utdanning? Ja Nei

Vedlegg

	Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Vedlegg nr. fra – til	Ikke relevant
GOF § 11 nr. 2	Redegjørelse for utdanning og praksis (utvidet CV e.l.)	C	–	☐
	Dokumentasjon av utdanning, bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.	D	–	☐
	Redegjørelse for hvordan den faglige ledelse kompensere for manglende formell utdanning eller manglende praksis. Arbeidspraksis må dokumenteres ved referanseprosjekter, attester fra arbeidsgiver, eller på annen måte.	E	–	☐

Underskrift

Foretaket er kjent med reglene om tilbaketrekking av søknad og godkjenning i GOF § 27 og reglene om straffeansvar dersom det i søknaden gis uriktige opplysninger i pbl § 110, nr. 7.

Se side 48

Dato	Underskrift	Gjørtas med blokkbokstaver
------	-------------	----------------------------

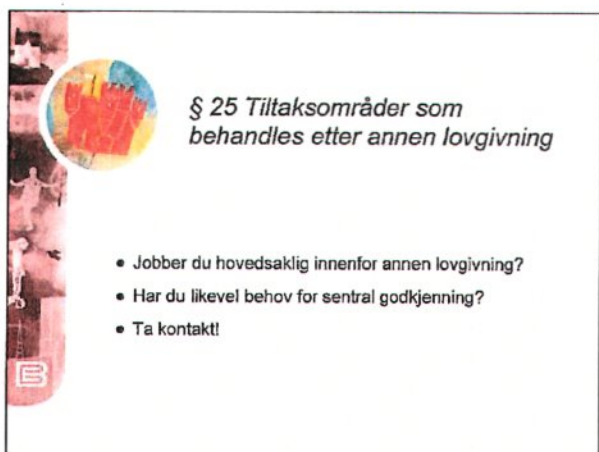
§§ 24, 25, 26 og 27

Endring av organisasjonsnummer

Dersom foretaket endrer sitt organisasjonsnummer, må det registreres som et nytt foretak også i Statens bygningstekniske etat. Dette innebærer at foretaket må sende inn en ny søknad og betale et nytt årsgebyr. De opplysningene som allerede er sendt inn vil bli brukt så langt det er mulig. Ved endring av navn eller organisasjonsnummer anbefales det at foretaket tar kontakt med Statens bygningstekniske etat for å få til en smidig løsning.

§ 25 Sentral godkjenning av foretak innen tiltaksområder som behandles etter annen lovgivning

Statens bygningstekniske etat skal i nødvendig grad samarbeide med andre sektormyndigheter når det gjelder sentral godkjenning av foretak som utfører arbeid som behandles etter annet lovverk. Foretak som kan ha nytte av sentral godkjenning bør ta kontakt med Statens bygningstekniske etat for å avklare muligheten for godkjenning.

§ 25 Tiltaksområder som behandles etter annen lovgivning

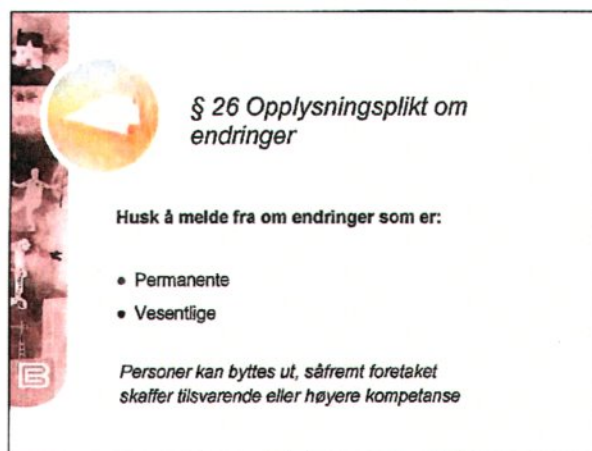
- Jobber du hovedsaklig innenfor annen lovgivning?
- Har du likevel behov for sentral godkjenning?
- Ta kontakt!

§ 26 Foretakets opplysningsplikt om endringer av betydning for den sentrale godkjenningen

Foretaket plikter til enhver tid å meddele endringer i foretakets ledelse og organisering som kan ha betydning for foretakets sentrale godkjenning.

Permanente endringer i foretakets faglige ledelse

Dersom det gjøres permanente og viktige endringer i den faglige ledelsens samlede kompetanse (som følge av fratredelser, oppsigelser, nyansettelser o.l.), plikter foretaket å meddele dette til Statens bygningstekniske etat.

§ 26 Opplysningsplikt om endringer

Husk å melde fra om endringer som er:

- Permanente
- Vesentlige

Personer kan byttes ut, såfremt foretaket skaffer tilsvarende eller høyere kompetanse

Foretak med sentral godkjenning må av eget tiltak melde fra til Statens bygningstekniske etat om endringer som har betydning for godkjenningen. Foretak som er usikre på om en endring har betydning for godkjenning bør avklare spørsmålet med Statens bygningstekniske etat.

Vesentlig omorganisering av foretaket

Foretaket må opplyse om vesentlige endringer i foretakets organisasjon og redegjøre for hvordan systemet er tilpasset disse endringene. Hva som er en vesentlig endring vil variere fra foretak til foretak. Typiske eksempler vil være endring i geografisk spredning, endring i bruk av underentreprenører eller endringer i de oppgaver foretaket påtar seg.

Konkursbehandling, avvikling m.m.

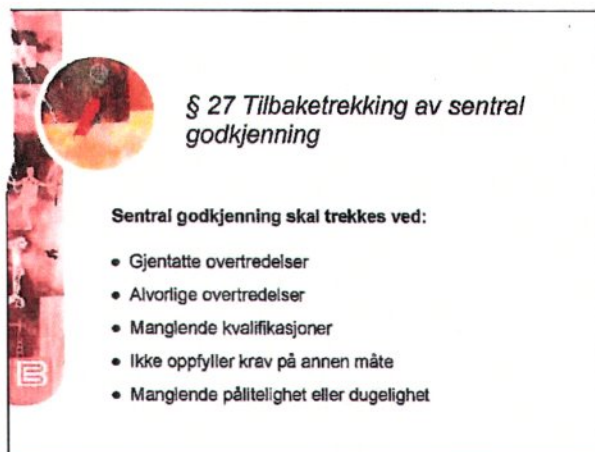
Foretak som er under konkursbehandling eller som av andre grunner avvikles plikter å melde om dette til Statens bygningstekniske etat.

§ 27 Tilbaketrekking av sentral godkjenning

For at bestemmelsene om tilbaketrekking av sentral godkjenning skal fungere etter sin hensikt, er det avgjørende at kommunene følger opp lovens bestemmelser om tilbaketrekking av lokal godkjenning og de rapporteringsrutiner som gjelder i forhold til den sentrale godkjenningsordningen (jf GOF § 20 nr. 3). Ikke minst er dette viktig for å vise at det er sammenheng mellom sentral og lokal godkjenning, og at svikt i den lokale ansvarsretten også kan få følger for den sentrale godkjenningen.

Tidligere (før 1. juli 2003) ga bestemmelsen ingen føringer for i hvilke tilfeller godkjenning skulle trekkes tilbake. I tillegg opererte forskriften med en såkalt «kan»-regel. Ordlyden i

§ 27 er endret fra "kan" til "skal". Endringen innebærer nå at godkjenningen som en hovedregel skal trekkes tilbake dersom vilkårene foreligger.

§ 27 Tilbaketrekking av sentral godkjenning

Sentral godkjenning skal trekkes ved:

- Gjentatte overtredelser
- Alvorlige overtredelser
- Manglende kvalifikasjoner
- Ikke oppfyller krav på annen måte
- Manglende pålitelighet eller dugelighet

1. Når tilbaketrekking skal skje

Ifølge pbl. § 98 a og GOF § 27 skal Statens bygningstekniske etat tilbaketrekke et foretaks sentrale godkjenning:

- ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.
- når foretaket ikke (lenger) oppfyller vilkår for godkjenning, jf kravene i GOF.
- dersom foretaket ikke oppfyller de krav til pålitelighet og dugelighet som må stilles til foretaket.

Alvorlige overtredelser

Med alvorlige overtredelser siktes det til overtredelser som er graverende. Alvorlige overtredelser kan for eksempel være:

- feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø eller sikkerhet
- fravær av kontroll eller svikt i kontrollen på viktige og kritiske områder
- igangsetting av arbeid uten tillatelse
- unnlattelse av å følge opp henvendelser som gjelder tilsyn
- når tilsyn avdekker vesentlige mangler ved systemet eller bruken av det
- forfalskning av dokumentasjon.

Gjentatte overtredelser

Flere feil eller mangler i samme sak som isolert sett ikke kan betegnes som alvorlige, kan samlet sett vurderes som alvorlige i lovens forstand og dermed begrunne tilbaketrekking av godkjenningen. Det er i seg selv alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen. Det kan tyde på at det i foretaket ikke har et tilstrekkelig system.

Manglende oppfyllelse av vilkår for godkjenning

Ved manglende oppfyllelse av vilkårene for godkjenning etter denne forskrift er Statens bygningstekniske etat pålagt å trekke tilbake den sentrale godkjenningen. Manglende eller mangelfullt styringssystem etter GOF kap II medfører tilbaketrekking. Unnlattelse av å bruke styringssystemet medfører også tilbaketrekking. Manglende faglig ledelse i foretaket medfører tilbaketrekking. Faglig ledelse som ikke oppfyller vilkårene i GOF kap III medfører også tilbaketrekking, eksempelvis der nøkkelpersonell slutter uten å bli erstattet med tilsvarende kompetanse.

Krav til pålitelighet og dugelighet

Kravene til pålitelighet og dugelighet relaterer seg til vilje og evne til å gjennomføre tiltaket i samsvar med regelverket. Foretak som oppfyller forskriftens formelle krav til utdanning, system og organisasjon kan likevel miste ansvarsretten dersom erfaring har vist at det ikke oppfyller de krav til pålitelighet eller dugelighet som må stilles til ansvarlige foretak.

Virkning av tilbaketrukket sentral godkjenning

Foretak som allerede har ansvarsrett i et prosjekt

Tilbaketrekking av den sentrale godkjenningen medfører ikke at et foretak automatisk mister ansvarsrett i pågående byggeprosjekter. I slike tilfeller plikter kommunen å føre et aktivt tilsyn med foretakets arbeider for å påse at vilkårene for å inneha ansvarsrett er til stede.

Hvis tilsyn viser at kontrollen er mangelfull, skal kommunen vurdere å trekke tilbake ansvarsretten etter GOF § 20 nr. 1. Ved vesentlig svikt i kontrollen kan kommunen kreve uavhengig kontroll, jf SAK § 30, tredje ledd. Dersom tilsynet viser at alt fungerer tilfredsstillende i det aktuelle prosjektet, er det liten grunn for kommunen å gripe inn. Ved tilbaketrekking og omgjøring av kontrollform skal foretaket varsles og gis mulighet for å uttale seg før vedtak treffes. Når kommunen finner det nødvendig, kan den straks sette godkjenningen ut av kraft inntil saken er endelig avgjort, jf pbl § 93 b nr. 3 tredje ledd.

§§ 27 og 28

Ved vesentlig svikt i kontrollen kan kommunen gi pålegg om stans av tiltaket inntil det påpekte forhold er brakt i orden, jf § 97 nr. 2, annet ledd.

Foretak som søker ansvarsrett

Foretak som har mistet sin sentrale godkjenning må ved søknad om ansvarsrett dokumentere system og kvalifikasjoner i hver enkelte byggesak. Det er ikke tilstrekkelig å vise til at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning.

Det at et foretak har mistet sin sentrale godkjenning kan være grunn nok til å føre tilsyn med foretakets system som del av behandlingen av søknad om ansvarsrett. Det kan være grunn til å vurdere kontrollplanens egnethet for tiltaket, herunder vurdere bruk av uavhengig kontroll for å skaffe bedre visshet om at tiltaket blir riktig gjennomført. Kommunens erfaring med foretaket (eventuelt etter tilsyn) kan gi grunnlag for å avslå søknad om ansvarsrett.

2. Manglende innbetaling av gebyr

Sentral godkjenning bortfaller automatisk dersom gebyret etter GOF § 29 ikke er innbetalt til rett tid.

Foretaket er selv ansvarlig for å informere om adresseendringer. Mange foretak glemmer å informere om adresseendringer, og opplever dermed å miste sin sentrale godkjenning for en periode. Adresseopplysninger kan oppdateres på www.be.no

3. Varighet av tilbaketrekking

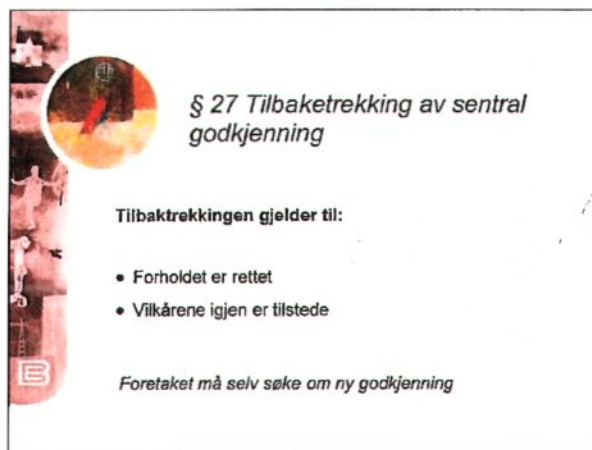
Tilbaketrekkingen av den sentrale godkjenningen varer inntil foretaket ved ny søknad dokumenterer at det oppfyller kravene for slik godkjenning. Dersom foretaket kan dokumentere at de forhold som førte til at godkjenningen er tilbaketrukket er rettet opp og at foretaket forøvrig oppfyller kravene i GOF kap. II og III, skal sentral godkjenning gis forutsatt at også kravene til pålitelighet og dugelighet er oppfylt.

Statens bygningstekniske etat har ikke hjemmel for å trekke tilbake en godkjenning for et bestemt tidsrom.

Bestemmelsen er utformet på en slik måte at den legger opp til dialog mellom bygningsmyndighet og foretak. En tilbaketrekking er ikke ment som en straffereaksjon, men vil være en konsekvens av at foretaket på et gitt tidspunkt ikke har tilstrekkelige kvalifikasjoner eller system.

4. Frist for uttalelse

Før Statens bygningstekniske etat fatter vedtak om tilbake-

§ 27 Tilbaketrekking av sentral godkjenning

Tilbaketrekkingen gjelder til:

- Forholdet er rettet
- Vilkårene igjen er tilstede

Foretaket må selv søke om ny godkjenning

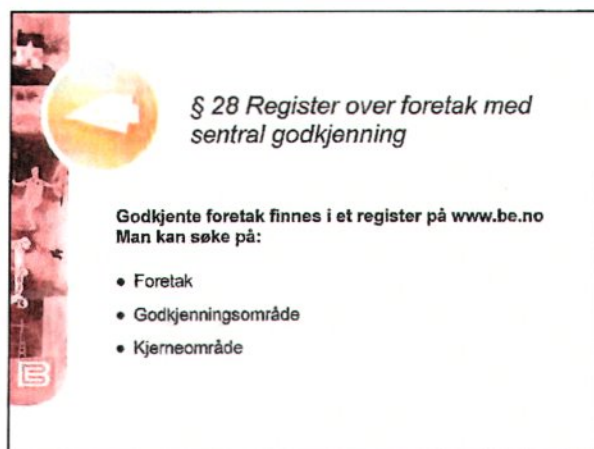
trekking av sentral godkjenning skal foretaket gis varsel med frist til å uttale seg. Tilbaketrekking av sentral godkjenning er et enkeltvedtak og forvaltningslovens regler om saksforberedelse, partsinnsyn m.m. ved enkeltvedtak kommer derfor til anvendelse.

§ 28 Register over foretak med sentral godkjenning

Statens bygningstekniske etat har et offentlig register hvor alle foretak med sentral godkjenning er registrert. Registeret er tilgjengelig på www.be.no

1. Sentralt register

Alle foretak med sentral godkjenning finnes i registeret. Foretak som mister sin sentrale godkjenning enten som følge av tilbaketrekking eller manglende innbetalt gebyr, fjernes straks fra registeret.

§ 28 Register over foretak med sentral godkjenning

Godkjente foretak finnes i et register på www.be.no
Man kan søke på:

- Foretak
- Godkjenningssområde
- Kjerneområde

2. Registerets opplysninger

Registeret inneholder opplysninger om foretakenes navn, organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret, adresse til

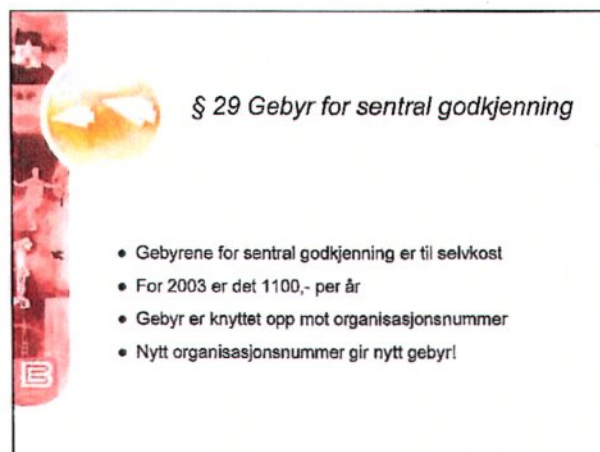
foretakets hovedkontor, godkjenningsområder, foretakets egen beskrivelse av hva det gjør med egne ressurser og godkjenningens utløpsdato.

3. Registeret skal være tilgjengelig

Registeret er tilgjengelig for alle på internett og er koblet opp mot elektronisk byggesaksbehandling (ByggSøk).

§ 29 Gebyr for sentral godkjenning

For tiden kreves det ikke gebyr for søknadsbehandling. De sentralt godkjente foretakene betaler kun et årsgebyr. Gebyrets størrelse er pr. i dag (2003) kr. 1100,-. Statens bygningstekniske etat sender ut en påminnelse om at gebyret må betales innen en fastsatt frist. Se nærmere om gebyrene på internett: www.be.no

§ 29 Gebyr for sentral godkjenning

- Gebyrene for sentral godkjenning er til selvkost
- For 2003 er det 1100,- per år
- Gebyr er knyttet opp mot organisasjonsnummer
- Nytt organisasjonsnummer gir nytt gebyr!

§ 30 Klage

Enkeltvedtak om sentral godkjenning truffet av BE kan påklages til Klagenemnda av parter og andre med rettslig klageinteresse. Se kommentar til § 21 om klagerett ved lokal godkjenning. Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Klagen sendes til:

Klagenemnda
c/o Statens bygningstekniske etat
Pb. 8742 Youngstorget
0028 Oslo

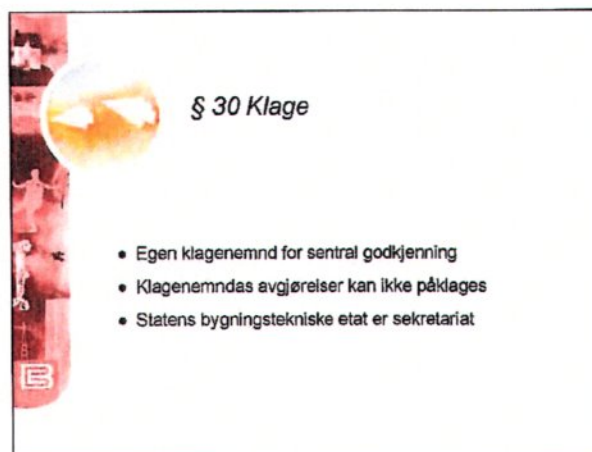
Alternativt kan klagen sendes elektronisk via BEs epost-adresse

be@be.no

1. Hva kan påklages og hvem kan klage

Enkeltvedtak om sentral godkjenning truffet av Statens bygningstekniske etat kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse. Dette kan være vedtak om innvilgelse

eller avslag på søknad om godkjenning eller fornyelse samt vedtak om tilbaketrekking av godkjenning. Part er det foretaket avgjørelsen retter seg mot.

§ 30 Klage

- Egen klagenemnd for sentral godkjenning
- Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages
- Statens bygningstekniske etat er sekretariat

For å ha rettslig klageinteresse kreves det at man har en viss tilknytning til saken, men vedtaket trenger ikke å ha rettslige konsekvenser for klageren. Klageinteressen vurderes opp mot begrunnelsen og temaet for klagen. Konkurrans- og markedsmessige hensyn anses ikke som rettslig klageinteresse. Eksempelvis vil organisasjoner som opptrer for å fremme medlemmers markedsinteresser eller konkurrenter som ønsker å opprettholde sin posisjon i markedet ikke ha rettslig klageinteresse.

Beslutning om ikke å treffe vedtak er ikke enkeltvedtak og kan ikke påklages, eksempelvis der etaten etter tilsyn finner at grunnlaget for godkjenning er til stede og det besluttes at godkjenning ikke skal trekkes tilbake.

2. Klagenemnda

Nemndas representanter oppnevnes av Kommunal- og regionaldepartementet og har en funksjonstid på 3 år. Klagenemndas vedtak er endelige og kan ikke påklages.

3. Statens bygningstekniske etat er sekretariat for Klagenemnda

Klage sendes Statens bygningstekniske etat som tilrettelegger, forbereder og utarbeider innstilling til Klagenemnda. Statens bygningstekniske etat informerer klager om utfallet av Klagenemndas avgjørelse.

Kap VII

Ikraftsetting og overgangsordninger

Dette kapittelet gir regler om forskriftens ikrafttreden. Det er ikke gitt noen overgangsordninger som er aktuelle i dag.

Overgangsordningen for lempelser i systemkravet ved lokal godkjenning for ansvarsrett opphørte 1. januar 2001.

Det ble ikke gitt noen overgangsbestemmelser for de endringene som trådte i kraft 1. juli 2003. Regelen om de utvidede oppgavene for ansvarlige søker m.fl. gjelder derfor for alle tiltak. Det er all grunn til å praktisere endringene lempelig inntil foretakene har fått mulighet til å innrette seg.

§ 31 Ikrafttreden

Forskriftens regler om sentral godkjenning trådte i kraft 1. april 1997, mens resten av forskriften trådte i kraft 1. juli 1997. De siste endringene trådte i kraft 1. juli 2003.

§ 32 Overgangsbestemmelser

Der det etter tidligere bestemmelse i § 23 var gitt godkjenning i 2 år, forlenges denne slik at godkjenningen får en varighet på til sammen 3 år.

Vedlegg 1

Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett

Fastsatt av Kommunal- og arbeidsdepartementet 22. januar 1997 nr 35 og endret senest 24. juni 2003 nr 750

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Denne forskrift har til formål å sikre at foretak som opptre som ansvarlig etter plan- og bygningsloven som søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende, har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å ivareta kravene i plan- og bygningslovgivningen. Kvalifikasjonsbedømmelsen skal baseres på en samlet vurdering av foretakets organisasjon, foretakssystem og faglige ledelses utdanning og praksis.

§ 2. Virkeområde

1. Foretak som skal godkjennes for å påta seg oppgaver som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende i forbindelse med tiltak som krever tillatelse etter pbl § 93 første ledd og kontroll av disse, jfr pbl §§ 93 b, 97, 98 og 98 a, skal oppfylle kravene i denne forskrift.

2. Sentral godkjenning etter denne forskrift kap. VI er frivillig. Sentral godkjenning skal legges til grunn for lokal godkjenning, jfr denne forskrift kap. V.
3. Foretak som arbeider med tiltak som er unntatt fra søknadsbehandling etter pbl § 93 og som behandles etter annet lovverk, jf saksbehandlingsforskriften § 7 og pbl § 93 annet ledd, kan gis sentral godkjenning etter denne forskrift etter søknad. Reglene i kap. V om lokal godkjenning kommer ikke til anvendelse.
4. Krav om godkjenning av foretak kommer ikke til anvendelse på meldepliktige tiltak etter pbl § 81, § 85, § 86a eller § 86b, jf. saksbehandlingsforskriften kap. III, eller tiltak som er unntatt fra byggesaksbehandling etter saksbehandlingsforskriften § 5.

§ 3. Definisjoner

1. Med plan- og bygningslovgivningen menes i denne forskrift krav og bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, herunder forskrifter til plan- og bygningsloven, vedtekter og vilkår i planer og tillatelser eller godkjenning gitt i medhold av plan- og bygningsloven.
2. Med funksjon menes funksjonen som ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende eller ansvarlig kontrollerende.
3. Med godkjenningsordningen menes ordningen for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett.
4. Med faglig ledelse menes en eller flere personer som er bemyndiget av foretakets ledelse til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningslovgivningen.
5. Med ansvarsrett menes at foretak eller andre
 - er godkjent av kommunen til å forestå funksjonen som ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende eller ansvarlig kontrollerende etter reglene i pbl kap. XVI og denne forskrift,
 - har påtatt seg å ivareta de krav som gjelder for tiltaket etter reglene i plan- og bygningslovgivningen, og
 - er adressat for pålegg og andre sanksjoner gitt av bygningsmyndigheten i medhold av pbl kap. XIX.
6. Godkjenningsområde, fagområde, foretaksklasse og tiltaksklasse er definert i særskilte bestemmelser nedenfor.

§ 4. Foretak og andre som kan gis godkjenning

1. Godkjenning etter denne forskrift gis til foretak, herunder også etater og andre offentlige organer.
2. Foretak skal være registrert i foretaksregisteret eller i enhetsregisteret.

3. Foretak fra annen EØS-stat som ikke oppfyller kravene i nr. 2 må dokumentere at det er registrert i tilsvarende foretaksregister eller bransjeregister i sitt eget land. Ved godkjenningen kan det settes vilkår om dokumentasjon av senere registrering i foretaksregisteret eller enhetsregisteret i samsvar med nr. 2.

§ 5. Godkjenningsområde

1. Godkjenning etter denne forskrift gjelder for godkjenningsområde som bestemmes av foretakets funksjon, fagområde, tiltaksklasse og foretaksklasse.
2. Foretak godkjennes for en eller flere funksjoner:
 - a. ansvarlig søker
 - b. ansvarlig prosjekterende
 - c. ansvarlig utførende
 - d. ansvarlig kontrollerende for henholdsvis prosjektering og utførelse.
3. Funksjonene kan deles i fagområder etter nødvendig kunnskap og erfaring om det enkelte tiltakets art, tekniske funksjon og utforming. Fagområdet skal tilsvare den type faglig kompetanse som foretaket har.
4. Foretaksklasse bestemmes av den faglige ledelses utdanning og praksis inndelt i fagområde, og skal svare til det som kreves for å løse oppgaver innen angitt tiltaksklasse, jf. denne forskrift kap. IV.

§ 5a. Fastsetting av blanketter

Departementet kan fastsette blanketter til bruk ved søknad om lokal eller sentral godkjenning av foretak. Blankett fastsatt av departementet kan kreves brukt.

Kap. II. Krav til foretakenes system

§ 6. Generelle krav for oppfyllelse av plan- og bygningslovgivningen

Foretak som søker godkjenning for ansvarsrett skal ha et styringssystem som er nødvendig for å sikre etterlevelse av krav som er fastsatt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Systemet skal i innhold og omfang være tilpasset godkjenningsområdet. Systemet skal blant annet omfatte:

- a. organisasjonsplan, som viser ansvars- og oppgavefordeling, prosjektorganisering og fordeling av kvalifikasjonene blant foretakets faglige ledere samt hvordan foretaket sikrer at oppgaveløsning skjer på kvalifisert måte. Det skal fremgå i hvilken grad foretaket må benytte tilknytning av andre kvalifiserte foretak eller personer og hvordan disse skal styres.
- b. identifikasjon av gjeldende krav i plan- og bygningslovgivningen for gjennomføringen av oppdrag
- c. system for å identifisere, rette opp og hindre gjentagelse av avvik
- d. styring av dokumenter.

§ 7. System for kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen

Foretaket skal ha system som sikrer at foretakets personell har nødvendige kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen relatert til foretakets godkjenningsområde.

§ 8. Tilleggskrav for de enkelte funksjonene

1. Ansvarlig søker skal ha system for:

- a. samordning av oppgaver innen prosjektering og tilrettelegging for prosjekteringskontroll
- b. å sikre at søknad inneholder alle opplysninger som er nødvendig for å vise at tiltak oppfyller krav i plan- og bygningslovgivningen, herunder kontrollplan for prosjekteringen
- c. samordning av oppgaver innen utførelse og tilrettelegging for kontroll av utførelsen
- d. å sikre at krav til tiltak som er spesifisert i grunnlagsmaterialet for igangsettingstillatelse blir ivare tatt i de enkelte utførelsesoppgaver.

2. Ansvarlig prosjekterende skal ha system for:

- a. at de relevante krav og vilkår i plan- og bygningslovgivningen defineres, synliggjøres og oppfylles i prosjekteringen
- b. at prosjektering i avgrensningen mot annen ansvarlig prosjekterende ivaretas.

3. Ansvarlig utførende skal ha system for:

- a. at utførelsen oppfyller gjeldende krav innen godkjenningsområdet, i prosjektspesifikasjoner, tillatelse og andre krav i plan- og bygningslovgivningen
- b. identifisering og rapportering i tilfelle der spesifikasjonene er åpenbart mangelfulle, motstridende eller feilaktige.

4. Ansvarlig kontrollerende skal ha system for:

- a. planlegging, gjennomføring, dokumentasjon,

overvåking og rapportering av kontroll innenfor godkjenningsområdet, enten som egenkontroll eller uavhengig kontroll

b. regelmessig gjennomgang av kontrollsystemet.

§ 9. Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav. Tilsyn

Foretak eller andre som søker godkjenning skal avgi egenerklæring som viser hvordan kravene er ivaretatt. Kommunen og Statens bygningstekniske etat kan føre tilsyn med oppfyllelse av systemkravene. Systemet skal være tilgjengelig for kommunen, Statens bygningstekniske etat og klagenemnda på forlangende.

Kap. III. Krav til utdanning og praksis - faglig ledelse

§ 10. Utdanningsnivåer

Foretakets faglige ledelse skal ved eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets godkjenningsområde oppfylle følgende alternative kvalifikasjoner:

a. Fagopplæring som svarer til fagprøve hhv. svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov av 23. mai 1980 nr. 13 om fagopplæring i arbeidslivet.

b. Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til Mesterbrevsutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.

c. Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole.

d. Utdanning på universitetsnivå som sivilingeniør, sivilarkitekt eller tilsvarende grad.

§ 11. Krav til utdanning og praksis innen det enkelte godkjenningsområdet

1. Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis inndelt etter foretaksklasse og funksjon etter tabellen nedenfor.

a. For ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og 2 kreves erfaring fra utførelse, prosjektering eller kontroll, og praksis fra utforming av søknad med underlag for tiltak i samme eller høyere klasse. For ansvarlig søker i tiltaksklasse 3 kreves prosjekteringspraksis og praksis fra utforming av søknad med underlag for

Kvalifiserer i (tiltaksklasse/foretaksklasse)	Funksjon som ansvarlig i henhold til § 5 nr. 2	Utdanning i henhold til nivå i § 10	Arbeidspraksis (antall år)
1	Søker	b	4
1	Prosjekterende	b	4
1	Kontrollerende for prosjekteringen	b	4
1	Utførende	a	2
1	Kontrollerende for utførelsen	a	2
2	Søker	b	6
2	Prosjekterende	c	6
2	Kontrollerende for prosjekteringen	c	6
2	Utførende	b	3
2	Kontrollerende for utførelsen	b	3
3	Søker	d	8
3	Prosjekterende	d	8
3	Kontrollerende for prosjekteringen	d	8
3	Utførende	c	5
3	Kontrollerende for utførelsen	c	5

Vedlegg 1

tiltak i samme klasse. Der det anses forsvarlig, kan prosjekteringslederpraksis helt eller delvis erstatte prosjekteringspraksis.

For oppgaver som gjelder samordning i utførelsen kreves det i tillegg til praksis som utførende også praksis fra prosjektledelse, byggeledelse, byggeplasseledelse, anleggsledelse eller samordning fra tiltak i samme eller høyere klasse. Der det anses forsvarlig, kan erfaring fra ledelsesoppgaver som nevnt erstatte kravet til utførelseserfaring.

- b. For ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen eller utførelsen kreves samme utdanning og praksis som henholdsvis prosjekterende eller utførende i samme eller høyere klasse. I tillegg til praksis som prosjekterende eller utførende kreves praksis fra henholdsvis prosjekterings- eller utførelseskontroll. Der det anses forsvarlig, kan omfattende kontrollerfaring erstatte kravet til prosjekterings- eller utførelseserfaring.
2. Ved økt relevant utdanning, eller særlig kvalifiserende praksis, kan kravene til praksislengde reduseres. Tilsvarende kan kravene til utdanning reduseres ved særlig kvalifiserende praksis eller ved praksis av lengre varighet enn det som ellers kreves. For ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i foretaksklasse 1 kan krav til praksis helt falle bort ved relevant utdanning av lengre varighet eller høyere grad.
3. Ved vurdering av relevant praksis skal det legges vekt på hvor oppdatert praksisen er, praksisens varighet,

tilknytning til godkjenningområdet og om den har vært gjennomført i samsvar med tillatelser og bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

4. Foretak skal dokumentere kvalifikasjonene hos sine faglige ledere ved bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.
5. Arbeidspraksis kan dokumenteres ved referanseprosjekter, bekreftet kopi av attest e.l. fra arbeidsgiver eller på annen måte.
6. For faglig leder fra annen EØS-stat med utdanning på nivå som angitt i § 10 bokstav a og b skal dokumentasjon godkjennes i henhold til direktiv 64/427/EØF innen generelle byggfag.

Kap. IV. Oppdeling i tiltaksklasser

§ 12. Tiltaksklasser

1. Oppgaver knyttet til tiltak skal inndeles i tiltaksklasse 1, 2 eller 3 innenfor ett eller flere fagområder basert på vanskelighetsgrad og mulige konsekvenser av mangler og feil. Det må legges særlig vekt på de følger mangler og feil ved tiltaket kan få for helse, miljø eller sikkerhet. Prosjektering og utførelse skal vurderes hver for seg. Et tiltak eller del av tiltak kan falle i ulik klasse for prosjektering og utførelse.

§ 13. Tiltaksklasse 1

1. Tiltaksklasse 1 omfatter - uavhengig av funksjon og fagområde - enkle tiltak av liten vanskelighetsgrad der mangler eller feil ved tiltaket bare fører til mindre konsekvenser for helse-, miljø- og sikkerhet.
2. Prosjektering eller prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 1 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, herunder tekniske installasjoner der prosjekteringen er av liten vanskelighetsgrad og normale belastninger er ventet. Prosjektering skjer ved bruk av enkle beregninger og dimensjonering, bruk av tabeller, forhåndsaksepterte løsninger og bygninger i brannklasse 1 og pålitelighetsklasse 1, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 1 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, herunder

tekniske installasjoner der utførelse skjer uten at vesentlig prosjektering gjenstår og under forhold som ikke vanskeliggjør utførelsen eller krever spesielle metoder for utførelsen.

§ 14. Tiltaksklasse 2

1. Tiltaksklasse 2 omfatter - uavhengig av funksjon og fagområde - tiltak av:
 - a. liten vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, eller
 - b. middels vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til små til middels konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.
2. Prosjektering og prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 2 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, der
 - a. mangler eller feil ved tekniske installasjoner eller prosjekteringen kan føre til fra middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet
 - b. prosjekteringen skjer etter anerkjente forutsetninger, standarder og kjente tekniske prinsipper, og der oppfyllelse av teknisk byggeforskrift dokumenteres ved allment aksepterte tekniske analyse- eller beregningsmetoder, bygninger i brannklasse 2 og pålitelighetsklasse 2 og 3, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 2 omfatter store tiltak eller tekniske installasjoner der prosjektmateriale for utførelse må utfylles med beregninger basert på normer, eller der utførelse skjer under forhold som til en viss grad kan vanskeliggjøre utførelsen eller kreve spesielle utførelsesmetoder.

§ 15. Tiltaksklasse 3

1. Tiltaksklasse 3 omfatter - uavhengig av funksjon og fagområde - tiltak av:
 - a. middels vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, eller
 - b. stor vanskelighetsgrad.

2. Prosjektering eller prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 3 omfatter tiltak, som nevnt under nr. 1, herunder tekniske installasjoner der prosjekteringen setter krav til spesialiserte kvalifikasjoner eller bruk av alternative analysemetoder for oppfyllelse av teknisk byggeforskrift. Ved utforming av analysemetoder og valg av løsninger eller for tiltak i brannklasse 3 og 4 og pålitelighetsklasse 3 og 4, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 3 omfatter:
 - a. store eller kompliserte tiltak, herunder tekniske installasjoner
 - b. tiltak der usikre forhold ved utførelsen krever supplerende tekniske undersøkelser f.eks. ved usikre grunnforhold, eller krever spesielle utførelsesmetoder for å unngå skadelig innvirkning på byggverkets eller anleggets egenskaper, f.eks. ved arbeider i eller under vann
 - c. tiltak der prosjektmaterialet for utførelse krever vesentlig teknisk utdyping og supplerings med spesielle utførelsesprosedyrer eller videre detaljert prosjektering.

Kap. V. Lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett

§ 16. Lokal godkjenning av foretak

1. Godkjenning gis til foretak mv. som dokumenterer at det tilfredsstillende kravene for godkjenning i denne

Vedlegg 1

forskrift. For søkere uten sentral godkjenning skal søknaden vedlegges dokumentasjon som viser at foretaket oppfyller kravene i denne forskrift. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, svensk eller dansk skal ledsages av oversettelse til ett av disse språkene.

2. Kommunen skal behandle søknad om lokal godkjenning uten ugrunnet opphold.
3. Etter forslag fra tiltakshaver skal kommunen fastsette tiltaksklasse, som skal være bestemmende for hvilken foretaksklasse som kreves for godkjenningen.
4. For foretak med sentral godkjenning skal kommunen vurdere om det er samsvar mellom godkjenningssområdet i den sentrale godkjenning og tiltaket. For øvrig skal sentral godkjenning normalt legges til grunn uten ytterligere vurdering.
5. For foretak uten sentral godkjenning skal kommunen vurdere kvalifikasjonene i forhold til det aktuelle søknadspliktige tiltak. Prosjektorganiseringen av tiltaket kan inngå i vurderingen.
6. Lokal godkjenning har samme varighet som tillatelsen til tiltaket ellers.

§ 17. Personlig ansvarsrett. Selvbygger

1. I særlige tilfelle kan kommunen etter søknad gi personlig ansvarsrett til faglig kvalifisert person. Ved

personlig ansvarsrett skal det legges vekt på langvarig og relevant erfaring, og eventuell utdanning. Kravene til dokumentasjon i kap. II og III gjelder tilsvarende.

2. Kommunen kan godkjenne person for ansvarsrett til bolig- eller fritidsbygning til eget bruk, uten hensyn til kravene i kap. II og kap. III i denne forskrift, forutsatt at personen sannsynliggjør at arbeidet vil bli utført i samsvar med plan- og bygningslovgivningen.

§ 18. Gebyr for lokal godkjenning

1. Kommunen kan kreve gebyr for behandling av søknad om lokal godkjenning i samsvar med reglene i pbl § 109.
2. Ved fastsettelsen av gebyr skal tas hensyn til om det foreligger sentral godkjenning etter denne forskrift.

§ 19. Foretakets opplysningsplikt. Endringer m.m.

Foretak og andre med ansvarsrett plikter, inntil byggesaken er avsluttet, å melde fra til kommunen dersom de ikke lenger oppfyller forutsetningene for godkjenningen.

§ 20. Tilbaketrekking av lokal godkjenning for ansvarsrett

1. Kommunen kan trekke tilbake ansvarsretten når det ansvarlige foretak i vesentlig grad har unnlatt å ivareta søkerfunksjonen, prosjektering, utførelse eller kontroll i samsvar med plan- og bygningsloven, eller har unnlatt å følge pålegg fra kommunen om å rette avvik. Godkjenning for ansvarsrett kan også trekkes tilbake på grunn av manglende oppfyllelse av forutsetningene for ansvarsretten.
2. Før vedtak om tilbaketrekking fattes, skal varsel være gitt med frist til å uttale seg. Tiltakshaver skal underrettes om varselet og tilbaketrekkingen.
3. Kommunen og fylkesmannen skal rapportere vedtak om tilbaketrekking av lokal godkjenning til Statens bygningstekniske etat. Det samme gjelder advarsel kommunen gir foretaket. Slik underretning gis selv om foretaket ikke har sentral godkjenning.
4. Ny godkjenning skal gis dersom foretaket på ny dokumenterer oppfyllelse av vilkårene etter denne forskrift.

§ 21. Klage - lokal godkjenning for ansvarsrett

Vedtak om lokal godkjenning og vedtak om tilbaketrekking av godkjenning er enkeltvedtak som kan påklages til fylkesmannen av parter og andre med rettslig klageinteresse.

Kap. VI. Sentral godkjenning av foretak

§ 22. Sentral godkjenning

1. Sentral godkjenning er et frivillig hjelpemiddel for dokumentasjon av oppfyllelse av kvalifikasjonskravene etter denne forskrift og skal normalt legges til grunn ved lokal godkjenning uten ytterligere vurdering.
2. Statens bygningstekniske etat behandler saker om sentral godkjenning, fornyelse og tilbaketrekking av sentral godkjenning i medhold av plan- og bygningslovens § 98a og denne forskrift.

Statens bygningstekniske etat kan gi veiledning til kommuner og andre brukere av ordningen om godkjenning og administrerer registeret over foretak med sentral godkjenning, jf. denne forskrift § 28.

§ 23. Godkjenningens varighet. Fornyelse

1. Sentral godkjenning gis for tre år og fornyes såfremt foretaket dokumenterer at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenningen. Ved søknad om fornyelse kan Statens bygningstekniske etat foreta en ny vurdering, der det også legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon.
2. Foretak med sentral godkjenning som ønsker å opprettholde godkjenningen, plikter å melde fra til Statens bygningstekniske etat innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden om fortsatt oppfyllelse av vilkårene for godkjenning. Foretaket må ellers fremme ny søknad, jf. § 24.

§ 24. Søknad om sentral godkjenning av utøvere for ansvarsrett

1. Søknad fra foretak om sentral godkjenning sendes skriftlig til Statens bygningstekniske etat. Søknaden skal vedlegges dokumentasjon som viser at foretaket oppfyller kravene i denne forskrift. Organisasjons-

planen skal alltid følge søknad om sentral godkjenning.

2. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, dansk eller svensk skal ledsages av oversettelse til ett av disse språkene.

§ 25. Sentral godkjenning av foretak innen tiltaksområder som behandles etter annen lovgivning

For sentral godkjenning av foretak som arbeider med tiltak som behandles etter annet lovverk, jf. denne forskrift § 2 nr. 3, skal Statens bygningstekniske etat så langt det er nødvendig samarbeide med berørte sektormyndigheter.

§ 26. Foretakets opplysningsplikt om endringer av betydning for den sentrale godkjenningen

Foretak mv. med sentral godkjenning plikter av eget tiltak å melde fra til Statens bygningstekniske etat om endringer som har betydning for godkjenningen. Permanente endringer i foretakets faglige ledelse, vesentlig omorganisering av foretaket, tvangsavvikling eller konkursbehandling skal meldes til Statens bygningstekniske etat uten ugrunnet opphold.

§ 27. Tilbaketrekking av sentral godkjenning

1. Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslov-

Vedlegg 1

givningen, dersom foretaket ikke lenger oppfyller de nødvendige kvalifikasjonskrav for godkjenning eller foretaket på annen måte ikke oppfyller kravene for godkjenning, eller det gjennom sin praksis har vist at det ikke oppfyller de krav til pålitelighet eller dugelighet som må stilles til foretaket.

2. Tilbaketrekking av sentral godkjenning gjelder inntil foretaket ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede.
3. Godkjenningen faller bort dersom gebyr ikke er innbetalt i rett tid. Før dette skjer skal foretaket gis varsel med frist til å betale.
4. Før det treffes vedtak om tilbaketrekking, skal foretaket gis varsel med frist til å uttale seg. Det skal vurderes hvor alvorlig årsaken til tilbaketrekkingen er i forhold til virkningen av tilbaketrekking. Det kan bl.a. legges vekt på om lokal godkjenning er trukket tilbake, og om det er gitt tidligere advarsler. For foretak med flere forretningssteder eller prosjekter er det adgang til å foreta delvis tilbaketrekking.

§ 28. Register over foretak med sentral godkjenning

1. Foretak med sentral godkjenning skal føres i et sentralt register.
2. Registeret skal inneholde opplysninger om foretakets

eller enhetens identifikasjon, godkjenningsområde og godkjenningens varighet.

3. Registeret skal på hensiktsmessig måte være tilgjengelig for brukere og publikum.

§ 29. Gebyr for sentral godkjenning

1. For sentral godkjenning skal det betales et gebyr som skal dekke kostnadene knyttet til den sentrale godkjenningsordningen. Følgende gebyrer kan fastsettes:
 - a. behandlingsgebyr for søknad om sentral godkjenning
 - b. årsgebyr for å inneha sentral godkjenning
 - c. gebyr for behandling av søknad om fornyelse av sentral godkjenning.
2. Gebyrene etter nr. 1 fastsettes av departementet. Gebyrene kan differensieres i forhold til antallet godkjenningsområder og faglige ledere.

§ 30. Klage

1. Vedtak om sentral godkjenning herunder vedtak om tilbaketrekking, kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse.
2. Klagenemnda er klageinstans for enkeltvedtak om sentral godkjenning truffet av Statens bygningstekniske etat etter plan- og bygningslovens § 98a og denne forskrift.

Klagenemnda skal bestå av totalt syv medlemmer. Nemndas leder skal være jurist. Videre skal det være 6 medlemmer med en representant fra hver av gruppingene:

- søkere, prosjekterende og kontrollerende
- utførende bygg og anlegg
- utførende tekniske installasjoner
- utførende bygg og anlegg, arbeidstakersiden
- brukerinteresser på tiltakshaversiden
- brukerinteresser i det offentlige.

Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer. Medlemmer og personlige varamedlemmer oppnevnes av departementet etter forslag fra berørte bransje- og brukerinteresser.

Klagenemnda er vedtaksfør når fem medlemmer er til stede. Sakene avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Funksjonstiden for klagenemndas medlemmer og varamedlemmer er tre år. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenoppnevnes for ytterligere en periode.

Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Klagenemnda kan i samråd med sekretariatet innhente sakkyndig bistand.

3. Statens bygningstekniske etat er sekretariat for klagenemnda, tilrettelegger og forbereder sakene for klagenemnda og utarbeider innstillinger til enkeltvedtak. Statens bygningstekniske etat kan innhente sakkyndig bistand når etaten mener det er påkrevet.

Kap. VII. Ikraftsetting og overgangsregler

§ 31. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. april 1997 ved iverksettelsen av den sentrale godkjenningsordningen, med unntak av kap. V. Bestemmelsene om lokal godkjenning (kap. V) trer i kraft 1. juli 1997.

§ 32. Overgangsbestemmelser

Der det etter tidligere bestemmelse i § 23 er gitt godkjenning for to år, forlenges denne slik at godkjenningen får en varighet på til sammen tre år.

Vedlegg 2

Blankett for søknad om sentral godkjenning av foretak

Kan kopieres og brukes.

Blanketten finnes også som utfyllbar pdf-fil på www.be.no.

I tillegg finnes elektronisk søknadsmulighet på www.be.no

Søknad om sentral godkjenning av foretak etter plan- og bygningsloven (pbl) § 98 a

Internett søknad og informasjon finnes på www.be.no

Til
Statens bygningstekniske etat
Postboks 8742 Youngstorget
0028 Oslo

- Førstegangssøknad
 Endring av sentral godkjenning

Søker		Foretak		Organisasjonsnr.	
Adresse			Postnr.	Poststed	
Telefon	Telefaks		E-post for foretaket		
Webadresse					
Kontaktperson		Mobiltelefon		E-postadresse	

Bygninger og installasjoner				Anlegg, konstruksjoner og installasjoner			
Funksjoner	Tiltaksklasser			Funksjoner	Tiltaksklasser		
	1	2	3		1	2	3
Ansvarlig søker	☐	☐	☐	Ansvarlig søker	☐	☐	☐
Ansvarlig prosjekterende	☐	☐	☐	Ansvarlig prosjekterende	☐	☐	☐
Ansvarlig kontrollerende for prosjektering	☐	☐	☐	Ansvarlig kontrollerende for prosjektering	☐	☐	☐
Ansvarlig utførende	☐	☐	☐	Ansvarlig utførende	☐	☐	☐
Ansvarlig kontrollerende for utførelse	☐	☐	☐	Ansvarlig kontrollerende for utførelse	☐	☐	☐

Foretakets styringssystem – GOF §§ 6-8

Foretaket skal ha system for å identifisere gjeldende krav i plan- og bygningsloven, identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik, styre dokumenter, sikre kunnskap om plan- og bygningsloven og sikre at oppgaveløsning skjer på kvalifisert måte gjennom organisasjonsplan og plan for prosjektorganisering.

Systemet er i aktiv bruk fra dato og sist gjennomgått Dato

Det følger av GOF § 6 at foretak i sitt system må beskrive hvilke arbeider det gjør med egne ressurser og hvordan det sikrer at oppgaveløsning skjer på en kvalifisert måte. Kryss av for de/de arbeidsområder som ligger nærmest det foretaket eller styringssystemet gjør med egne ressurser:

☐ Arkitektur	Kan inneholde utforming av byggverk, plassering, terrengutforming, bygningsfysikk o.l.	☐ Rørinstallasjoner	Kan inneholde sanitæranlegg, stikkledning, vannbåren varme, het- og dampoljeanlegg, sprinkleranlegg o.l.
☐ Brannsikkerhet	Kan inneholde helhetlig konsept for sikkerhet ved brann, seksjonering, rømning, redning, slukking, brannalarm o.l.	☐ Samferdselsanlegg	Kan inneholde veianlegg, broer, kaianlegg o.l.
☐ Byggeteknikk	Kan inneholde stabilitet og bæreevne, lyd og vibrasjoner, bygningsfysikk o.l.	☐ Stål og metall	Kan inneholde konstruksjoner, elementer o.l.
☐ Geoteknikk	Kan inneholde kartlegging av grunnforhold, rasfare o.l.	☐ Tømmerarbeider	Kan inneholde byggverk i tre, trekonstruksjoner, limtretragere o.l.
☐ Energiinstallasjoner	Kan inneholde varmeanlegg, kuldeanlegg o.l.	☐ Vannforsynings-, avløps- og renseanlegg	Kan inneholde drikkevanns- og avløpsledninger, avløpsrenseanlegg, mekanisk utstyr, trykkledninger, stikkledninger, brønn, borede brønner o.l.
☐ Grunn og terreng	Kan inneholde terrengutforming, planering, forstøtning, byggegrøp, komprimering, sprengning, fundamentering, forsterkning og bærelag, drenering, plassering o.l.	☐ Ventilasjon og klimateknikk	Kan inneholde ventilasjonsanlegg, varmegjenvinning, luftkvalitet, lys, fukt o.l.
☐ Løfteinnretninger	Kan inneholde heis, rulletrapper, rullefortau o.l.	☐ Antikvarisk rehabilitering	Kan inneholde tilbakeføring, materialbruk, byggeskikk o.l.
☐ Mur og betong	Kan inneholde vegger og gulv, konstruksjoner, fasader, skorsteiner, ildsteder, forskaling, armering, utsløping o.l.		

Foretakets styringssystem – GOF §§ 6-8 (forts.)

Pålar foretaket seg ansvarsrett for oppgaver som krever at det knytter til seg andre rådgivere/entreprenører?

- Ja, foretaket har system for kvalifisering og styring av disse
 Nei

Utdanning og praksis – GOF §§ 10-11

Det følger av GOF §§ 10 og 11 at foretaket skal ha faglig ledelse med relevant utdanning og tilstrekkelig og relevant praksis innenfor de søkte godkjenningsområder. Dersom faglig ledelse ikke har utdanning og praksis iht. GOF § 11 nr. 1, må søknaden vurderes etter GOF § 11 nr. 2.

Oppfyller den faglige ledelsen kravene i § 11 nr. 1:

- Ja (gå til A)
 Nei (gå til B)

A

Foretaket må redegjøre for faglig ledelses utdanning og praksis i søknaden, samt vedlegge dokumentasjon for enkelte i den faglige ledelsen. Hvilke personer som synliggjøres kan foretaket selv avgjøre.

Den faglige ledelsen i foretaket kan dokumentere formell utdanning etter GOF § 10 på nivå

Fag eller svennebrev Mesterbrev eller teknisk fagskole Ingeniørhøgskole Universitetsutdanning (sivilingeniør, sivilarkitekt o.l.)

Antall år relevant praksis

Vedlegg

	Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Vedlegg nr. fra – til	Ikke relevant
GOF § 11 nr. 1	Redegjørelse for utdanning og praksis (utvidet CV e.l.)	A	–	☐
	Dokumentasjon av utdanning, bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.	B	–	☐

B

Foretak som ønsker å bli vurdert etter GOF § 11 nr. 2 må selv sannsynliggjøre at de gjennom utdanning eller særlig kvalifiserende eller langvarig praksis kan kompensere for kravene i § 11 nr. 1.

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av langvarig praksis? Ja Nei

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av særlig kvalifiserende praksis? Ja Nei

Foretaket skal vurderes på bakgrunn av økt relevant utdanning? Ja Nei

Vedlegg

	Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Vedlegg nr. fra – til	Ikke relevant
GOF § 11 nr. 2	Redegjørelse for utdanning og praksis (utvidet CV e.l.)	C	–	☐
	Dokumentasjon av utdanning, bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.	D	–	☐
	Redegjørelse for hvordan den faglige ledelse kompenserer for manglende formell utdanning eller manglende praksis. Arbeidspraksis må dokumenteres ved referanseprosjekter, attester fra arbeidsgiver, eller på annen måte.	E	–	☐

Underskrift

Foretaket er kjent med reglene om tilbaketrekking av sentral godkjenning i GOF § 27 og reglene om straffeansvar dersom det i søknaden gis uriktige opplysninger i pbl § 110, nr. 7.

Dato	Underskrift	Gjenfås med blokkbokstaver

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT
Møllergt. 16 • Pb. 8742 Youngstorget 0028 Oslo
Tlf. 22 47 56 00 • Telefaks: 22 47 56 11
E-post: be@be.no • URL: <http://www.be.no>